Радзіма більярда — Азія. Але па сцвярджэнні адных — гэта Індыя, на думку іншых — Кітай. З упэўненасцю можна сказаць адно: гульня ў мяч або шары была адной з першых, прыдуманых чалавекам. СТАР 3

За адзін прыём ежы кішэчнік здольны засвоіць прыкладна 20-30 г бялку — каля 150 г мяса ці рыбы. А калі з'едзена 300 г? Значыць, 150 г пойдуць «у справу», а астатнія 150 дастануцца кішэчным мікраарганізмам. СТАР 5

Больш за 190 чалавек з самых розных краін прынялі ўдзел у абмеркаванні актуальных пытанняў на Міжнароднай навуковай канферэнцыі «Традыцыі і сучасны стан культуры і мастацтваў». СТАР 6

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

27 КРАСАВІКА 2013 г. СУБОТА № 79 (27444) Кошт 1500 рублёў

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ТУТ ЖЫВУЦЬ НАШЫ ЛЮДЗІ

Кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка ў гадавіну чарнобыльскай катастрофы азнаёміўся з рэабілітацыяй пацярпелых раёнаў Беларусі, паведамляе БЕЛТА са спасылкай на прэс-службу беларускага лідара. Прэзідэнт наведаў Хойніцкі раён Гомельскай вобласці. Усе населеныя пункты гэтага раёна знаходзяцца ў зоне радыеактыўнага забруджвання. У 2012 годзе ў рамках дзяржпраграмы па пераадоленні наступстваў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС са сродкаў мясцовага бюджэту было накіравана ўстановам аховы здароўя Br2,3 млрд, дзяржаўная сацыяльная адрасная дапамога прадастаўлена 2,3 тыс. чалавек на суму амаль Br3 млрд.

У цэнтры ўвагі кіраўніка дзяржавы пры наведванні Хойніцкага раёна былі пытанні развіцця аграпрамысловага комплексу і вытворчасці чыстай прадукцыі, сацыяльнай абароны насельніцтва, пацярпелага ад аварыі на Чарнобыльскай АЭС. Прэзідэнт таксама адказаў на пытанні журналістаў.

АСНОЎНЫ ЎПОР — НА АГРАГАРАДКІ

Кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу, што, нягледзячы на належную арганізацыю работ у сельгаспрадпрыемствах і добрыя валавыя паказчыкі, досыць высокай застаецца закрэдытаванасць асобных гаспадарак. «Вы нават не разлічвайце, што безгаспадарчую вытворчасць мы будзем падтрымліваць», — падкрэсліў Прэзідэнт, звяртаючыся да губернатара Гомельшчыны Уладзіміра Дворніка.

Па словах Аляксандра Лукашэнкі, у Беларусі ёсць каля 35% гаспадарак, якія могуць высокаэфектыўна працаваць і ў поўным аб'ёме забяспечваць патрэбнасці насельніцтва ў харчаванні. Яшчэ 15-20% таксама могуць даць добры вынік і забяспечыць экспарт, калі іх яшчэ трохі падтрымаць. Што тычыцца перспектыў развіцця вёскі ў цэлым і раёнаў, пацярпелых ад аварыі на ЧАЭС, у прыватнасці, Аляксандр Лукашэнка лічыць, што асноўны ўпор неабходна зрабіць на аграгарадкі. «Трэба мець на ўвазе, што ў кожную вёску мы прыродны газ не правядзём, і не толькі таму, што сродкаў не хапае, гэта проста не трэба», — сказаў кіраўнік дзяржавы. Паводле яго слоў, такі падыход дыктуе тэхналагічнае развіццё і мадэрнізацыя аграпрамысловага комплексу, што скарачае патрэбнасць у рабочай сіле.

«Аграгарадкі і буйныя населеныя пункты мы будзем развіваць, але і так званыя неперспектыўныя вёскі мы таксама не кідаем. Там жывуць нашы людзі», — падкрэсліў беларускі лідар.

Што тычыцца чарнобыльскіх раёнаў, то, паводле слоў Прэзідэнта, для іх дзяржавай ужо зроблена нямала. «Праграма іх падтрымкі захаваецца, наколькі гэта магчыма», — адзначыў кіраўнік дзяржавы. Ён растлумачыў, што за мінулыя пасля чарнобыльскай трагедыі гады ўжо прайшлі некаторыя, месцамі неабгрунтаваныя страхі, і людзі ў гэтых раёнах разумеюць, што там можна нармальна жыць і працаваць, хоць і з пэўнымі абмежаваннямі.

АНТЫКАРУПЦЫЙНАЕ ЗАКАНАДАЎСТВА НЕАБХОДНА ЗРАБІЦЬ БОЛЬШ ЖОРСТКІМ

У кіраўніка дзяржавы журналісты пацікавіліся прычынамі таго, чаму ў апошні час ён даволі часта і ў жорсткай форме нагадвае чыноўнікам аб недапушчальнасці карупцыі.

«Перш за ўсё, я хачу сказаць, што не хачу, каб людзі, якія працуюць у дзяржапараце, трапілі на лаву падсудных, — адзначыў беларускі лідар. — А надаю гэтаму пытанню прыярытэтную ўвагу выключна па той прычыне, каб не дапусціць усплёску карупцыі ў краіне». Пры гэтым ён заўважыў, што карупцыйных праяў у Беларусі штогод рэгіструецца ўсё менш, пра гэта сведчаць дадзеныя пракуратуры. «Але гэта статыстыка, і ў гэтым плане мы самым жорсткім чынам не проста кантралюем, але і пытаем у чыноўнікаў. І паколькі мне было даложана аб некалькіх абуральных фактах, я вымушаны быў узмацніць барацьбу з карупцыяй. І мы падышлі да таго, што яшчэ раз вернемся да заканадаўчых актаў з мэтай узмацнення жорсткасці патрабаванняў», — заявіў Прэзідэнт.

РЫТОРЫКА АБ ЗДАЧЫ СУВЕРЭНІТЭТУ — ГЭТА ПАЛІТЫЧНАЯ БАРАЦЬБА

Прэзідэнт не бачыць здачы суверэнітэту ў апошніх ваенных дамоўленасцях з Расіяй у сферы ўзмацнення беларускай супрацьпаветранай абароны. «Нават тыя людзі, якія кажуць, што мы тут здаём суверэнітэт, у гэта не вераць. Вы ведаеце мой характар, і толькі таму вы разумееце, што гэтага ніколі не будзе. Я не той Прэзідэнт, які будзе нешта сваё камусьці аддаваць, не кажучы ўжо пра самае высокае — суверэнітэт, бо гэта мой непасрэдны канстытуцыйны абавязак. Калі б я сказаў, што заўтра разбуру суверэнітэт і незалежнай наша краіна не будзе, вы б ніколі за мяне не прагаласавалі», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

Што датычыцца рыторыкі аб здачы суверэнітэту, Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што гэта — палітычная барацьба. «І тыя, хто сёння змагаецца супраць Лукашэнкі, яны спрабуюць яго чымсьці мазнуць, у дадзеным выпадку кажуць, што Лукашэнка здае суверэнітэт і незалежнасць. Яны самі ў гэта не вераць. Таму я нават не напружваюся па гэтым пытанні», — сказаў Прэзідэнт.

У дачыненні да дамоўленасці аб пастаўцы расійскім бокам Беларусі дадаткова некалькіх дывізіёнаў С-300 Аляксандр Лукашэнка заўважыў, што падобныя комплексы ўжо стаяць на ўзбраенні ў беларускім войску, а беларуская СПА з'яўляецца самай магутнай на заходнім кірунку. «І яна ўжо не толькі беларуская, яна і Расію прыкрывае. У нас адзіная групоўка».

«І гэта не яны прыйшлі да нас. Гэта я папрасіў і патрабаваў ужо даўно, напэўна, гадоў сем таму назад, каб нам паставілі гэтыя комплексы. Калі расіяне сказалі, што гэта вельмі складана, я адказаў: добра, мы ў вас купім іх па сабекошце, пры тым — ужо былыя ва ўжыванні, мы іх самі мадэрнізуем і паставім на ўзбраенне. Нарэшце пры новым міністры абароны мне выразна сказалі: так, мы вам гэтыя некалькі дывізіёнаў С-300 паставім. Гэта значыць, мы дапаўняем нашу СПА тымі сродкамі, якія ў нас сёння стаяць на ўзбраенні. Гэта старая тэма, і я вельмі рады, што расіяне нарэшце зрабілі крок насустрач і паабяцалі нам паставіць гэтыя комплексы», — расказаў Аляксандр Лукашэнка.

Пры гэтым кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што гэтыя комплексы не накіраваны супраць кагосьці, а з'яўляюцца выключна абарончым узбраеннем.

«Што тычыцца авіяцыйнай базы, то гэта, можа быць, проста прагучала як «база». Не, гаворка ідзе пра пастаўку ў нашы Узброеныя сілы (у якой форме, мы будзем дамаўляцца — база гэта будзе ці мы ў існуючыя беларускія часці паставім расійскія самалёты-знішчальнікі), гэтае пытанне абмяркоўваецца», — адзначыў Прэзідэнт. «Але сёння патрэбна пара дзясяткаў самалётаў, а мы купляем толькі савецкія (цяпер расійскія) самалёты Су-27 і МіГ-29, патрэбныя такія ці больш сучасныя самалёты, каб забяспечыць недатыкальнасць межаў нашай дзяржавы, — заявіў Аляксандр Лукашэнка. — Мне, як галоўнакамандуючаму, сёння не хапае двух дзясяткаў сучасных самалётаў, і то на нейкі перыяд, таму што мы тыя, якія ў нас ёсць, выведзем з часцей і мадэрнізуем у сябе — мы гэта ўмеем рабіць». «Таму тут — абарона суверэнітэту і незалежнасці нашай краіны». СТАР 2

ТВОРЧЫ ТАНДЭМ З ПРЫДЗВІННЯ

Вядомы ў Верхнядзвінскім раёне краязнавец, гісторык і паэт Антон Бубала стварыў шмат прыгожых вершаваных прысвячэнняў сваёй радзіме — апаленай вайною Асвейшчыне. Некаторыя з гэтых прысвячэнняў дзякуючы самадзейнаму кампазітару і аранжыроўшчыку Ігару Новікаву ператварыліся ў песні і выконваюцца артыстамі народных калектываў, эстраднымі выканаўцамі, мясцовым хорам ветэранаў.

— Наш творчы тандэм існуе больш за дзясятак гадоў, — кажа жыхар вёскі Цінкаўцы Ігар Новікаў. — Ёсць у нашай агульнай калекцыі і лірычныя балады, і жартоўныя песні.

Ігар Новікаў жыве амаль за паўсотню кіламетраў ад райцэнтра, працуе дырэктарам музычнай школы ў пасёлку Бігосава, кіруе фальклорным калектывам «Дзвінскія напевы». Яшчэ захапляецца ігрою на старажытных інструментах — скрыпцы, гармоніку, дудзе. У вольны час з натхненнем эксперыментуе над стварэннем уласнай музыкі. Яму падабаецца творчасць паэта Антона Бубалы. Адна з апошніх сумесных работ гэтых творцаў — песня «Гэй, адгукніся!», якая палюбілася верхнядзвінцам і выконваецца на розных святах:

«Гэй, адгукніся!
Сябру руку падай,
Сонцу ўсміхніся,
З намі песні спявай!..»

На здымку: Антон БУБАЛА (злева) і Ігар НОВІКАЎ працуюць над новай песняй.

Анатоль КЛЯШЧУК. Фота аўтара.

ЛІЧБА ДНЯ

Br4 млрд

выдзяляецца ў 2013 годзе на фінансаванне расходаў, звязаных з дзейнасцю спецыяльнага фонду Прэзідэнта па падтрымцы таленавітай моладзі. Гэтыя сродкі будуць накіраваны на захаванне лепшых прадстаўнікоў таленавітай моладзі, правядзенне мерапрыемстваў па выяўленні і прапагандзе творчасці маладых талентаў, арганізацыю іх навучання і стажыровак за мяжой, а таксама на набыццё музычных інструментаў, касцюмаў, матэрыялаў і абсталявання для творчых заняткаў. Таксама зацверджана рашэнне савета фонду аб выдзяленні больш як 1,53 млрд рублёў на мэты, звязаныя з захаванем і падтрымкай таленавітай моладзі.

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 27.04.2013 г.

Долар ЗША	8660,00	▲
Еўра	11280,00	■
Рас. руб.	277,50	▲
Укр. грыўня	1063,36	▲

НАДВОР'Е СЁННЯ

Брэст	+ 24°
Віцебск	+ 19°
Гомель	+ 26°
Гродна	+ 24°
Магілёў	+ 25°
Мінск	+ 24°

«СПОНСАРСКІ» І НЕДЗЯРЖАЎНЫ

Першы на Віцебшчыне недзяржаўны дзіцячы садок можа з'явіцца ў Полацку, які нядаўна аб'яднаўся з Полацкім раёнам і стаў яго адміністрацыйным цэнтрам. А ў Віцебску ўжо ў бягучым годзе адкрыецца першы садок, будаўніцтва якога фінансуецца мецэнатамі.

Сёння вывучаецца грамадская думка наконт магчымасці адкрыцця камерцыйнай дашкольнай установы. Прагаласаваць па пытанні прапанавалі на сайце яшчэ на той час гарвыканкама. І больш за палову апытаных выказаліся за такі садок, дзе акрамя ўсяго іншага, магчыма было б індывідуальна падыходзіць да развіцця юных гараджан. Палачане, як бачым, не супраць, але іх насцярожвае агучаная інфармацыя аб тым, што плата за знаходжанне дзіцяці ў такім садку з комплексам дадатковых паслуг можа быць разоў у 10 больш, чым у дзяржаўным. І гэта як мінімум. Бо, па папярэдніх падліках, садок пачне сябе акупляць толькі тады, калі памер аплаты будзе на ўзроўні 3 мільёнаў рублёў у месяц.

Бацькі гатовы прагаласаваць рублём за недзяржаўны садок, але пры ўмове, што плата за знаходжанне там дзяцей будзе меншая.

Пытанне яшчэ і ў пошуку крыніцы інвесціравання для адкрыцця камерцыйнай дашкольнай установы. І гэта добра разумеюць як на раённым, так і на абласным узроўнях «вертыкалі» ўлады. Паводле слоў Івана Шчурка, які ўзначальвае ўпраўленне адукацыі Віцебскага абласнога выканаўчага камітэта, у аблвыканкаме падтрымліваюць ідэю з'яўлення недзяржаўнага садка. «Бо для развіцця дзіцячай дашкольнай адукацыі неабходна выкарыстоўваць усе магчымасці», — адзначыў ён, каментуючы тэму прадстаўнікам СМІ. І патэнцыйнаму інвестару пры фінансаванні стварэння садка трэба будзе зрабіць усё неабходнае, каб не былі парушаны сённяшнія нарматывы і патрабаванні, якія прадугледжаны для садкоў.

Пазіцыя кіраўніцтва мясцовай улады адназначная: і надалей будзе надавацца асаблівая ўвага адкрыццю новых садкоў і рамонту тых, што даўно пабудаваны.

Пакуль у старажытным Полацку толькі абмяркоўваецца магчымасць прыцягнення інвестыцый у галіну дашкольнай адукацыі, у Віцебску сёлета запланавана завяршэнне першага «спонсарскага» садка — пры мінімальным фінансаванні будаўнічых работ з бюджэту.

Паводле слоў старшыні Віцебскага гарвыканкама Віктара Нікалайкіна, новы дзіцячы садок у адным з новых так званых «спальных» мікрараёнаў абласнога цэнтра разлічаны на адначасовае знаходжанне 230 хлопчыкаў і дзяўчынак. У свой час віцебскім прадпрыемствам рознай формы ўласнасці было прапанавана пры жаданні фінансаваць будаўніцтва садка. І адгукнулася каля 100 фірмаў, сярод якіх добра вядомае абутковае прадпрыемства «Марко». Мінімальны кошт садка, які будуецца, каля 36 мільярдаў рублёў. І больш за 1/3 частку з гэтай сумы будаўнікі ўжо засвоілі. Яны, дарэчы, і самі першымі ў краіне часткова спансіруюць будаўніцтва і пастараюцца, каб з пачаткам новага вучэбнага сезона садок быў здадзены «пад ключ».

Цікава, што некалькі спонсараў перад пачаткам дзейнасці гэтай дашкольнай установы вырашылі забяспечыць яе мэбляй, падарыць дзецям цацкі...

Улічваючы высокую сацыяльную значнасць садка, у якім маюць вялікую патрэбу жыхары мікрараёна, з бюджэту Віцебскага аблвыканкама выдзелена на яго будаўніцтва каля 20 мільярдаў рублёў. Садок-яслі, паводле слоў губернатара Віцебшчыны, запланавана здаць «пад ключ» у пачатку новага вучэбнага года — 1 верасня.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

СЁННЯ ДА 27 ЦЯПЛА, А Ў НЯДЗЕЛЮ ПАХАЛАДАЕ І ЧАКАЕЦЦА ДОЖДЖ

У выхадныя будзе даволі няўстойлівае надвор'е з вялікімі перападамі тэмпературы, паведаміла рэдакцыі спецыяліст Рэспубліканскага гідраметцэнтра Мінпрыроды Вольга ФЯДОТАВА.

У суботу атмасферныя франты і цёплыя паветраныя масы з боку паўднёвага захаду Еўропы прынясуць нам амаль летнюю спякоту. Разам з тым, на большай частцы рэспублікі пройдуць кароткачасовыя дажджы, у асобных раёнах — навальніцы. Максімальная тэмпература паветра ўдзень 20—27 цяпла, аднак на поўначы краіны — толькі плюс 14—19 градусаў, а месцамі па Віцебскай вобласці — 10—13 цяпла.

А вось у нядзелю надвор'е істотна пагоршыцца. Паўсюдна па краіне пройдуць дажджы, удзень месцамі — моцныя ліўні і навальніцы. Пры навальніцах узмацненне ветру парывамі да 15—20 м/с. Пахаладае. Тэмпература паветра ў ноч на нядзелю 8—14, на паўночным захадзе — усяго 2—7 цяпла. Удзень чакаецца не больш як плюс 9—15, па паўднёвым усходзе — 16—22, у Гомельскай вобласці — да 25 цяпла.

Не вельмі камфортнае надвор'е чакаецца і ў панядзелак, калі непрацяглыя дажджы прагназуюцца толькі ў асобных раёнах. Тэмпература паветра ўначы панізіцца ажно да 0 — плюс 6 градусаў, па паўднёвым усходзе — 7—12 цяпла. Удзень чакаецца ўжо плюс 14—18 градусаў, а па Брэсцкай і Гомельскай абласцях — да 18—23 цяпла.

Сяргей КУРКАЧ.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

РАСІЯ Ў ЛІКУ ЛІДАРАЎ ПА СУБСІДЗІРАВАННІ ТАННАГА ПАЛІВА

Расія займае трэцяе месца ў свеце па субсідзіраванні нізкіх цэн на паліва. Аб'ём субсідавання нізкага кошту на паліва ў Расіі склаў 116 мільярдаў долараў. На першым месцы апынуліся ЗША з паказчыкам у 502 мільярды, а на другім — Кітай, які падтрымлівае паліўны рынак на 279 мільярдаў. Бензін у Расіі з'яўляецца самым танным у Еўропе. Паліва ў гэтай краіне каштуе менш, чым у Кітаі і ЗША. У той жа час, бензін у Расіі даражэйшы, чым у большасці нафтаздабываючых краін Персідскага заліва. Акрамя таго, калі параўноўваць не проста цэны, а суадносіны цэн на паліва і сярэдніх прыбыткаў насельніцтва, Расія прадэманструе сярэднія на свеце паказчыкі. На сярэднюю зарплату ў РФ можна купіць 869 літраў бензіну, а сярэднестатыстычны жыхар Нарвегіі (краіны з самым дарагім палівам у Еўропе) можа дазволіць сабе 1907 літраў у месяц.

РАРЫТЭТНЫЯ ПЯЦЬ ЦЭНТАЎ ПРАДАЛІ ЗА 3 МІЛЬЁНЫ ДОЛАРАЎ

Рэдкая пяціцэнтавая манета серыі Liberty Head «V», выпушчаная ў 1913 годзе, была прададзена на аўкцыёне за 3,17 мільёна долараў. Такіх пяціцэнтовікаў існуе ўсяго пяць, і яны з'яўляюцца самымі вядомымі сярод рарытэтных манет ЗША. Уладальніца прадзенай манеты, Мелва Гівенс з Салема, на працягу 41 года захоўвала манету і не выстаўляла яе на продаж, бо не лічыла яе сапраўднай. Аўтэнтычнасць манеты была ўстаноўлена толькі ў 2003 годзе. У 1992 годзе Гівенс памерла, а яе сваякі дапамаглі знайсці манету пасля таго, як нумізматычная асацыяцыя абвясціла ўзнагароду ў мільён долараў за пошук невядомага публіцы пяціцэнтовіка Liberty Head «V». Манеты наміналам пяць цэнтаў з малюнкам галавы Статуі Свабоды на адным баку і рымскай лічбай V на другім выпускаліся ў ЗША з 1883 па 1912 год. У 1913 годзе ў дызайне пяціцэнтовіка адбыліся змены: на манеце з'явілася выява галавы індзейца і бізон. Існуючыя пяць манет Liberty Head з галавой Статуі Свабоды былі адчаканены незаконна і сталі рэдкасцю.

З КІПРСКІХ БАНКАЎ ВЫВЕЛІ АМАЛЬ 2 млрд ЕЎРА ЗА МЕСЯЦ

У сакавіку аб'ём дэпазітаў, размешчаных у кіпрскіх банках, скараціўся на 3,9% (1,8 мільярда еўра) і склаў 44,6 мільярда еўра. Напэўна, маецца на ўвазе толькі той перыяд месяца, на працягу якога ўладальнікі рахункаў на Кіпры мелі доступ да сваіх сродкаў: з сярэдзіны сакавіка мясцовыя банкі не працавалі на працягу двух тыдняў. Адток сродкаў з дэпазітаў працягваецца ўжо 10 месяцаў запар, прычым тэмпы яго паступова павялічваюцца. Так, у лютым аб'ём сродкаў на рахунках у кіпрскіх банках скараціўся на 2,2%, у студзені быў зафіксаваны аналагічны паказчык. Тыя, хто выводзіў сродкі з кіпрскай банкаўскай сістэмы да сярэдзіны сакавіка, змаглі выратаваць свае зберажэнні.

ISSN 1990 - 763X

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

ЗНОЙДЗЕНЫ ЦЕЛЫ ЎСІХ ЗАГІНУЛЫХ У ПАДМАСКОЎНАЙ ПСІХЛЯЧЭБНІЦЫ

Выратавальнікі знайшлі пад завалами целы ўсіх 38 загінулых у выніку пажару, які адбыўся ў ноч на 26 красавіка, у псіхіятрычнай бальніцы нумар 14 у падмаскоўным мястэчку Раменскае. Па папярэдняй версіі, большасць пацыентаў загінула ад атручвання ўгарным газам. У момант пажару амаль усе яны спалі і задыхнуліся ў сне. Вядома, што тром чалавекам (медсястры і двум пацыентам) удалося выратавацца. Раней паведамлялася пра тое, што, па словах медсястры, шпіталяваны малады мужчына падпаліў канапу ў холе, дзе пацыенты глядзелі тэлевізар. Аднак версія пра падпал не лічыцца прыярытэтнай. Пакуль расследаванне схіляецца да версій пра кароткае замыканне ці непатушаную цыгарэту. Пажарныя дабраліся да бальніцы за гадзіну, хоць павінны былі патрапіць на дарогу каля 20 хвілін. Прычына затрымкі па іх словах, у тым, што не працавала рачная пераправа. Выканаўца абавязкаў губернатара Маскоўскай вобласці Андрэй Вараб'ёў заявіў, што сваякі загінулых атрымаюць кампенсацыі ў памеры 500 тысяч рублёў.

ЯКУЮ ЭКАЛАГІЧНУЮ ПРАБЛЕМУ ВЫ ЛІЧЫЦЕ НАЙБОЛЬШ ВАЖНАЙ?

Наталля ЖЫВАЛЕЎСКАЯ, прэс-сакратар Гродзенскага абласнога ўпраўлення МНС:

— Для выратавальнікаў важна зніжэнне колькасці пажараў у экасістэмах. Акрамя экалагічнай небяспекі, павялічваецца выкід у атмасферу шкодных рэчываў, гінуць насякомыя, жывёла, ствараецца рэальная пагроза здароўю, жыццю і маёмасці людзей. Да таго ж тушэнне лясных і тарфяных пажараў патрабуе вялікіх чалавечых і тэхнічных рэсурсаў. Нягледзячы на тое, што з насельніцтвам праводзяцца гутаркі, шырокая растлумачальная работа праз сродкі масавай інфармацыі, праблема застаецца. Сёння моладзь выбірае здароўе і бяспеку. Так бы мовіць, «у трэндзе» тыя, хто робіць стаўку на спорт і актыўны лад жыцця. Усе хочуць жыць у экалагічна чыстым свеце. Таму мы ўскладаем вялікія надзеі на падрастаючае пакаленне, якое ў сілах паўплываць на свядомасць кожнага і ў цэлым змяніць стаўленне да навакольнага асяроддзя ў лепшы бок.

Вольга ЯНЧУРЭВІЧ, намеснік дэкана па навуковай рабоце факультэта біялогіі і экалогіі ГрДУ імя Янкі Купалы, кандыдат біялагічных навук:

— Захаванне рэдкіх відаў жывёл на гарадскіх тэрыторыях. Захаваць біяразнастайнасць — адна з глабальных праблем сучаснасці, і найбольш востра яна стаіць на ўрбанізаваных, г.з. гарадскіх тэрыторыях, дзе антрапагеннае ўздзеянне (чалавека) максімальнае па сваёй сіле. Буйныя гарады Еўропы адрозніваюцца тым, што найбольшая іх плошча пакрыта асфальтам і «жывыя аазісы» застаюцца толькі ў выглядзе невялікіх паркавых зон. Гарады Беларусі маюць даволі вялікі працэнт азелянення, што дазволіла жывёлам іх у належнай ступені асвоіць. Дзіўна і тое, што да цяперашняга часу на гарадскіх тэрыторыях сустракаюцца рэдкія віды жывёл. Напрыклад, у Гродне адзначаны месцы пражывання такіх рэдкіх відаў, як пустальга звычайная, грабеньчаты трытон, чаротавая жаба і некаторых іншых. І сёння наша задача ў тым, каб захаваць гэтых жывёл і стварыць ім спрыяльныя ўмовы існавання па-суседску з чалавекам.

Іяланта РАМАНОВІЧ, каардынатар Гродзенскага Орхускага цэнтра:

— Пэўна, найбольш важным у вырашэнні экалагічных праблем з'яўляецца забеспячэнне доступу грамадскасці да экалагічнай інфармацыі — поўнай, дакладнай і своечасовай. Толькі тады грамадскасць будзе эфектыўна ўдзельнічаць у працэсе прыняцця экалагічна значных рашэнняў. Менавіта ў гэтым кірунку і працуе першы ў краіне рэгіянальны Орхускі цэнтр, які створаны ў Гродне. Адна з яго задач — садзейнічанне ў экалагічнай асвеце і распаўсюджванні інфармацыі аб стане навакольнага асяроддзя, мерах па яго ахове, а таксама правах грамадскасці згодна з Орхускай канвенцыяй. У Орхускім цэнтры дапамогуць пры падрыхтоўцы зваротаў для атрымання экалагічнай інфармацыі, патлумачаць нарматыўныя прававыя акты па пытаннях навакольнага асяроддзя. Напрыклад, былі звароты гродзенцаў наконт выдалення зялёных насаджэнняў. Мы прааналізавалі закадаўчую базу і патлумачылі людзям парадак іх удзелу ў прыняцці адпаведных рашэнняў.

Падрыхтаваў Барыс ПРАКОПЧЫК.

ТУТ ЖЫВУЦЬ НАШЫ ЛЮДЗІ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

РЭЖЫМ САНКЦЫЙ І ЎЛЬТЫМАТУМАЎ У ДАЧЫНЕННІ ДА БЕЛАРУСІ — КОНТРПРАДУКТЫЎНЫ

Аляксандр Лукашэнка лічыць, што ў ЕС зразумелі, што рэжым санкцый і ўльтыматумаў у дачыненні да Беларусі аказаўся не проста контрпрадуктыўным, а шкодным для самога Еўрасаюза. «Еўрапейцы пераканаліся жалезна і нашы некаторыя члены «пятай калоны» (магчыма, гэта ўжо не «пятая калона», а апазіцыянеры) зразумелі, што рэжым санкцый і ўльтыматумаў аказаўся не проста контрпрадуктыўным, а шкодным для самога Еўрапейскага саюза. Гэта меркаванне ўжо ў еўрапейцаў пераважае. Гэта я ведаю дакладна», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

«Цяпер пытанне: як выйсці з тупіка, у які мы з еўрапейцамі трапілі? І не па нашай віне», — дадаў Прэзідэнт. Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што Еўрасаюз ставіць перад беларускімі ўладамі пытанне аб наяўнасці палітвязняў у Беларусі. «Вось і пачынаюць: там палітвязні. Я яшчэ раз кажу: мы за палітыку нікога не судзім. У нас няма палітычных артыкулаў. Крымінальшчына самая прамая. Як выйсці з гэтага становішча, я ўжо сказаў. Адыходу тут ніякага не будзе. Хто хацеў быць на свабодзе, ён сёння на волі, хто хоча быць у турме і выйсці потым героем, ну, Гасподзь з вамі, сядзіце там, няма таксама ніякіх праблем. Дзяржава вытрымае гэтых двух-трох чалавек, якія хочуць быць героямі праз турму, але ніяк не могуць зразумець, што тыя часы ўжо даўно прайшлі», — сказаў Прэзідэнт. «У нас некаторыя дзеячы даўно адтуль выйшлі. Хто пра іх цяпер што чуе, памятае іх? Ніхто», — дадаў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка лічыць, што пытанне нават не ў палітвязнях, а ў той палітыцы, якую праводзіць Беларусь. «Нікому не хочацца вакол, каб Беларусь была незалежнай і самастойнай. Але суверэннасць Беларусі — гэта ўжо факт, які адбыўся. Мы будзем дзяржавай самастойнай і незалежнай», — падкрэсліў Прэзідэнт.

На яго думку, другім пытаннем з'яўляецца палітычны лад Беларусі. «Таксама камусьці не падабаецца. Разумееце, жорсткая ўлада, моцная вертыкаль — не хістаецца. Хочацца, каб галіны яе гойдаліся ў розныя бакі, хочацца, каб краіну дзялілі, і гэтая дзяльба была незалежная ад Лукашэнкі. Ну, хацець не шкодна. Можа, мы калі-небудзь выспеем да гэтага, як я ўжо казаў: ад «блакіту» да новага палітычнага ўладкавання», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. «А пакуль мы лічым, што для нашай краіны пажадана мець такі лад», — адзначыў ён. «Ну і потым, вы ж разумееце: каму патрэбен у цэнтры Еўропы канкурэнт? Вось, хацелася б, як у Грэцыі ці яшчэ дзе-небудзь, каб усе нахіліліся, каб мы крылы апусцілі, а яны б пастаўлялі прадукцыю. А дзе грошы ўзяць, каб разлічыцца? Вы гэтага хочаце? Я не хачу», — сказаў кіраўнік дзяржавы. Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што «з еўрапейцамі ідзе працэс». «Мы ім прама сказалі: наша палітыка абсалютна празрыстая, мы не хочам сварыцца з еўрапейцамі, мы частка Еўропы, больш за тое — геаграфічны цэнтр. Мы хочам быць у нармальных адносінах з еўрапейскімі дзяржавамі», — падкрэсліў Прэзідэнт. «Хочаце — будзем размаўляць, не хочаце — ну што ж, тады будзем чакаць», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

ВОЛАТ — СУР'ЁЗНА ДЛЯ БЕЛАРУСІ

Адно з пытанняў, зададзеных журналістамі, датычылася сусветнага хакейнага чэмпіянату, які адбудзецца ў Мінску праз год. У прыватнасці, у Прэзідэнта спыталі, ці падабаецца яму мянушка Волат, якую далі зубру — талісману чэмпіянату. «Імя вельмі падабаецца. Волат — асілак — гэта моцная беларуская назва, — лічыць Аляксандр Лукашэнка. — Гэта сур'ёзна для Беларусі».

Што да мастацкага афармлення талісмана, то Аляксандр Лукашэнка заўважыў, што з'яўляецца невялікім спецыялістам у гэтым плане. «Галоўнае, каб ён падабаўся вам», — сказаў ён. Прэзідэнт лічыць, што калі людзям падабаецца гэты сімвал, то яго можна афіцыйна сцвярджаць. «У мяне цвёрдага, пэўнага меркавання, шчыра кажучы, няма. Я доўга думаў, але ніяк не магу зразумець, як пагляджу на гэтыя рогі, для чаго яны, што яны будуць сімвалізаваць? Лішнюю агрэсіўнасць ці гэта нам, мужыкам, намёк?» — сказаў Прэзідэнт. «Але калі людзям падабаецца, я згодны, хай зубр будзе нашым сімвалам», — дадаў кіраўнік дзяржавы.

СТВОРАНА ДЗЯРЖКАМІСІЯ ПА КАНТРОЛІ ЗА ПАДРЫХТОЎКАЙ І ПРАВЯДЗЕННЕМ УСТУПНЫХ ІСПЫТАЎ

У Беларусі створана дзяржкамісія па кантролі за падрыхтоўкай і правядзенні ўступных іспытаў у ВНУ і ССНУ ў 2013 годзе. Адпаведны ўказ № 207 «Аб арганізацыі ўступнай кампаніі ва ўстановах вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі ў 2013 годзе» 25 красавіка прадпісаў кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка, паведамілі БЕЛТА ў прэс-службе беларускага лідара.

«Дакументам створана дзяржаўная камісія па кантролі за ходам падрыхтоўкі і правядзення ўступных іспытаў ва ўстановах вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі ў 2013 годзе. У склад камісіі ўключаны члены Савета Рэспублікі і дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, кіраўнікі органаў дзяржаўнага кіравання, прадстаўнікі грамадскіх арганізацый і работнікі кантралюючых органаў», — праінфармавалі ў прэс-службе.

Камісія павінна забяспечыць кантроль за падрыхтоўкай і правядзеннем цэнтралізаванага тэсціравання, іншых форм уступных іспытаў, прадастаўленнем абітурыентам роўных магчымасцяў пры паступленні ва ўстановы вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі, прымаць меры па ўстараненні выяўленых парушэнняў нарматыўных прававых актаў, якія рэгулююць арганізацыю і правядзенне прыёму, ажыццяўляць прыём грамадзян па пытаннях падрыхтоўкі і правядзення ўступных іспытаў, а таксама забяспечваць асвятленне работы камісіі ў сродках масавай інфармацыі.

Гэты ўказ забяспечыць выкананне заканадаўства пры падрыхтоўцы і правядзенні ўступных іспытаў і залічэнні абітурыентаў ва ўстановы вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі.

«Указ прыняты ў мэтах прадастаўлення гармадзянам роўных магчымасцяў пры паступленні ва ўстановы вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі і забеспячэння кантролю за падрыхтоўкай і правядзеннем уступных іспытаў», — адзначылі ў прэс-службе.

■ Парламенцкі дзённік

Чалавечы патэнцыял плюс тэхналогіі і навацыі

Учора адбылася сустрэча Старшыні Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Беларусі Анатоля РУБІНАВА са спікерам Парламента Рэспублікі Сінгапур Халімой Якоб.

— Нягледзячы на геаграфічную аддаленасць нашых краін, у нас ёсць шмат кропак судакранання, — заўважыў Старшыня Савета Рэспублікі. — У нас, мне здаецца, шмат агульнага ў падыходах ва ўнутранай і знешняй палітыцы, у тым, як мы будуем свае дзяржавы. Бо Рэспубліка Сінгапур пачынала сваё ўзыходжанне з дастаткова нізкага ўзроўню і дасягнула незвычайных поспехаў у апошнія дзесяцігоддзі. Гэты поспех адбыўся таму, што вялікая ўвага была нададзена чалавечаму фактару, бо ў краіне няма іншых прыродных багаццяў, а галоўным багаццем з'яўляецца чалавек.

У Беларусі «гэтакі ж прыцэл», сказаў спікер верхняй палаты беларускага парламента. Яна таксама не мае значных прыродных рэсурсаў, таму асноўную стаўку робіць на людзей, і пытанні сацыяльнага забеспячэння тут знаходзяцца ў цэнтры ўвагі дзяржаўнай палітыкі. За апошнія гады нам таксама ўдалося дасягнуць пэўнага прагрэсу: па індэксе чалавечага развіцця Беларусь узнялася на 15 пазіцый і ўвайшла ў лік першых 50 краін у адпаведным рэйтынгу ААН.

— Нам ёсць чаму павучыцца ў Сінгапура, — прызнаў Анатоль Рубінаў. — Вы зараз на 2-м месцы ў свеце па вытворчасці ВУП на душу насельніцтва — гэта вялізнае дасягненне.

Спадарыня Халіма Якоб пагадзілася, што Беларусь і Сінгапур аб'ядноўвае адсутнасць уласных нафты і газу, пры гэтым Сінгапур вымушаны яшчэ і цалкам імпартаваць харчаванне для сваіх патрэб. «Сінгапур сапраўды робіць вялікі акцэнт на развіццё чалавечых рэсурсаў, — пацвердзіла яна. — Для краін, дзе няма прыродных багаццяў, не існуе іншай альтэрнатывы — ім прыходзіцца залежаць ад чалавечага патэнцыялу, тэхналогій і навацый».

Халіма Якоб таксама лічыць, што ў Беларусі і Сінгапуры ёсць шмат галін для ўзаемнага супрацоўніцтва. Пацвярджэннем таму стаў плённы візіт Прэзідэнта Беларусі ў Сінгапур. Падчас візіту было падпісана 6 мемарандумаў аб узаемаразуменні ў сферы бізнесу і два важныя пагадненні, якія тычацца афіцыйных стасункаў і ліквідацыі двайнога падаткаабкладання.

— Разам з тым, трэба развіваць супрацоўніцтва не толькі паміж парламентамі і ўрадамі, але паміж людзьмі — каб вандроўкі ў Беларусь і Сінгапур сталі звычайнай справай для абодвух народаў, — сказала Халіма Якоб. — Мы вітаем супрацоўніцтва на ўсіх узроўнях.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА

■

ЧАМУ НЕРУХОМАСЦЬ НЕ «РУХАЕЦЦА»?

У Віцебскай вобласці летась былі ўключаны ў гаспадарчы абарот 268 аб'ектаў нерухомасці. На жаль, не забяспечана выкананне графікаў уключэння ў гэты абарот маёмасці ў большасці раёнаў.

За перыяд дзеяння адпаведнага прэзідэнцкага ўказа на тэрыторыі вобласці было прададзена па цане, роўнай адной базавай велічыні, каля 180 аб'ектаў дзяржаўнай уласнасці, якія не выкарыстоўваюцца. Але сёння новымі ўласнікамі па-ранейшаму не выкарыстоўваецца больш за палову набытых аб'ектаў. Асобныя з іх — на працягу 3-4 гадоў пасля набыцця, працягваюць разбурацца.

Пры гэтым з боку дзяржаўных органаў, абавязаных ажыццяўляць кантроль за выкананнем умоў продажу, не прымаюцца належныя меры па вяртанні аб'ектаў у камунальную ўласнасць.

Пры абследаванні аб'ектаў было ўстаноўлена, што фактычна не прыступалі да зносу будынка школы ў вёсцы Гарбаціца Ушацкага раёна. Пры гэтым аб'ект быў спісаны да завяршэння работ па яго разборцы. Таксама не былі праведзены работы па кансервацыі амаль што паловы з абследаваных аб'ектаў, у дачыненні да якіх райвыканкамам былі прыняты адпаведныя рашэнні. Больш за тое, гэтыя работы па шэрагу аб'ектаў і не маглі быць выкананы па прычыне іх частковага разбурэння. Такім чынам, меры па кансервацыі і спісанні былі прыняты толькі на паперы. Аналагічныя факты ўстаноўлены ў Сенненскім, Чашніцкім, Лёзненскім, Мёрскім і Шумілінскім раёнах.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

■ Вынікае са звароту Прэзідэнта

МЕНШ ЗАТРАТ, БОЛЬШ ЗРУЧНАСЦІ

Губернатар Мінскай вобласці Барыс Батура і міністр архітэктуры і будаўніцтва Анатоль Нічкасаў азнаёміліся з ходам мадэрнізацыі адкрытага акцыянернага таварыства «Салігорскі домабудаўнічы камбінат».

На прадпрыемстве ажыццяўляецца інвестыцыйны праект па мадэрнізацыі і тэхнічным перазбраенні вытворчасці сценавых жалезабетонных канструкцый. Першапачаткова планавалася закончыць рэканструкцыю ў 2010 годзе. Са згоды кіраўніка дзяржавы завяршэнне праекта перанесена на 2013 год.

«Кіраўнік дзяржавы ў Пасланні беларускаму народу і Нацыянальнаму сходу акцэнтаваў увагу на тым, што пры мадэрнізацыі прадпрыемстваў нам не хапае паскарэння. Салігорскі домабудаўнічы камбінат — наглядны прыклад таго, як не трэба працаваць у гэтым кірунку. Камбінат атрымаў дзяржаўную падтрымку для мадэрнізацыі вытворчасці. А цяпер трэба як мага хутчэй запускаць новую лінію і зарабляць грошы для далейшага развіцця. Мадэрнізацыя — гэта бесперапынны працэс. Каб быць канкурэнтаздольным, трэба ўвесь час працаваць над скарачэннем затрат, што ўрэшце паўплывае на заработную плату калектыву, якая ў два разы менш, чым сярэдняя па Салігорску», — падкрэсліў Барыс Батура.

На думку кіраўніка цэнтральнага рэгіёна, прычыны адставання — у дзейнасці самога калектыву і кіраўніцтва камбіната. Тое, што ўжо зроблена па мадэрнізацыі, дазваляе ў маі пачаць будаваць дамы новай серыі. Што тычыцца другой чаргі праекта — гэта не вызначальны фактар, работы тут можна весці паралельна, за кошт асабістых зароблены сродкаў. «Мы сёння так і дамовіліся. Да канца мая новая лінія павінна ўжо працаваць на будаўніцтва якаснага жылля», — адзначыў ён.

«Запуск новай лініі дазволіць узводзіць дамы новага пакалення і зменшыць страты цяпла ўдвая. Сёння гэта вельмі актуальна, паколькі ў нашай краіне для патрэб жыллёвага фонду выкарыстоўваецца 35 працэнтаў энергіі. Акрамя таго, гэта добрая магчымасць для змяншэння затрат па аплаце камунальных паслуг», — лічыць міністр архітэктуры і будаўніцтва Анатоль Нічкасаў.

Разам з тым, міністр адзначыў, што домабудаўнічы камбінат працуе слаба: на 40% ад дзеючай магутнасці. Дзяржаўная падтрымка аказана як Мінскім аблвыканкамам, так і Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва. Прадпрыемству трэба хутчэй набраць паскарэнне і пачаць выпуск новай прадукцыі, якая будзе выкарыстоўвацца як у Салігорску, так і ў іншых рэгіёнах краіны пры будаўніцтве дамоў новай серыі. Іх канструктыўныя рашэнні прадугледжваюць большыя зручнасці для жыхароў і сучасную архітэктуру. Акрамя таго, ставіцца задача актывізаваць экспарт новых вырабаў. Чакаецца, што прадукцыю, выпушчаную на новай лініі, будзе набываць Расія.

Усяго ж сёлета на Міншчыне павінна быць мадэрнізавана каля 400 прадпрыемстваў, у тым ліку 54 — рэспубліканскай формы ўласнасці. «Работы вядуцца нармальна, у адпаведнасці з графікам», — канстатаваў губернатар.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ

■

НАВІНЫ ПАДЗЕІ ФАКТЫ

ЗАТРЫМАНЫ КАРУПЦЫЯНЕР

Супрацоўнікі КДБ затрымалі намесніка міністра спорту і турызму Беларусі Сяргея Нерада, паведамілі БЕЛТА ў Камітэце дзяржбяспекі.

«У межах рэалізацыі мерапрыемстваў па супрацьдзеянні карупцыі і абароне эканамічных інтарэсаў дзяржавы Камітэтам дзяржаўнай бяспекі затрыманы намеснік міністра спорту і турызму Беларусі Сяргей Нерад», — сказалі ў КДБ.

У дачыненні да Сяргея Нерада заведзена крымінальная справа па ч.3 арт.430 КК (атрыманне хабару службовай асобай, якая займае адказную пасаду), праводзяцца следчыя дзеянні.

ЗБІРАЕШСЯ НА ПОЕЗД — ЗВЕРСЯ З РАСКЛАДАМ

Чыгунка абвясціла, як будуць курсіраваць паязды рэгіянальных ліній эканом-класа ў першай палове мая.

Так, на ўчастках Мінск — Маладзечна, Мінск — Барысаў — Орша, Мінск — Баранавічы — Брэст 1, 5, 12, 14 мая яны будуць хадзіць як па нядзелях. На гэтых жа ўчастках 4, 9-11 мая паязды будуць курсіраваць як па суботах. На ўчастках Мінск — Асіповічы — Бабруйск, Маладзечна — Гудагай, Маладзечна — Круляўшчызна — Полацк, Маладзечна — Ліда, Орша — Лепель 1, 4-5, 9-12 і 14 мая паязды рэгіянальных ліній эканом-класа будуць хадзіць як па выхадных.

Таксама дадаткова прызначаюцца паязды рэгіянальных ліній эканом-класа: 30 красавіка, 8 і 13 мая — Мінск — Уша — Мінск адпраўленнем са станцыі Мінск-Пасажырскі ў 15.07 (са станцыі Уша — у 16.55); Мінск — Аляхновічы — Мінск адпраўленнем са станцыі Мінск-Пасажырскі ў 16.09 (са станцыі Аляхновічы — у 18.10); Аляхновічы — Мінск адпраўленнем са станцыі Аляхновічы ў 22.35; Мінск — Стоўбцы — Мінск адпраўленнем з прыпыначнага пункта Інстытут культуры ў 16.44 (са станцыі Стоўбцы — у 18.43); 8, 10 і 13 мая — Мінск — Баранавічы — Брэст адпраўленнем са станцыі Мінск-Пасажырскі ў 15.38.

Сяргей РАСОЛЬКА.

САМЫ ЧАС РЫХТАВАЦЦА ДА... ЗІМЫ

У Гродне павялічваюць аб'ёмы работ па адным з важнейшых кірункаў эканоміі энергарэсурсаў — уцяпленні жылля.

Сёлета ў жылых дамах абласнога цэнтра плануецца ўцяпліць 48 тысяч квадратных метраў тарцавых сцен. Гэта на 9 тысяч квадратных метраў больш у параўнанні з мінулым годам. Паводле папярэдніх разлікаў, затраты на выкананне работ па ўцяпленні складуць больш за 34 мільярды рублёў — гэта сродкі, што выдзяляюцца на капітальны рамонт жылога фонду, а таксама дадатковае фінансаванне з бюджэту.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

КУДЫ ВЕЗЛІ ЎГНАЕННІ?

У Расонскім раёне супрацоўнікі праваахоўных органаў затрымалі 2 грузавыя аўтамабілі з паўпрычэпамі, у якіх перавозіліся мінеральныя ўгнаенні — каля 40 тон коштам больш за 27 мільёнаў рублёў.

Вадзіцелі фур прад'явілі супрацоўнікам фінансавай міліцыі дакументы, згодна з якімі мінеральныя ўгнаенні належалі сялянска-фермерскай гаспадарцы. А перавозіліся калійныя ўгнаенні чамусьці ў закінутую вёску Забалоцце Полацкага раёна, што недалёка ад мяжы з Расіяй.

На самой справе, як высветлілася, гаспадарка, створаная ў 2009 годзе, практычна не ажыццяўляла ніякай дзейнасці. Адзіная здзелка адбылася ў канцы 2011 года і была звязана з набыццём 140 тон угнаенняў.

Як мяркуюць прадстаўнікі фінансавай міліцыі, мінеральныя ўгнаенні незаконна перавозіліся на тэрыторыю Расійскай Федэрацыі для наступнай рэалізацыі.

Груз канфіскаваны. У дачыненні да віцебскага прыватнага прадпрыемства, якое ажыццяўляла транспарціроўку ўгнаенняў, распачаты адміністрацыйны працэс.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ЗБЕГ З АПТЭКІ З КОШЫКАМ КАСМЕТЫКІ

У Мінску міліцыянеры ўстанавілі асобу і затрымалі падазронага ў рабаванні аптэкі. Зладзюжка ўкраў адтуль... кошык з касметыкай.

Пра здарэнне ў Савецкі РУУС паведаміла прадавец-кансультант аптэкі па вуліцы Багдановіча. Высветлілася, што ў сярэдзіне дня сюды зайшоў мужчына, які цягам гадзіны ў гандлёвай зале выбіраў розную касметыку. Пры гэтым ён актыўна кансультаваўся з прадаўцамі. Як толькі кошык напоўніўся, мужчына накіраваўся да кас, прычым выбраў тую з іх, якая размяшчалася бліжэй да выхаду. Пастаяў каля яе нейкі час, а потым раптам... кінуўся да выхаду і выскачыў на вуліцу. Прадаўцы спрабавалі дагнаць зламысніка, але той хутка знік з поля іх зроку. Злодзеем аказаўся 28-гадовы нідзе не працуючы, раней судзімы мінчанін. Ён змешчаны ў ізалятар часовага ўтрымання. Праводзіцца праверка.

Сяргей РАСОЛЬКА.

■ Гучная справа

АБРАБАВАННЕ ЛЮБАНСКАГА БАНКА РАСКРЫТА

Раскрыты разбойны напад на аддзяленне Белаграпрамбанка ў горадзе Любань Мінскай вобласці, учынены 21 красавіка, паведаміў начальнік аддзела інфармацыі і сувязі з грамадскасцю Следчага камітэта Павел Траулька, перадае БЕЛТА.

Падазраванымі аказаліся трое маладых людзей: адзін 1991-га і двое 1990 года нараджэння. Арганізатар з'яўляўся супрацоўнікам дэпартамента аховы МУС і нёс службу ў гэтым аддзяленні банка. Ён ведаў, як адключаецца сістэма аховы і відэаназірання і загадзя зрабіў дублікаты ключоў ад банкаўскіх памяшканняў. Зламыснікі пракраліся ў гаражнае памяшканне банка ў 4 гадзіны раніцы і прабылі там да вечара. Затым яны праніклі непасрэдна ў памяшканне банка, адключылі сігналізацыю і камеры. Пасля гэтага абясшкодзілі ахоўніка і забралі ў яго пісталет Макарава. Пад пагрозай зброі яны запатрабавалі ў касіра аддаць ім грошы, якія знаходзіліся ў касе, пасля чаго звязалі яе скотчам і пакінулі ў прыбыральні. У далейшым ёй першай удалося вызваліцца ад путаў і выклікаць міліцыю. Самі рабаўнікі ўцяклі на банкаўскім аўтамабілі.

Злачынцы выкралі, паводле папярэдніх звестак, больш як Br1 млрд, каля $40 тыс., 20 тыс. еўра і сярэбраныя зліткі. Дакладная сума выкрадзенага будзе вызначана пасля таго, як банк скончыць рэвізію.

Следства ўстанавіла, што злачынцы ад'ехалі ў лес за 20 км ад Любані, пераселі ў загадзя падрыхтаваную машыну, а банкаўскую спалілі. Выкрадзеныя грошы злачынцы дамовіліся не траціць працяглы час і схавалі ў вёсцы непадалёку ад Любані ва ўмоўленым месцы. Тым не менш, у следства ёсць падставы лічыць, што адзін з удзельнікаў парушыў змову і прысвоіў частку выкрадзенага.

Асоба арганізатара злачынства была вызначана на трэці дзень пасля ўчынення грабяжу, а яшчэ праз суткі следчыя высветлілі асобы двух саўдзельнікаў. Арганізатар грабяжу і адзін з яго змоўшчыкаў былі затрыманы 25 красавіка. Яшчэ адзін магчымы саўдзельнік абрабавання пакуль на волі. Яго месцазнаходжанне вызначаецца.

Практычна ўсе выкрадзеныя сродкі знойдзены і, магчыма, на час следства будуць перададзены на захоўванне менавіта пацярпеламу банку.

Следству ўдалося так хутка дабіцца вынікаў менавіта таму, што абрабаванне яўна было ажыццёўлена асобай, якая ведала ўстройства сістэмы бяспекі банка. Гэта звузіла кола падазроных. Супрацоўнік дэпартамента аховы, які дзяжурыў у тую нядзелю ў банку, знаходзіцца дома, яго жыццю нішто не пагражае, як і жыццю касіра.

За апошнія 10 гадоў гэта найбуйнейшае такое абрабаванне ў Беларусі.

СКЛАДЫ ЗАТАВАРВАЮЦЦА. АЛЕ САЛЬДА ЗАМЕЖНАГА ГАНДЛЮ — СТАНОЎЧАЕ

Сёлета ў першым квартале ў айчыннай прамысловасці назіраецца невялікі спад вытворчасці ў параўнанні з леташнім перыядам. І даволі шмат прадукцыі пасля выпуску адпраўляецца... на склад. Праблема датычыцца арганізацый усіх формаў уласнасці — як дзяржаўнай, так і прыватнай.

Найбольш складаная сітуацыя па затаваранасці — на прадпрыемствах машынабудавання. Істотна павялічылася колькасць нераспрададзеных грузавікоў, трактароў, седлавых цягачоў, аўтобусаў і кар'ерных самазвалаў. Гэта тлумачыцца рознымі фактарамі. Сярод іх — уступленне Расіі ў Сусветную гандлёвую арганізацыю, «прасяданне» па іншых рынках збыту. Цяпер на айчынных «паліцах» ляжыць каля 80 працэнтаў сярэднямесячнага аб'ёму вытворчасці. Аднак сітуацыя не катастрафічная, — запэўніў намеснік міністра эканомікі Беларусі Аляксандр Ярашэнка.

Якое выйсце з падобнага становішча? Эфект ад дэвальвацый двухгадовай даўнасці ўжо практычна вычарпаны. Таму застаецца толькі адзін шлях — павышаць якасць прадукцыі, адначасова зніжаючы яе энергаёмістасць. І праца тут вядзецца добрая: за першы квартал эканоміка спажыла паліва-энергетычных рэсурсаў на пятую частку менш у параўнанні з такім жа перыядам 2012 года.

З-за прамысловасці адбылося і паніжэнне агульнага паказчыка валавага ўнутранага прадукту Беларусі. «Уклад» у агульны «мінус» склаў -0,4%. Але сітуацыю выраўноўваюць гандаль, падаткі і будаўніцтва. Такім чынам, эканоміка ў першым квартале выраслa на тры с паловай працэнты.

Неадназначна складваецца сітуацыя ў знешнім гандлі. Імпарт тавараў за два месяцы перавысіў іх экспарт на 280 мільёнаў долараў. Але выратаваў гандаль паслугамі, які выйшаў у плюс на 472 мільёны. Такім чынам, сальда знешняга гандлю склалася станоўчым, чаго не было з мінулага жніўня. А гэта, у сваю чаргу, дапамагае разлічвацца па знешніх пазыках. Як зазначыў першы намеснік міністра фінансаў Уладзімір Амарын, за першы квартал краіна выплаціла замежным крэдыторам 330 мільёнаў долараў, з іх 265 мільёнаў — Міжнароднаму валютнаму фонду. Сёлета Мінфін плануе пазычыць на ўнутраным рынку недзе 300-400 мільёнаў долараў. Чарговы выпуск валютных аблігацый запланаваны на верасень. Не выключаецца і магчымасць прыцягнення замежных пазык.

Валяр'ян ШКЛЕННІК.

■ Хакей

ЧЭМПІЯНАТ ПАСТАВІЛІ НА КОЛЫ

Дырэкцыя чэмпіянату свету па хакеі атрымала першыя аўтамабілі ад прадпрыемства «ФелОкт-сервис», імпарцёра кампаніі «Шкода» ў Беларусі

Чаму падчас хакейнага першынства афіцыйныя асобы будуць карыстацца чэшскімі аўтамабілямі? Колькі іх паступіць у дырэкцыю чэмпіянату? І ці будуць арганізатары супрацоўнічаць з айчынным аўтапрамам? Адказы на гэтыя пытанні шукайце ў нататках карэспандэнта «Звязды».

«Шкода Суперб» — адна з дзвюх мадэляў чэшскага аўтагіганта, якой скарыстаюцца госці і ўдзельнікі хакейнага першынства.

Пакуль хакеісты Андрэя Скабелкі актыўна рыхтуюцца да чарговага планетарнага першынства, якое сёлета пройдзе ў Стакгольме і Хельсінкі, беларускія арганізатары будучага турніру таксама ў працы. На днях, між іншым, атрымалі першыя ключы ад аўтамабіляў, якімі на час чэмпіянату свету ў Мінску скарыстаюцца прадстаўнікі міжнароднай хакейнай федэрацыі, арганізатары, ганаровыя госці і кіраўнікі зборных.

— З 1993 года «Шкода» з'яўляецца спонсарам чэмпіянатаў свету па хакеі, — адзначыў у прамове **Георгій КАЛЕНЧЫЦ, генеральны дырэктар «ФелОкт-сервис».** — Гэтае ўзаемадзеянне аўтакампаніі праяўляецца ў супрацоўніцтве мясцовых імпарцёраў з дырэкцыяй па правядзенні чэмпіянату свету. Наша задача — закупіць аўтамабілі, растаможыць, усталяваць нумары, застрахаваць і перадаць іх у арэнду.

«Шкода», дарэчы, апошнім часам актыўна ўдзельнічае ў спонсарскіх праектах, звязаных са спортам. І гэта не толькі тычыцца хакея, сочынскай Алімпіяды, але і іншых спаборніцтваў. Як адзначыў у асабістай размове Янэк Раўн, рэгіянальны сэрвісны менеджар «Шкоды», чэшскі аўтагігант аказвае дапамогу спаборніцтвам па веласпорце, а таксама футбольнаму клубу «Млада Балеслаў», які базіруецца ў аднайменным горадзе, кроўна звязаным з вытворчасцю славутых аўтамабіляў.

Аляксандр ШЭВЕЛЬ (злева) уручае Георгію КАЛЕНЧЫЦУ падарунак з сімволікай чэмпіянату свету па хакеі-2014.

— Згодна з дамовай, заключанай Міжнароднай федэрацыяй хакея з аўтакампаніяй «Шкода», яна прадаставіць арганізатарам 45 аўтамабіляў, — адказвае на пытанні журналістаў **Аляксандр ШЭВЕЛЬ, намеснік генеральнага дырэктара дырэкцыі па правядзенні чэмпіянату свету па хакеі.** — Усе машыны паставяць да нас у часовае выкарыстанне.

— Аляксандр Аляксандравіч, а ці супрацоўнічаеце вы з Мінскім аўтамабільным заводам у падрыхтоўцы да чэмпіянату свету?

— Безумоўна, хочацца, каб Беларусь таксама была прадстаўлена належным чынам. Зараз мы працуем з МАЗам, які да першынства свету павінен выпусціць аўтобусы павышанай камфортнасці.

Тарас ШЧЫРЫ.
Фота аўтара.

Приорбанк RZB Group

Уважаемые акционеры!

«Приорбанк» ОАО доводит до Вашего сведения информацию

О РАЗМЕРЕ И ПОРЯДКЕ ВЫПЛАТЫ ДИВИДЕНДОВ ПО ИТОГАМ 2012 ГОДА

- Размер дивидендов по простым акциям составляет 1450 рублей на акцию;
- Размер дивидендов по привилегированным акциям составляет 1675 рублей на акцию;
- Выплата дивидендов начата 1 апреля 2013 года. Срок выплаты – в течение 60 дней.

Телефон для справок: 8 (017) 289 90 90

Перечисление дивидендов производится на счета акционеров. Для их получения физическим лицам необходимо иметь при себе паспорт. Получение дивидендов за третьих лиц допускается при наличии доверенности.

Лицензия на осуществление банковской деятельности НБ РБ № 12 от 28.08.2008 года. УНП 100220190.

УЗНАГАРОДЫ — ПЕРАМОЖЦАМ НАШАГА КОНКУРСУ!

Падчас XVII Міжнароднай спецыялізаванай выставы «СМІ ў Беларусі» каля стэнда нашай газеты адбылося ўрачыстае ўзнагароджванне пераможцаў і лаўрэатаў штогадовага творчага конкурсу рэдакцыі газеты «Звязда» і Міністэрства абароны на лепшую публікацыю ваенна-патрыятычнай тэматыкі.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

На працягу года маладыя аўтары з усёй краіны дасылалі публікацыі аб падзеях нашай слаўнай ваеннай гісторыі, аб буднях сучаснай арміі. Што цікава, некаторыя з іх спрабавалі адлюстроўваць гэтыя тэмы і ў вершаванай форме. І даволі паспяхова.

Па рашэнні журы пераможцы і найбольш актыўныя ўдзельнікі конкурсу былі ўзнагароджаны дыпломамі, граматамі і памятнымі падарункамі.

— Вельмі сімвалічна, што менавіта напярэдадні свята 9 Мая мы падвялі вынікі гэтага патрыятычнага конкурсу, — зазначыў начальнік упраўлення інфармацыі галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь Уладзімір МАКАРАЎ. — Прыемна, што мы адкрылі для сябе столькі неабыякавых да нашай гераічнай гісторыі маладых людзей. Абараняць сваю Радзіму можна па-рознаму: у вайну — на фронце, у мірны час — у армейскіх радах. Не менш важна абараняць яе і словам, што асабліва актуальна ў час паўсюднай інфарматызацыі.

Імёны пераможцаў і ўладальнікаў дыпломаў і ганаровых грамат мы ўжо публікавалі. Дарэчы, толькі ў час узнагароджання выявілася, што Кацярына Калабанава — пераможца конкурсу ў намінацыі «За майстэрства вершаскладання» — праўнучка легендарнага танкіста Зіновія Калабанава, экіпаж якога падчас Кінгісепска-Лужскай аборончай аперацыі ў адзін дзень падбіў 22 варожыя танкі. А ўсяго тады рота Зіновія Калабанава на пяці цяжкіх танках КВ сумесна з курсантамі пагранічнага вучылішча і ленінградскімі апалчэнцамі знішчыла 43 варожыя танкі. Такі вось славуты продак у аднаго з нашых лаўрэатаў!

Пераможцы за мінулы год вызначаны, але наш конкурс працягваецца. Дасылайце свае матэрыялы на адрас рэдакцыі: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10 а, рэдакцыя газеты «Звязда»; e-mail: info@zvyazda.minsk.by (з пометкай «На конкурс»). Шанц перамагчы ёсць у кожнага!

Вераніка КАНЮТА.

БІЛЬЯРД...

ЯК ШМАТ У ГЭТЫМ СЛОВЕ!

Навукоўцы прыйшлі да высновы, што радзімай більярда адназначна з'яўляецца Азія. Але па сцвярджэнні адных — гэта Індыя, на думку іншых — Кітай. З упэўненасцю можна сказаць адно: гульня ў мяч або шары была адной з першых, прыдуманых чалавекам.

Цікава, што існуе некалькі версій назвы гульні. Ёсць версія і аб тым, што першапачаткова гульня называлася ball-yerds, ад старажытнасаксонскіх слоў ball (мяч) і yerd (палка). У іншых крыніцах згадваецца пра тое, што слова «більярд» паходзіць ад французскага слова bille (шар).

Першы «кітайскі» більярд з'явіўся ў Еўропе ў XV—XVI стагоддзях. Аднак гульні па прынцыпе сучаснага більярда былі вядомыя еўрапейцам значна раней. Напрыклад, у народнай нямецкай гульні «Balkespiel», папулярнай у Германіі яшчэ ў сярэдневечча, выкарыстоўваліся доўгія сталы з грубымі бартамі і паглыбленнямі, куды гулец пры дапамозе дубінкі стараўся загнаць каменны шар праціўніка. У Англіі прыкладна тады ж шырокае распаўсюджванне атрымала гульня «Pall-Mail».

У Расіі гульня ў більярд з'явілася ў пачатку XVIII стагоддзя дзякуючы Пятру I, які прывёз більярдны стол з Галандыі. Дарэчы, з часам у Расійскай імперыі з'явіліся вельмі якасныя більярдныя сталы на фабрыках, як сказалі б сёння, замежных інвестараў. Але былі і рускія прадпрымальнікі, прадукцыя якіх адпраўлялася на экспарт.

Напрыклад, фірма Чамаданава, які, да таго ж, быў майстрам гульні, лічылася адным з лідараў у вытворчасці більярдных сталоў і прылад.

ДЗЕ ГУЛЯЛІ?

У гарадах сённяшняй Беларусі, у тым ліку і ў Віцебску, да рэвалюцыі ў більярд гулялі ў афіцэрскіх сходах, у дамах дваран, на балях у губернатара…

У свой час шмат цікавых расказаў пачуў ад вядомага далёкага за межамі СССР знакамітага трэнера па боксе Абрама Брына. На жаль, Абрама Якаўлевіча ўжо няма з намі, але ў памяці засталіся яго ўспаміны. Ён быў мацнейшым гульцом у більярд у пасляваенным Віцебску і амаль да апошніх дзён свайго жыцця не расставаўся з кіем.

Зразумела, што ў першыя гады Савецкай улады більярд, па сутнасці, быў забыты. І толькі праз 10—12 гадоў цікавасць да яго адрадзілася. У 1920-я гады ў Віцебску за мікрараёнам, які і зараз у народзе называюць Пескавацікі, у карчме «Разуваеўка» можна было пагуляць у більярд. А гаспадаром той карчмы быў былы памешчык Лянковіч, экс-ад'ютант графа…

Расказалі мне і пра віцебскага ветэрана більярднага спорту, які ў 1924 годзе (дзіўныя часы НЭПу), у 9-гадовым узросце ўпершыню назіраў гульню на аксамітным стале, падглядваючы ў акно пракуранага падвальнага паверха аднаго з віцебскіх дамоў на вуліцы графа Талстога. Цікава, што ў 1938 годзе ён — ужо студэнт Масковскага вышэйшага тэхнічнага вучылішча Народнага камісарыята шляхоў паведамленняў — гуляючы ў складзе студэнцкай каманды, заняў 3 месца ў розыгрышы Кубка Масквы па більярдзе.

Былыя гульцы (а ёсць і такія, якія ва ўзросце за 80 гадоў і нават за 90 яшчэ гуляюць) канстатуюць: у більярдзе неабходны талент, дадзены Богам, разважлівы розум, цвёрдасць рукі і валявыя якасці. Більярд — гэта мастацтва. Каб навучыцца ўпэўнена валодаць кіем, неабходна выдаткаваць часу не менш, чым каб стаць прафесійным скрыпачом. Удасканальваецца майстэрства штодзённымі (па 5—7 гадзін) трэніроўкамі. І гэта азы більярднага майстэрства.

Своеасаблівы росквіт більярд атрымаў у былым СССР у 1930 годзе, калі ў кніжных крамах з'явілася брашура М. Васільева «Більярд», выдадзеная тыражом усяго 5 тысяч асобнікаў. У ёй аўтар галоўным чынам звяртаў увагу на карыснасць гульні і заклікаў да арганізацыі вытворчасці айчыннага більярднага інвентару. У пачатку 1930-х гадоў пры Камітэце па справах фізкультуры і спорту стварылі спецыялізаваную секцыю. Яе асноўнымі функцыямі былі правядзенне і арганізацыя більярдных турніраў самых розных маштабаў. Пачаткам масавых турніраў у былым СССР можна лічыць 1935 год, калі ў Маскве, у клубе імя Ф. Э. Дзяржынскага было разыграна гарадское першынство сярод більярдных секцый Усесаюзнага таварыства старых бальшавікоў, Клуба пісьменнікаў, Дома вучоных, Дома друку, Дома майстроў мастацтваў і іншых.

У пачатку 1930-х гадоў у Віцебску ў більярд ужо можна было пагуляць у сталовай фабрыкі-кухні на вуліцы Бебеля (у раёне чыгуначнага вакзала), у парку адпачынку каля ракі Віцьба, у правым зале рэстарана «Аўрора», які знаходзіўся на вуліцы Замкавая. Самая прыстойная зала ў тыя гады была ў Палацы культуры Чырвонай Арміі (такога Дома культуры ў Віцебску не было), дзе збіраліся вядучыя гульцы Віцебска.

ВІРТУОЗ СЕНЬКА

Адзін з гульцоў, Сенька па мянушцы губернатар, быў такі азартны, што мог за адзін вечар прайграць усю сваю маёмасць. Аднак, будучы першакласным гульцом, мог неўзабаве з лішкам адыграцца. Дарэчы, загінуў ён у акупаваным Віцебску па недарэчнай выпадковасці. Фашысты, якія патрулявалі вуліцу, дзе ён жыў, спалохаліся, што святло ў доме Сенькі на Юр'евай горцы можа прыцягнуць увагу савецкіх лётчыкаў, якія перыядычна бамбілі горад. Немцы стрэлілі ў вокны ягонага дома, і адна з куль трапіла ў більярдыста…

Пасля вайны прыхільнікі більярда ў Віцебску збіраліся ў клубе металістаў, дзе ў адным з пакояў былі два ігральныя сталы. Гулялі і ў пераабсталяваным памяшканні старой кацельні (у будынку, побач з якім цяпер знаходзіцца музей Шмырова).

Пры Сталіне апошні чэмпіянат у СССР па рускім більярдзе праводзіўся ў 1947 годзе. Прычына дэманстратыўнай нянавісці «партыйных босаў» да гэтай гульні заключалася, відаць, у атмасферы разняволенасці, якая непазбежна суправаджае більярд. І, што дзіўна, такія меркаванні не перашкаджалі партыйнай эліце азартна гуляць у більярд. Існуе легенда, што Сталіну гульню ў більярд прапісалі медыкі — ён пакутаваў на хваробу Паркінсона, таму неабходныя былі фізічныя практыкаванні, у першую чаргу для правай рукі.

Цікава, што вялікія прыхільнікі більярда Будзённы і Варашылаў пераканалі Сталіна ў тым, што гэтая гульня разам з шахматамі вельмі карысная для разумовага развіцця афіцэраў. Ёсць звесткі аб тым, што па асабістым загадзе Варашылава для дамоў Чырвонай Арміі і ўстаноў Наркамата абароны было выпушчана аж 10 тысяч сталоў для гульні.

У канцы 1980-х у СССР цікавасць да більярда прыкметна вырасла. Аднак у Віцебску ігральных сталоў было не так ужо шмат: у Доме культуры трэста № 9 на вуліцы Ганчарная (зараз гэтай установы культуры няма, а будынак у выніку доўгай рэканструкцыі пераўтварыўся ў даўгабуд) ды ў гарнізонным Доме афіцэраў, якога таксама ўжо няма…

Потым з былога Дома культуры будаўнікоў більярдныя сталы былі перавезены ў аналагічную ўстанову гарадскога пасёлка Руба, а сталы Дома афіцэраў пасля яго закрыцця перавандраваліі ў фізкультурна-аздараўленчы комплекс завода імя Кірава.

Цікава, што ў Беларусі станаўленне і развіццё менавіта спартыўнага, а не аматарскага більярда пачалося пасля атрымання нашай краінай суверэнітэту. У 1999-м у Віцебску адкрыўся спецыялізаваны клуб «Залаты шар», які ў 2001-м змяніў назву на «Карамболь». Пры клубе стварылі дзіцяча-юнацкую спартыўную школу, у якой былі падрыхтаваны таленавітыя більярдысты. Напрыклад, майстар спорту, неаднаразовы чэмпіён краіны Руслан Якубкін і іншыя.

5000 ДОЛАРАЎ ЗА ПАРТЫЮ

Віцебскія більярдысты, як і большасць тых, хто жыве на тэрыторыі былога СССР, аддаюць перавагу гульням у «піраміду», «амерыканку» і «маскоўскую» партыі. У «малой» і «вялікай пірамідзе» выйграе з двух партнёраў той, хто раней набярэ адпаведна 71 і 91 ачко. У «амерыканцы» для выйгрышу гулец павінен пакласці ў лузу 8 з 16 шароў. Прычым гуляць можна любым з іх. «Маскоўская» вельмі нагадвае «амерыканку», але біць кіем можна толькі па «пазначаным» шары.

У многіх краінах далёкага замежжа гэтыя віды гульні, можна сказаць, не культывуюцца. У Вялікабрытаніі, напрыклад, гуляюць у «Снукер», дзе замест традыцыйна белых выкарыстоўваюцца каляровыя шары. У скандынаўскіх краінах разыгрываюць «фінскую» партыю.

Майстры більярда заўсёды гуляюць на грошы. У Віцебску ў сярэдзіне 1990-х, а дакладней у 1994 годзе, разыгралі рэкордную на той час стаўку — 200 долараў. Тады ж аднаму з мясцовых гульцоў давялося назіраць гульню ў Маскве — стаўка складала 5 тысяч долараў. Для параўнання, на адным з чэмпіянатаў свету ў Швецыі прызавы фонд тады быў аж 6 мільёнаў «зялёных», а ў Бельгіі на працягу 4 месяцаў вядучыя спартсмены свету разыгрывалі 44 мільёны долараў.

Зараз у Віцебску стаўкай у 200 долараў прафесіяналаў, вядома, не здзівіш. Віцябчане вельмі ахвотна гуляюць на расійскія рублі з турыстамі з Расіі.

Што датычыцца кошту магчымасці пагуляць у клубах, у Віцебску за гадзіну гульні можна заплаціць каля 20 тысяч рублёў. А вось абсталяванне для гульні ў більярд каштуе дорага. Спецыяльна вельмі доўга шукаў і вывучаў адпаведныя аб'явы. Дык вось, па маёй інфармацыі, у Беларусі самыя танныя кіі можна набыць за 17 умоўных адзінак, кошт самых дарагіх пачынаецца ад лічбы 350 «зялёных». Стол «эканом-класа» можна купіць і за 1,2 тысячы ўмоўных адзінак, а ёсць і за 8 тысяч долараў…

Калі сталом і кіямі ўжо карысталіся, цана іх пры продажы можа быць і ў 2 разы меншай. Але ў любым выпадку зараз (спадзяюся, пакуль што) купіць добры більярдны набор чалавеку з сярэднім заробкам не па кішэні.

Вартыя ўвагі і більярдныя кур'ёзы. Бывае, што шар, які ляціць з велізарнай хуткасцю ў бок лузы, пералятае цераз галаву гледача, разбівае графін ці шкляную бутэльку з вадой маркёра (распарадчыка залы) або трапляе ў шкло акна. Майстар можа адным ударам кія па шары скончыць партыю і такім чынам здзівіць непрафесійных прысутных.

Традыцыйна гуляюць у більярд мужчыны, аднак ужо гадоў 20 у чэмпіянатах свету прымаюць удзел і жанчыны. Мясцовыя знаўцы адзначылі майстэрства адной з віцебскіх дам, у свой час работніцы абутковага прадпрыемства, якая не саступае некаторым мужчынам.

Більярд, мабыць, адзін з нешматлікіх відаў спорту, якім можна пачаць займацца незалежна ад узросту.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

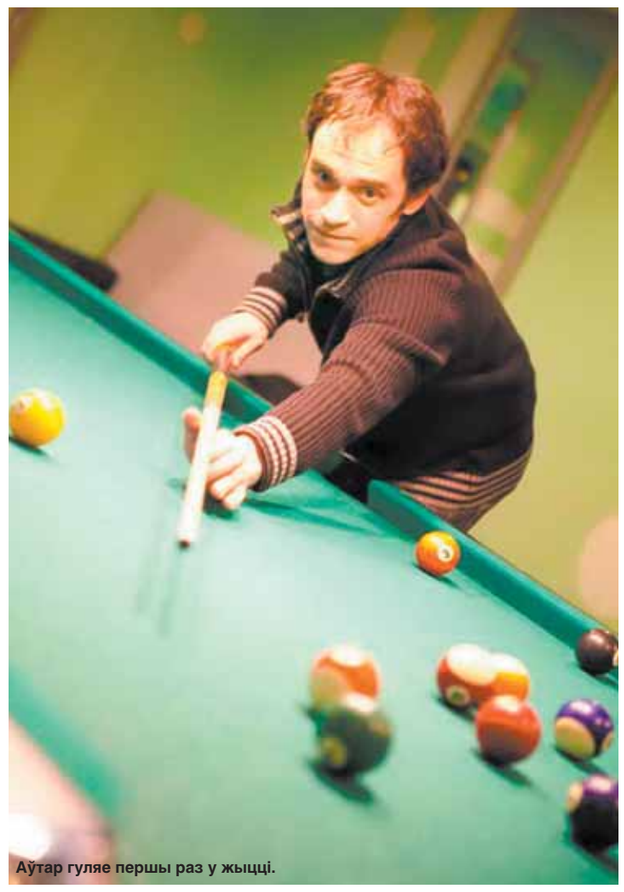

Аўтар гуляе першы раз у жыцці.

Фота з дапаможніка па гульні ў більярд — 19 стагоддзе.

ПРА КАРЫСЦЬ БІЛЬЯРДА ДЛЯ ЗДАРОЎЯ

❶ За адну партыю гулец «праходзіць» 2—3 кіламетры.

❷ У дарэвалюцыйны час многія ўрачы рэкамендавалі гуляць у більярд маларухомым, апатычным пацыентам, бо менавіта гэтая гульня — выдатны сродак падтрымання фізічнай формы.

❸ Для пажылых більярд — вельмі добры від актыўнага спорту, «канкурэнтам» якога, напэўна, могуць быць толькі хадзьба і гарадкі

❹ Гульня ў більярд здымае назапашанае нервовае напружанне ў першыя ж хвіліны

❺ Гульня развівае вакамер, выпрацоўвае выразнасць і каардынацыю рухаў, хуткую рэакцыю.

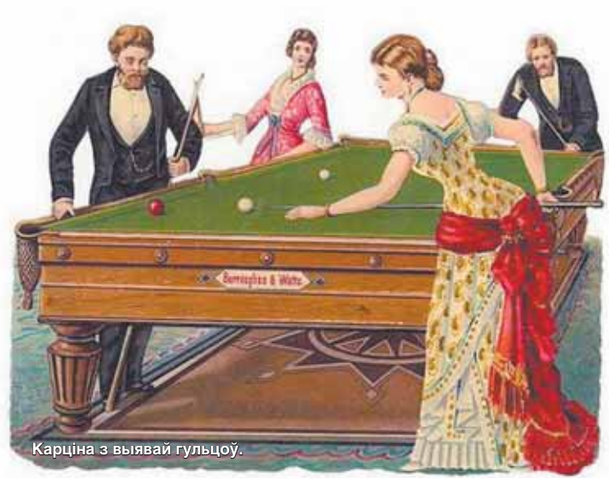

Карціна з выявай гульцоў.

■ Спажывец

КАЛІ ЎМОВЫ АКАЗАННЯ ДАВЕДАЧНАЙ ПАСЛУГІ НЕ ЗАДАВАЛЬНЯЮЦЬ, КЛАДЗІЦЕ ТРУБКУ

У Міністэрства гандлю пачасціліся скаргі спажыўцоў на аказанне інфармацыйна-даведачных паслуг па тэлефоне — на так званыя даведачныя вакансіі, у сувязі з чым яно выступіла з тлумачэннем сітуацыі і парадамі для грамадзян, як пазбегнуць непрыемнасцяў.

«Часта ў газетах можна пабачыць аб'явы прыкладна такога зместу: «Праца, падпрацоўка, праца на даму. Пенсіянеры, студэнты, беспрацоўныя», якія суправаджаюцца доўгімі нумарамі тэлефонаў, што пачынаюцца з «8-902». Зацікаўленыя грамадзяне тэлефануюць, а потым атрымліваюць рахунак за тэлефон на вялікія сумы. Часам абурэнне гэтым фактам выклікана тым, што спажывец не ведаў, колькі каштуе званок у такую даведачную службу (а кошт часам дасягае 160 тысяч рублёў толькі за факт званка), — прыводзяць прыклад спецыялісты міністэрства. — На жаль, у некаторых выпадках вінаваты сам спажывец: нехта не дачытаў аб'яву да канца, хтосьці няўважліва праслухаў паведамленне аўтаадказчыка, якое папярэднічала злучэнню з аператарам».

Аднак сустракаюцца сітуацыі, у якіх той, хто прадастаўляе паслугу, сапраўды павёў сябе нядобрасумленна: у аб'яве не быў указаны кошт званка; перад злучэннем з аператарам цана паслугі была сказана аўтаадказчыкам вельмі хутка і неразборліва; з тэксту аб'явы можна было зразумець, што тарыфікацыя пахвілінная, а насамрэч з таго, хто тэлефанаваў, браўся ўвесь кошт паслугі незалежна ад таго, колькі часу доўжылася злучэнне.

А між тым, у адпаведнасці з п.9 артыкула 7 Закона Рэспублікі Беларусь ад 9 студзеня 2002 года «Аб абароне правоў спажыўцоў», пры аказанні спажыўцу паслуг па ўзорах, апісаннях, змешчаных у каталогах, праспектах, рэкламе, буклетах ці прадастаўленых у фатаграфіях ці іншых інфармацыйных крыніцах, у тым ліку ў глабальнай сетцы, інфармацыя пра найменне паслугі, найменне выканаўцы, а таксама пра цану і ўмовы аплаты паслуг павінна даводзіцца да ведама спажыўца ў гэтых інфармацыйных крыніцах, у тым ліку ў глабальнай сетцы.

Для тых, хто тэлефануе ў такія службы, рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «Белтэлекам» прадастаўляе нетарыфікуемы інтэрвал працягласцю 14 секунд, 11 з якіх адводзяцца на тое, каб кліент праслухаў галасавое паведамленне, якое павінна змяшчаць кароткае апісанне паслугі, найменне выканаўцы, фразу «паслуга платная» і яе кошт, паведамленне «застаючыся на лініі, вы даяце згоду на аплату паслугі» (РУП «Белтэлекам» мае права перыядычна кантраляваць галасавое паведамленне і штрафаваць выканаўцу за незахаванне ўстаноўленых патрабаванняў). Далей ідзе тэхналагічны інтэрвал у 3 секунды, неабходны для таго, каб спажывец паспеў пакласці трубку, калі ўмовы атрымання паслугі яго не задавальняюць.

У адпаведнасці з п.1 артыкула 16 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб абароне правоў спажыўца», калі спажыўцу не прадастаўлена магчымасць неадкладна атрымаць у месцы аказання паслугі неабходную і дакладную інфармацыю аб паслузе, ён мае права ў разумны тэрмін патрабаваць ад выканаўцы скасавання дагавору і вяртання заплачанай за паслугу грашовай сумы.

Сяргей РАСОЛЬКА

■ Мясцовыя традыцыі

БАЗАРНЫ ДЗЕНЬ У КЛІМАВІЧАХ

Субота. Многія жыхары горада і навакольных вёсак ужо зранку плануюць свой дзень і пачынаюць яго з наведвання самай славутай і вялікай гандлёвай кропкі ў раёне — кірмашу «Цэнтральны». Тут наладжаны продаж прадуктаў харчавання і прамысловых тавараў, сельгаспрадукцыі ад мясцовых фермераў і агароднікаў і рукадзельных вырабаў ад саматужных майстроў. Адны спяшаюцца сюды на працу — гандляваць, зарабляць грошы. Іншыя — раскашэльвацца, траціцца, шукаць неабходныя рэчы, таргавацца, каб набыць танней, чым у краме. На 2202 квадратных метрах тут усталявана больш за 400 гандлёвых палатак індывідуальных прадпрымальнікаў. Прычым гандляры на кірмашы не толькі клімавіцкія. Па словах дырэктара рынку, кожную суботу сюды прывозяць свае тавары «іпэшнікі» з суседніх райцэнтраў, а таксама і з Дрыбіна, Светлагорска, Магілёва, нават з Гомеля, Віцебска і Гродна. Месца хапае ўсім — плаці пададткі і гандлюй!

Нярэдкі госць на Клімавіцкім кірмашы Уладзімір Суворaў *(на фота злева)* — рамеснік па вырабе мачалак і гамакоў з прапіленавай ніці. Промысел гэты даволі рэдкі, але вырабы запатрабаваныя, і майстар наведвае з імі многія кірмашы, хоць сам жыве ў Магілёве.

— Вось і спатрэбілася бацькава навука плесці рыбацкія сеткі, таму без працы не сумую, — кажа Уладзімір Суворaў і жартам дадае: «Яшчэ я за чысціню!

Без кірмашоў — суботніх, нядзельных — немагчыма ўявіць жыццё маленькіх і вялікіх гарадоў Беларусі. Кірмашы і базары ствараюць асаблівы каларыт. Нярэдка яны існуюць столькі, колькі жывуць самі населеныя пункты. Да такіх адносіцца і традыцыйны суботні кірмаш у Клімавічах.

Анатоль КЛЯШЧУК.
Фота аўтара

У гэты цудоўны вясновы дзень сардэчна віншуем супрацоўніцу газеты «Звязда» Надзею Іванаўну ВЯЧЭРСКУЮ з юбілейным днём нараджэння.

Жадаем моцнага здароўя і сіл на тое, што ўвагі просіць, хай кожны пражыты дзень паболей радасці прыносіць.

Шчыра жадаем кахання і шчасця,
Каб не было ні няўдач, ні напасцяў.
Зычым яшчэ, каб была ваша хата
На дабрабыт і сяброўства багата.

Звяздоўцы.

БЕЛАРУСБАНК

«ПУБЛИЧНАЯ ОФЕРТА (ПРЕДЛОЖЕНИЕ)
на заключение договора срочного банковского вклада «Интернет-депозит»
(без ежемесячного перечисления Основного дохода на текущий (расчетный) банковский счет, доступ к которому может быть обеспечен при использовании дебетовой банковской платежной карточки) через систему «Интернет-банкинг» ОАО «АСБ Беларусбанк» (в белорусских рублях)» (для целей акцепта название вклада – «Интернет-депозит без ежемес. перечисления дохода»).

Настоящий документ, размещенный в сети Интернет на веб-сайте по адресу: www.asb.by Открытым акционерным обществом «Сберегательный банк «Беларусбанк», именуемым в дальнейшем «Вкладополучатель», является публичной офертой, то есть предложением Вкладополучателя заключить договор срочного банковского вклада «Интернет-депозит» (в белорусских рублях) (далее – Договор) с физическим лицом, являющимся владельцем текущего (расчетного) банковского счета, доступ к которому может быть обеспечен при использовании дебетовой банковской платежной карточки (далее – карточка), оформленной на его имя и зарегистрированной в системе «Интернет-банкинг» Вкладополучателя, именуемым в дальнейшем «Вкладчик». Текущий (расчетный) банковский счет, доступ к которому может быть обеспечен при использовании карточки Вкладчика (далее – текущий счет), должен быть открыт в белорусских рублях в одном из подразделений Вкладополучателя, перечень которых размещается на официальном веб-сайте Вкладополучателя в сети Интернет (www.asb.by) (далее – подразделение Вкладополучателя).

Вкладополучатель считает себя на условиях, указанных в настоящем предложении, заключившим Договор с Вкладчиком, который при соблюдении условий настоящего предложения и в порядке, им предусмотренном, отзовется на настоящее предложение (акцептует предложение).

Договор считается заключенным между Вкладополучателем и Вкладчиком в момент акцепта Вкладчиком публичной оферты Вкладополучателя.

Совершение Вкладчиком в системе «Интернет-банкинг» Вкладополучателя (далее – система «Интернет-банкинг») с использованием реквизитов карточки операции по переводу с текущего счета суммы первоначального взноса для зачисления на вкладной счет, открываемый согласно настоящему Договору, является акцептом публичной оферты – заключением настоящего Договора на изложенных далее условиях. Размер первоначального взноса на вкладной счет определяется Вкладчиком самостоятельно с учетом требований подпункта 2.2.2 настоящего Договора и указывается в документе, формируемом в системе «Интернет-банкинг» по факту совершения данной операции в подтверждение ее совершения.

1. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРА

1.1. По настоящему Договору Вкладополучатель принимает белорусские рубли, переведенные в системе «Интернет-банкинг» с текущего счета Вкладчика с использованием реквизитов карточки (далее – вклад). Вкладополучатель обязуется возвратить сумму вклада в соответствии с настоящим Договором, а также в порядке и на условиях, определенных настоящим Договором, выплатить начисленный по вкладу доход, который состоит из Основного дохода и Премиального дохода.

1.2. Срок возврата вклада – день истечения 18 месяцев со дня акцепта настоящей публичной оферты. В случае если день наступления срока возврата вклада приходится на выходной или праздничный день, срок возврата вклада переносится на первый рабочий день, следующий за выходным или праздничным днем.

1.3. В рамках настоящего Договора используются следующие термины:

перевод – совершение с использованием реквизитов карточки операции по переводу с текущего счета суммы денежных средств для зачисления на вкладной счет;

списание – уменьшение суммы денежных средств, доступных на вкладном счете для распоряжения Вкладчиком;

зачисление – увеличение остатка денежных средств на вкладном счете (текущем счете), которое производится не позднее двух рабочих дней со дня перевода (списания). При осуществлении перевода (списания) в выходной или праздничный день зачисление производится не позднее двух рабочих дней, начиная с первого рабочего дня следующего за выходным или праздничным днем.

1.4. В связи с тем, что день перевода (списания) и день зачисления денежных средств на вкладной счет (текущий счет) Вкладчика могут не совпадать, Вкладчик проинформирован и согласен, что до момента зачисления денежных средств на вкладной счет (текущий счет) возможность совершения операций в указанный период времени с данными денежными средствами и/или текущим счетом (вкладным счетом) может быть ограничена.

2. ПРАВА И ОБЯЗАННОСТИ СТОРОН

2.1. Вкладополучатель обязуется:

2.1.1. обеспечить сохранность вклада, своевременность исполнения своих обязательств по Договору и банковскую тайну Вкладчика;

2.1.2. списать сумму вклада в день наступления срока возврата вклада (досрочно – при наличии подтвержденного посредством системы «Интернет-банкинг» волеизъявления Вкладчика) для зачисления на текущий счет.

Если день наступления срока возврата вклада приходится на выходной или праздничный день, то датой наступления срока возврата вклада считается первый рабочий день, следующий за выходным или праздничным днем. В этом случае доход по вкладу за вышеуказанные дни начисляется по ставке, действовавшей по вкладу в последний день, предшествующий дню наступления срока возврата вклада.

Сроки зачисления на текущий счет суммы вклада при наступлении срока его возврата определяются пунктом 1.3 настоящего Договора;

2.1.3. оказывать услуги по вкладу, установленные Вкладополучателем;

2.1.4. по требованию Вкладчика возвратить вклад вместе с суммой Основного дохода без установленного Договором перерасчета по процентной ставке вклада до востребования для физических лиц в белорусских рублях (далее – пониженная процентная ставка) и уплатить штраф в размере 1/2 (одной второй) базовой величины, определенной в соответствии с законодательством Республики Беларусь на день выплаты штрафа в случаях:

неисполнения обязательств Вкладополучателя по возврату вклада, выплате дохода;

при досрочном расторжении Договора по требованию Вкладчика вследствие ненадлежащего исполнения или неисполнения Вкладополучателем своих обязательств по Договору.

Возврат суммы вклада, суммы Основного дохода в вышеуказанных случаях, а также выплата суммы штрафа осуществляется путем зачисления указанных денежных средств на текущий счет Вкладчика.

2.2. Вкладчик обязуется:

2.2.1. оплачивать услуги, оказываемые Вкладополучателем в соответствии с подпунктом 2.1.3 настоящего Договора, в размере, определенном Вкладополучателем, в момент оказания соответствующей услуги;

2.2.2. перечислять денежные средства на вкладной счет с учетом требований к размеру минимальной суммы первоначального взноса во вклад и минимальной суммы единовременного дополнительного взноса на вкладной счет, которые устанавливаются Вкладополучателем и указываются в системе «Интернет-банкинг»;

2.2.3. не предпринимать действий, направленных на закрытие текущего счета, до дня наступления срока возврата вклада.

2.3. Вкладополучатель имеет право:

2.3.1. не оказывать Вкладчику услугу по вкладу до момента ее оплаты;

2.3.2. в одностороннем порядке изменять размер минимальной суммы единовременного дополнительного взноса, указанного в подпункте 2.2.2 настоящего Договора;

2.3.3. при закрытии текущего счета по волеизъявлению Вкладчика в период до наступления срока возврата вклада закрыть вкладной счет на условиях пунктов 4.1 – 4.2 настоящего Договора (досрочного истребования) с зачислением остатка вклада на текущий счет, прежде чем текущий счет будет закрыт.

2.4. Вкладчик имеет право:

2.4.1. расторгнуть Договор по основаниям, предусмотренным законодательством Республики Беларусь, в том числе, в случае неисполнения или ненадлежащего исполнения Вкладополучателем своих обязательств;

2.4.2. распечатать документ, формируемый в системе «Интернет-банкинг» по факту акцепта публичной оферты (заключения настоящего Договора), и удостоверить его в подразделении Вкладополучателя, что осуществляется путем проставления печати вышеуказанного подразделения Вкладополучателя, подписи уполномоченного работника Вкладополучателя с указанием должности, ФИО и даты удостоверения документа;

2.4.3. ежемесячно получать Основной доход по вкладу в соответствии с пунктом 3.4 настоящего Договора;

2.4.4. при отсутствии до наступления срока возврата вклада расходных операций, получить Премиальный доход путем присоединения к остатку вклада в день списания остатка вклада для его зачисления на текущий счет в связи с наступлением срока возврата вклада.

3. ДОХОД ПО ВКЛАДУ

3.1. Основной доход по вкладу на момент заключения настоящего Договора начисляется исходя из процентной ставки (в процентах годовых) в размере, установленном уполномоченным органом Вкладополучателя и действующем по вкладу на момент заключения настоящего Договора.

Размер Основного дохода (в процентах годовых) указывается Вкладополучателем на официальном веб-сайте Вкладополучателя в сети Интернет (www.asb.by).

3.2. Размер процентной ставки Основного дохода может изменяться Вкладополучателем в одностороннем порядке после предварительного уведомления Вкладчика путем размещения объявлений на информационных стендах Вкладополучателя в сети Интернет (www.asb.by) и опубликования в газете «Звязда». Днем предварительного уведомления считается день опубликования в вышеназванной газете. В случае уменьшения Вкладополучателем в одностороннем порядке размера указанной ставки новый размер применяется к вкладу по истечении одного месяца со дня уведомления. В случае увеличения Вкладополучателем размера указанной ставки новый размер применяется к вкладу со дня принятия решения уполномоченного органа Вкладополучателя, если иной день не указан в данном решении.

3.3. Премиальный доход по вкладу в размере 1,8 (Одной целой восьми десятых) процента годовых выплачивается в день списания остатка вклада для зачисления на текущий счет в связи с наступлением срока возврата вклада при условии отсутствия любой расходной операции по вкладу. Премиальный доход начисляется за период со дня акцепта публичной оферты (заключения настоящего Договора) до дня списания остатка вклада для его зачисления на текущий счет.

При совершении до наступления срока возврата вклада любой расходной операции Премиальный доход по вкладу не выплачивается.

3.4. Если иное не предусмотрено настоящим Договором, до дня наступления срока возврата вклада причитающийся по вкладу Основной доход выплачивается путем присоединения к остатку вклада по истечении каждого месяца хранения вклада.

Если день возврата вклада приходится на выходной или праздничный день, то выплата дохода (Основного и Премиального) путем присоединения к остатку вклада (с последующим в этот же день списанием с вкладного счета для зачисления на текущий счет) производится в первый рабочий день, следующий за выходным или праздничным днем. В этом случае доход (Основной и Премиальный) по вкладу за вышеуказанные дни начисляется по ставке, действовавшей по вкладу в последний день, предшествующий дню наступления срока возврата вклада.

Сроки зачисления на текущий счет причитающегося по вкладу дохода (Основного и Премиального), аналогичны срокам зачисления на текущий счет суммы вклада при наступлении срока его возврата.

3.5. Выплата Основного дохода, путем присоединения к остатку вклада, производится также в порядке и сроки, предусмотренные частью второй пункта 4.3 настоящего Договора.

3.6. При начислении дохода количество дней в году принимается фактическое (365 или 366 в високосном году). Доход по вкладу начисляется за каждый календарный день года исходя из ежедневных фактических остатков суммы вклада. При этом начисление дохода на сумму денежных средств по вкладу производится со дня ее перевода и до дня ее списания.

3.7. Со дня перевода (списания) денежные средства в сумме перевода (списания) хранятся на условиях, установленных для соответствующего вкладного счета (текущего счета), на который производится зачисление.

4. УСЛОВИЯ СОВЕРШЕНИЯ РАСХОДНЫХ ОПЕРАЦИЙ

4.1. Совершение в период до дня наступления срока возврата вклада любой расходной операции, в том числе совершение расходной операции наличными денежными средствами, а также при списании в вышеуказанный период суммы вклада (части вклада) без согласия Вкладчика на основании предписания уполномоченного государственного органа или в иных установленных законодательством случаях (за исключением расходной операции, совершаемой согласно пункту 4.3 настоящего Договора) влечет перерасчет суммы причитающегося к выплате Основного дохода по пониженной процентной ставке, равной процентной ставке, действовавшей по вкладу до востребования в белорусских рублях для физических лиц, с учетом изменения ее размера.

При проведении перерасчета Основного дохода Вкладополучатель определяет разницу между фактически выплаченным Вкладчику Основным доходом и начисленным по пониженной процентной ставке.

Если выплаченный Основной доход превышает сумму начисленного Основного дохода по пониженной процентной ставке, Вкладополучатель производит зачет встречных однородных требований и совершает расходную операцию после уменьшения остатка вклада на сумму образовавшейся разницы.

4.2. При совершении расходной операции по вкладу в соответствии с пунктом 4.1 настоящего Договора:

в рабочий день – остаток вклада вместе с причитающейся суммой Основного дохода зачисляется на текущий счет не позднее двух рабочих дней, следующих за днем совершения указанной расходной операции;

в выходной или праздничный день – остаток вклада вместе с причитающейся суммой Основного дохода зачисляется на текущий счет не позднее двух рабочих дней, начиная с первого рабочего дня, следующего за выходным или праздничным днем.

При этом денежные средства в сумме расходной операции со дня ее совершения хранятся исходя из условий договора текущего счета, на который производится зачисление.

При наступлении срока возврата вклада списание остатка вклада с причитающейся суммой дохода производится в порядке и сроки, установленные настоящим Договором.

4.3. При обращении наследника (иного правопреемника) Вкладчика, выплата причитающейся ему суммы вклада (части вклада) возможна непосредственно с вкладного счета.

Со дня совершения указанной выплаты наследнику (иному правопреемнику) Вкладчика остаток вклада хранится на вкладном счете с начислением Основного дохода по пониженной процентной ставке, равной процентной ставке, действовавшей по вкладу до востребования в белорусских рублях для физических лиц, с учетом изменения ее размера. Приходные операции по вкладу не проводятся. Капитализация причитающегося по вкладу дохода проводится в последний день года.

До первой расходной операции, совершаемой на основании свидетельства о праве на наследство (иного аналогичного по назначению документа), расходная операция по вкладу не влечет перерасчета и последующего начисления Основного дохода по пониженной процентной ставке, если она совершается:

лицом, указанным в завещательном распоряжении, оформленном в подразделении Вкладополучателя, при условии ее совершения в полной сумме, причитающейся данному лицу согласно завещательному распоряжению;

лицом, указанным в представленном в банк решении нотариуса при условии ее совершения в полной сумме, причитающейся данному лицу согласно решению нотариуса.

4.4. Любые расходные операции по вкладному счету, совершаемые наличными денежными средствами (Вкладчиком, представителем Вкладчика, наследником Вкладчика и т.п.), осуществляются только в подразделении Вкладополучателя.

5. ПРОЧИЕ УСЛОВИЯ

5.1. Если иное не предусмотрено настоящим Договором, Вкладчик вправе пополнять (с учетом положений пункта 1.4 настоящего Договора) вклад путем перевода денежных средств до дня наступления:

срока возврата вклада;

события (обстоятельства), указанного в пунктах 4.1 - 4.3 настоящего Договора.

5.2. В отношении имеющегося вклада завещательное распоряжение может быть составлено, а доверенность удостоверена Вкладополучателем в подразделении Вкладополучателя в соответствии с требованиями законодательства Республики Беларусь и локальных нормативных правовых актов Вкладополучателя.

5.3. За дату истечения месячного срока по Договору принимается дата, которая по названию своего числа месяца является такой же, что и название числа месяца даты заключения договора. Если дата истечения срока приходится на месяц, в котором нет соответствующего числа, то датой истечения срока является последнее число такого месяца.

5.4. При образовании нулевого остатка вкладной счет закрывается Вкладополучателем в установленном им порядке.

5.5. Вкладополучатель несет ответственность, установленную законодательством Республики Беларусь, за привлечение вкладов (депозитов) без лицензии на осуществление банковской деятельности либо в период отзыва или приостановления данной лицензии, в том числе в части осуществления банковских операций по привлечению денежных средств физических лиц.

5.6. Спорные вопросы, возникающие при исполнении настоящего Договора, разрешаются путем проведения переговоров. При недостижении согласия споры по настоящему Договору рассматриваются судом в порядке, предусмотренном законодательством Республики Беларусь.

5.7. Сохранность и возврат вклада гарантируются в порядке, установленном законодательством.

ПУБЛИЧНАЯ ОФЕРТА (ПРЕДЛОЖЕНИЕ)
на заключение договора срочного банковского вклада «Интернет-депозит»
(с ежемесячным перечислением Основного дохода на текущий (расчетный) банковский счет, доступ к которому может быть обеспечен при использовании дебетовой банковской платежной карточки) через систему «Интернет-банкинг» ОАО «АСБ Беларусбанк» (в белорусских рублях)» (для целей акцепта название вклада – «Интернет-депозит с ежемес. перечислением дохода»)

Настоящий документ, размещенный в сети Интернет на веб-сайте по адресу: www.asb.by Открытым акционерным обществом «Сберегательный банк «Беларусбанк», именуемым в дальнейшем «Вкладополучатель», является публичной офертой, то есть предложением Вкладополучателя заключить договор срочного банковского вклада «Интернет-депозит» (в белорусских рублях) (далее – Договор) с физическим лицом, являющимся владельцем текущего (расчетного) банковского счета, доступ к которому может быть обеспечен при использовании дебетовой банковской платежной карточки (далее – карточка), оформленной на его имя и зарегистрированной в системе «Интернет-банкинг» Вкладополучателя, именуемым в дальнейшем «Вкладчик». Текущий (расчетный) банковский счет, доступ к которому может быть обеспечен при использовании карточки Вкладчика (далее – текущий счет), должен быть открыт в белорусских рублях в одном из подразделений Вкладополучателя, перечень которых размещается на официальном веб-сайте Вкладополучателя в сети Интернет (www.asb.by) (далее – подразделение Вкладополучателя).

Вкладополучатель считает себя на условиях, указанных в настоящем предложении, заключившим Договор с Вкладчиком, который при соблюдении условий настоящего предложения и в порядке, им предусмотренном, отзовется на настоящее предложение (акцептует предложение).

Договор считается заключенным между Вкладополучателем и Вкладчиком в момент акцепта Вкладчиком публичной оферты Вкладополучателя.

Совершение Вкладчиком в системе «Интернет-банкинг» Вкладополучателя (далее – система «Интернет-банкинг») с использованием реквизитов карточки операции по переводу с текущего счета суммы первоначального взноса для зачисления на вкладной счет, открываемый согласно настоящему Договору, является акцептом публичной оферты – заключением настоящего Договора на изложенных далее условиях. Размер первоначального взноса на вкладной счет определяется Вкладчиком самостоятельно с учетом требований подпункта 2.2.2 настоящего Договора и указывается в документе, формируемом в системе «Интернет-банкинг» по факту совершения данной операции в подтверждение ее совершения.

1. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРА

1.1. По настоящему Договору Вкладополучатель принимает белорусские рубли, переведенные в системе «Интернет-банкинг» с текущего счета Вкладчика с использованием реквизитов карточки (далее – вклад). Вкладополучатель обязуется возвратить сумму вклада в соответствии с настоящим Договором, а также в порядке и на условиях, определенных настоящим Договором, выплатить начисленный по вкладу доход, который состоит из Основного дохода и Премиального дохода.

1.2. Срок возврата вклада – день истечения 18 месяцев со дня акцепта настоящей публичной оферты. В случае если день наступления срока возврата вклада приходится на выходной или праздничный день, срок возврата вклада переносится на первый рабочий день, следующий за выходным или праздничным днем.

1.3. В рамках настоящего Договора используются следующие термины:

перевод – совершение с использованием реквизитов карточки операции по переводу с текущего счета суммы денежных средств для зачисления на вкладной счет;

списание – уменьшение суммы денежных средств, доступных на вкладном счете для распоряжения Вкладчиком;

зачисление – увеличение остатка денежных средств на вкладном счете (текущем счете), которое производится не позднее двух рабочих дней со дня перевода (списания). При осуществлении перевода (списания) в выходной или праздничный день зачисление производится не позднее двух рабочих дней, начиная с первого рабочего дня, следующего за выходным или праздничным днем.

1.4. В связи с тем, что день перевода (списания) и день зачисления денежных средств на вкладной счет (текущий счет) Вкладчика могут не совпадать, Вкладчик проинформирован и согласен, что до момента зачисления денежных средств на вкладной счет (текущий счет) возможность совершения операций в указанный период времени с данными денежными средствами и/или текущим счетом (вкладным счетом) может быть ограничена.

2. ПРАВА И ОБЯЗАННОСТИ СТОРОН

2.1. Вкладополучатель обязуется:

2.1.1. обеспечить сохранность вклада, своевременность исполнения своих обязательств по Договору и банковскую тайну Вкладчика;

2.1.2. списать сумму вклада в день наступления срока возврата вклада (досрочно – при наличии подтвержденного посредством системы «Интернет-банкинг» волеизъявления Вкладчика) для зачисления на текущий счет.

Если день наступления срока возврата вклада приходится на выходной или праздничный день, то датой наступления срока возврата вклада считается первый рабочий день, следующий за выходным или праздничным днем. В этом случае доход по вкладу за вышеуказанные дни начисляется по ставке, действовавшей по вкладу в последний день, предшествующий дню наступления срока возврата вклада.

Сроки зачисления на текущий счет суммы вклада при его возврате определяются пунктом 1.3 настоящего Договора;

2.1.3. оказывать услуги по вкладу, установленные Вкладополучателем;

2.1.4. по требованию Вкладчика возвратить вклад вместе с суммой Основного дохода без установленного Договором перерасчета по процентной ставке вклада до востребования для физических лиц в белорусских рублях (далее – пониженная процентная ставка) и уплатить штраф в размере 1/2 (одной второй) базовой величины, определенной в соответствии с законодательством Республики Беларусь на день выплаты штрафа в случаях:

неисполнения обязательств Вкладополучателя по возврату вклада, выплате дохода;

при досрочном расторжении Договора по требованию Вкладчика вследствие ненадлежащего исполнения или неисполнения Вкладополучателем своих обязательств по Договору.

Возврат суммы вклада, суммы Основного дохода в вышеуказанных случаях, а также выплата суммы штрафа осуществляется путем зачисления указанных денежных средств на текущий счет Вкладчика.

2.2. Вкладчик обязуется:

2.2.1. оплачивать услуги, оказываемые Вкладополучателем в соответствии с подпунктом 2.1.3 настоящего Договора, в размере, определенном Вкладополучателем, в момент оказания соответствующей услуги;

2.2.2. перечислять денежные средства на вкладной счет с учетом требований к размеру минимальной суммы первоначального взноса во вклад и минимальной суммы единовременного дополнительного взноса на вкладной счет, которые устанавливаются Вкладополучателем и указываются в системе «Интернет-банкинг»;

2.2.3. не предпринимать действий, направленных на закрытие текущего счета, до дня наступления срока возврата вклада.

2.3. Вкладополучатель имеет право:

2.3.1. не оказывать Вкладчику услугу по вкладу до момента ее оплаты;

2.3.2. в одностороннем порядке изменять размер минимальной суммы единовременного дополнительного взноса, указанного в подпункте 2.2.2 настоящего Договора;

2.3.3. при закрытии текущего счета по волеизъявлению Вкладчика в период до наступления срока возврата вклада закрыть вкладной счет на условиях пунктов 4.1 - 4.2 настоящего Договора (досрочного истребования) с зачислением остатка вклада на текущий счет, прежде чем текущий счет будет закрыт.

2.4. Вкладчик имеет право:

2.4.1. расторгнуть Договор по основаниям, предусмотренным законодательством Республики Беларусь, в том числе, в случае неисполнения или ненадлежащего исполнения Вкладополучателем своих обязательств;

2.4.2. распечатать документ, формируемый в системе «Интернет-банкинг» по факту акцепта публичной оферты (заключения настоящего Договора), и удостоверить его в подразделении Вкладополучателя, что осуществляется путем проставления печати вышеуказанного подразделения Вкладополучателя, подписи уполномоченного работника Вкладополучателя с указанием должности, ФИО и даты удостоверения документа;

2.4.3. ежемесячно получать Основной доход по вкладу в соответствии с пунктом 3.4 настоящего Договора;

2.4.4. при отсутствии до наступления срока возврата вклада расходных операций (за исключением перечисления сумм Основного дохода в соответствии с пунктом 3.4 настоящего Договора), получить Премиальный доход путем присоединения к остатку вклада в день списания остатка вклада для его зачисления на текущий счет в связи с наступлением срока возврата вклада.

3. ДОХОД ПО ВКЛАДУ

3.1 Основной доход по вкладу на момент заключения настоящего Договора начисляется исходя из процентной ставки (в процентах годовых) в размере, установленном уполномоченным органом Вкладополучателя и действующем по вкладу на момент заключения настоящего Договора.

Размер Основного дохода (в процентах годовых) указывается Вкладополучателем на официальном веб-сайте Вкладополучателя в сети Интернет (www.asb.by).

3.2. Размер процентной ставки Основного дохода может изменяться Вкладополучателем в одностороннем порядке после предварительного уведомления Вкладчика путем размещения объявлений на информационных стендах Вкладополучателя, размещения информации на официальном веб-сайте Вкладополучателя в сети Интернет (www.asb.by) и опубликования в газете «Звязда». Днем предварительного уведомления считается день опубликования в вышеназванной газете. В случае уменьшения Вкладополучателем в одностороннем порядке размера указанной ставки новый размер применяется к вкладу по истечении одного месяца со дня уведомления. В случае увеличения Вкладополучателем размера указанной ставки новый размер применяется к вкладу со дня принятия решения уполномоченного органа Вкладополучателя, если иной день не указан в данном решении.

3.3. Премиальный доход по вкладу в размере 1,8 (Одной целой восьми десятых) процента годовых выплачивается в день списания остатка вклада для зачисления на текущий счет в связи с наступлением срока возврата вклада при условии отсутствия расходных операций по вкладу (за исключением расходных операций, связанных с ежемесячным списанием Основного дохода согласно пункту 3.4 настоящего Договора). Премиальный доход начисляется за период со дня акцепта публичной оферты (заключения настоящего Договора) до дня списания остатка вклада для его зачисления на текущий счет.

При совершении до наступления срока возврата вклада расходной операции (за исключением расходной операции, связанной с ежемесячным списанием Основного дохода согласно пункту 3.4 настоящего Договора), Премиальный доход по вкладу не выплачивается.

3.4. Если иное не предусмотрено настоящим Договором, до дня наступления срока возврата вклада причитающийся по вкладу Основной доход выплачивается по истечении каждого месяца хранения вклада путем присоединения причитающейся суммы Основного дохода к остатку вклада и последующим списанием (не позднее первого рабочего дня, следующего за днем присоединения) с вкладного счета для зачисления на текущий счет.

Если день присоединения Основного дохода к остатку вклада приходится на выходной или праздничный день, то списание причитающейся суммы Основного дохода для последующего зачисления на текущий счет производится в первый рабочий день, следующий за выходным или праздничным днем.

Если день возврата вклада приходится на выходной или праздничный день, то выплата дохода (Основного и Премиального) путем присоединения к остатку вклада (с последующим в этот же день списанием с вкладного счета для зачисления на текущий счет) производится в первый рабочий день, следующий за выходным или праздничным днем. В этом случае доход (Основной и Премиальный) по вкладу за вышеуказанные дни начисляется по ставке, действовавшей по вкладу в последний день, предшествующий дню наступления срока возврата вклада.

Сроки зачисления на текущий счет причитающегося по вкладу дохода (Основного и Премиального) определяются пунктом 1.3 настоящего Договора.

3.5. Выплата Основного дохода путем присоединения к остатку вклада производится также в порядке и сроки, предусмотренные частью второй пункта 4.3 настоящего Договора.

3.6. При начислении дохода количество дней в году принимается фактическое (365 или 366 в високосном году). Доход по вкладу начисляется за каждый календарный день года исходя из ежедневных фактических остатков суммы вклада. При этом начисление дохода на сумму денежных средств по вкладу производится со дня ее перевода и до дня ее списания.

3.7. Со дня перевода (списания), денежные средства в сумме перевода (списания) хранятся на условиях, установленных для соответствующего вкладного счета (текущего счета), на который производится зачисление.

4. УСЛОВИЯ СОВЕРШЕНИЯ РАСХОДНЫХ ОПЕРАЦИЙ

4.1. Совершение в период до дня наступления срока возврата вклада любой расходной операции, в том числе совершение расходной операции наличными денежными средствами, а также при списании в вышеуказанный период суммы вклада (части вклада) без согласия Вкладчика на основании предписания уполномоченного государственного органа или в иных установленных законодательством случаях (за исключением расходных операций, совершаемых согласно пунктам 3.4 и 4.3 настоящего Договора) влечет перерасчет суммы причитающегося к выплате Основного дохода по пониженной процентной ставке, равной процентной ставке, действовавшей по вкладу до востребования в белорусских рублях для физических лиц с учетом изменения ее размера.

При проведении перерасчета Основного дохода Вкладополучатель определяет разницу между фактически выплаченным Вкладчику Основным доходом и начисленным по пониженной процентной ставке.

Если выплаченный Основной доход превышает сумму начисленного Основного дохода по пониженной процентной ставке, Вкладополучатель производит зачет встречных однородных требований и совершает расходную операцию после уменьшения остатка вклада на сумму образовавшейся разницы.

4.2. При совершении расходной операции по вкладу в соответствии с пунктом 4.1 настоящего Договора:

в рабочий день – остаток вклада вместе с причитающейся суммой Основного дохода зачисляется на текущий счет не позднее двух рабочих дней, следующих за днем совершения указанной расходной операции;

в выходной или праздничный день – остаток вклада вместе с причитающейся суммой Основного дохода зачисляется на текущий счет не позднее двух рабочих дней, начиная с первого рабочего дня, следующего за выходным или праздничным днем.

При этом денежные средства в сумме расходной операции со дня ее совершения хранятся исходя из условий договора текущего счета, на который производится зачисление.

При наступлении срока возврата вклада списание остатка вклада с причитающейся суммой дохода производится в порядке и сроки, установленные настоящим Договором.

4.3. При обращении наследника (иного правопреемника) Вкладчика, выплата причитающейся ему суммы вклада (части вклада) возможна непосредственно с вкладного счета.

Со дня совершения указанной выплаты наследнику (иному правопреемнику) Вкладчика остаток вклада хранится на вкладном счете с начислением Основного дохода по пониженной процентной ставке, равной процентной ставке, действовавшей по вкладу до востребования в белорусских рублях для физических лиц, с учетом изменения ее размера. Приходные операции по вкладу не проводятся. Капитализация причитающегося по вкладу дохода проводится в последний день года.

До первой расходной операции, совершаемой на основании свидетельства о праве на наследство (иного аналогичного по назначению документа), расходная операция по вкладу не влечет перерасчета и последующего начисления Основного дохода по пониженной процентной ставке, если она совершается:

лицом, указанным в завещательном распоряжении, оформленном в подразделении Вкладополучателя, при условии ее совершения в полной сумме, причитающейся данному лицу согласно завещательному распоряжению;

лицом, указанным в представленном в банк решении нотариуса, при условии ее совершения в полной сумме, причитающейся данному лицу согласно решению нотариуса.

4.4. Любые расходные операции по вкладному счету, совершаемые наличными денежными средствами (Вкладчиком, представителем Вкладчика, наследником Вкладчика и т.п.), осуществляются только в подразделении Вкладополучателя.

5. ПРОЧИЕ УСЛОВИЯ

5.1. Если иное не предусмотрено настоящим Договором, Вкладчик вправе пополнять (с учетом положений пункта 1.4 настоящего Договора) вклад путем перевода денежных средств до дня наступления:

срока возврата вклада;

события (обстоятельства), указанного в пунктах 4.1 – 4.3 настоящего Договора.

5.2. В отношении имеющегося вклада завещательное распоряжение может быть составлено, а доверенность удостоверена Вкладополучателем в подразделении Вкладополучателя в соответствии с требованиями законодательства Республики Беларусь и локальных нормативных правовых актов Вкладополучателя.

5.3. За дату истечения месячного срока по Договору принимается дата, которая по названию своего числа месяца является такой же, что и название числа месяца даты заключения договора. Если дата истечения срока приходится на месяц, в котором нет соответствующего числа, то датой истечения срока является последнее число такого месяца.

5.4. При образовании нулевого остатка вкладной счет закрывается Вкладополучателем в установленном им порядке.

5.5. Вкладополучатель несет ответственность, установленную законодательством Республики Беларусь, за привлечение вкладов (депозитов) без лицензии на осуществление банковской деятельности либо в период отзыва или приостановления данной лицензии, в том числе в части осуществления банковских операций по привлечению денежных средств физических лиц.

5.6. Спорные вопросы, возникающие при исполнении настоящего Договора, разрешаются путем проведения переговоров. При недостижении согласия споры по настоящему Договору рассматриваются судом в порядке, предусмотренном законодательством Республики Беларусь.

5.7. Сохранность и возврат вклада гарантируются в порядке, установленном законодательством.

Информация о процентах, выплаченных по различным видам вкладов, депозитов в течение последнего финансового года с разбивкой по месяцам размещена на сайте www.belarusbank.by

Сохранность и возврат вкладов гарантируется в порядке, установленном законодательством Республики Беларусь.

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 1 от 28.08.2008, выданная Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100325912.

■ Кватэрнае пытанне

ЗНЯЦЬ МОГУЦЬ. КАЛІ...

Мне, як чаргавіку (жыву з сям'ёй у інтэрнаце), выдзелілі зямельны ўчастак для будаўніцтва індывідуальнага жылога дома і адразу ж папярэдзілі, што знімуць з кватэрнага ўліку па месцы жыхарства. Ці законнае такое рашэнне?

С. К., г. Гродна.

Дзейнае заканадаўства змяшчае канкрэтны пералік падстаў для зняцця грамадзян з уліку асоб з патрэбай у паляпшэнні жыллёвых умоў.

Так, у адпаведнасці з п. 1 арт. 44 новага Жыллёвага кодэкса Рэспублікі Беларусь (ЖК) грамадзяне здымаюцца з уліку асоб з патрэбай у паляпшэнні жыллёвых умоў — у прыватнасці, у выпадку паляпшэння жыллёвых умоў, калі ў выніку гэтага адпалі падставы для прызнання іх асобамі з патрэбай у паляпшэнні жыллёвых умоў.

У нашым выпадку, паколькі дом яшчэ не пабудаваны і жыллёвыя ўмовы не палепшыліся, падстаў для зняцця сям'і з уліку асоб з патрэбай у паляпшэнні жыллёвых умоў няма.

Разам з тым, неабходна звярнуць увагу, што згодна з п. 8 арт. 42 ЖК грамадзяне, якія атрымалі пасля 1 студзеня 2011 г. зямельныя ўчасткі ў адпаведнасці з заканадаўчымі актамі як асобы, якія знаходзіліся на ўліку для паляпшэння жыллёвых умоў, да прыняцця рашэння аб зняцці іх з уліку маючых патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў па падставах, прадугледжаных п. 1 арт. 44 ЖК, або рашэння аб адабранні зямельных участкаў не накіроўваюцца на будаўніцтва, рэканструкцыю або набыццё жылых памяшканняў у складзе арганізацыі забудоўшчыкаў або на заключэнне дагавора стварэння аб'екта долевага будаўніцтва з дзяржаўнай падтрымкай.

Віктар САВІЦКІ

■

■ Новыя лісты пра галоўнае

«МОВУ, ЯК І ВЕРУ Ў БОГА, ВЕЛЬМІ ВАЖНА АТРЫМАЦЬ З МАЛЕНСТВА»

...Задачку задалі — прычым з самага ранку: на прыпынку ля аўтавакзала «Усходні» бабуля спыніла, папыталася, дзе тут можна гумовікі дзеду купіць?

Азірнулася: побач гандлёвы цэнтр «Купец», але ж патрэбныя боты там наўрад ці будуць. Рукою падаць да «Гіпа» — там штось сезоннае заўсёды бывае, але ж не факт, што і гумовікі. Трохі паводдаль, у радыусе аднаго-трох прыпынкаў — крамы спорттавараў і «Марка», дзе — гарантыя — нейкія боты будуць, але ж можа не быць патрэбнага памеру, фасону, кошту...

— Найлепш, мусіць, — ва ўнівермаг «Беларусь» пад'ехаць, — параіла бабулі. — Адзін прыпынак на адным тралейбусе, там трохі прайсці, потым два — на другім...

— Не, — сумна ўсміхнулася жанчына, — гэта не з маім спрытам. Ды і не ведаючы, што да чаго, яшчэ заблуджуся. А ў мяне аўтобус праз гадзіну... Хіба, можа, да «Спорттавараў» дайду?

...Не ведаю, ці адважылася на гэта госця нашай сталіцы. Не ведаю, ці пашчасціла ёй купіць свайму чалавеку патрэбную, відаць, абнову. Цалкам магчыма, што не... І не столькі з-за таго, што бракавала жанчыне спрыту і часу, ведання горада. Бракавала, думаю, зразумелай інфармацыі, бракавала... мовы, бо на амаль двухмільённы Мінск, паводле даведніка, усяго дзве крамы з шыльдай — «Абутак», дзевяць «Обувь», незлічона (што яшчэ зразумела) айчынных фірмовых — «Луч», «Белвест», «Белкельме», «Марко». Як і замежных — «Axis», «Баден», «Vito», «Стэп»... На ўсё пра ўсё, як той казаў, адны «Чаравічкі».

«Паводле Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, у нашай краіне на аднолькавых правах існуюць дзве дзяржаўныя мовы — беларуская і руская. Аднак апошнім часам складваецца ўражанне, што ў нас застаецца толькі адна афіцыйная і дзяржаўная — руская, а вось беларуская ў незалежнай Беларусі паступова ператвараецца ў замежную, — піша **спадар Яўген ШУХНО**. — Верагодна, усе мы сутыкаліся з модай на іншамоўныя назовы — крам, кавярняў, розных вырабаў (ад парфумы да цукерак). Па-англійску ці па-французску пішацца сама назва, усё астатняе — як правіла, па-руску. Па прыкладах далёка хадзіць не трэба, дастаткова выйсці на вуліцы Мінска ці якога іншага горада. Там калі дзе-нідзе і сустракаецца беларуская назва, то ўжо дадатковая інфармацыя (час працы, прыналежнасць да арганізацыі, склад...) даецца па-руску. Хоць-нехаць атрымліваецца, што назва напісана на... замежнай мове, а тлумачэнне на зразумелай? Вось толькі ў ролі гэтай замежнай выступае мова карэннага насельніцтва, першая дзяржаўная!

Такім чынам, — працягвае аўтар ліста, — у свядомасці грамадзян складваецца стаўленне да беларускай, ужытай толькі ў назве, як да іншаземнай — такой жа, як англійская ці французская. Гэта значыць, праз напісанне па-беларуску толькі назвы адбываецца атаясамліванне моў — беларускай і замежнай: пакрысе яны становяцца ў адзін шэраг».

Спрыяе гэтаму вельмі многае. У прыватнасці, спадар Шухно ў пацвярджэнне сваіх высноў даслаў ксеракопію абгорткі хлеба «Адвячорак», дзе пазначана, што гэты хлеб «аппетитный, нарезанный», што ў «состав» яго «входят мука ржаная хлебопекарная...». Карацей — уся астатняя інфармацыя падаецца па-руску. Адкуль і выснова: «Ператварэнне беларускай мовы ў замежную «шыльдавую» апошнім часам набывае масавы характар, што дае падставы гаварыць пра пэўную тэндэнцыю».

Працяг гэтай тэмы ў лісце з Чавусаў: «Прыйшлі з жонкай да дачкі і ўнучак, — піша **Валерый ГАЎРЫШ**. — Меншая, бачу, слухае мяне, але ж амаль не разумее, бо я размаўляю па-беларуску. А яна і дома, і ў садку пастаянна чуе другую дзяржаўную... Складваецца ўражанне, што яна ўжо і першая».

Як высвятляецца, падставы так думаць дадаў звычайны шакаладны батончык віцебскай «Віцьбы», бо старэйшая з унучак шаноўнага чытача, пакруціўшы ў руках ласунак, папыталася: «Дзед, а чаму на абгортцы ёсць інфармацыя на ўкраінскай, рускай, нават казахскай мове, а на беларускай няма?».

«Што адказаць дзіцяці? — пытае чытач. — Сапраўды, чаму няма? Няўжо той «Віцьбе», «Камунарцы» ці іншым вытворцам цяжка стварыць абгортку на роднай мове? Прадукцыя ідзе за межы? Дык гэта ж добра! Няхай паўсюль, дзе купляюць беларускія тавары, ведаюць, што ёсць такая краіна, што яна мае сваю спаконвечную мову».

Да гэткай жа высновы прыйшла яшчэ адна чытачка «Звязды», якой дзесі на 8 Сакавіка падарылі вельмі прыгожы, цёплы жакет вытворчасці «Пінскага трыкатажу». «Ягo, — піша мінчанка Алена Кушаль, — прынеслі ў празрыстым фірмовым пакеце... Да таго ж не слоган на ім, а проста цуд: «В этой жизни все связано»! Што так, тое так, пагадзіцеся. Але ж чаму па-руску? Няўжо, калі б напісалі, што «Усё ў гэтым жыцці звязана», ніхто нічога не зразумеў бы — ні ў нашай краіне, ні за межамі?»

І сапраўды: ну няхай бы ацаніў пакупнік не толькі выраб (дай Бог якасны!). Няхай бы, карыстаючыся выпадкам, паглядзеў, што ў нашай мове ёсць літарка ***ё***, пра якую то заціхаюць, то зноўку ўзгараюцца спрэчкі ў суседняй Расіі, ёсць сваё адметнае і, над якім так добра глядзіцца ***і*** кропачка і, напрыклад, сцяг краіны, ёсць, нарэшце, ***ў*** (у нескладовае), літара, якой няма больш ні ў якай мове свету (пра што пінчукам і казаць няёмка — там гэтай літары помнік стаіць!)... Да таго ж у слогане — побач — ёсць дзве (мяккія ад і) літаркі ***ц***, якія перадаюць пяшчоту, мяккасць... У тым ліку і... трыкатажным вырабам.

Аднак гэта нам чамусьці не трэба. Мы можам захапляцца гучаннем роднае мовы са сцэн тэатраў, з вуснаў дыктараў, спевакоў і журналістаў, услухоўвацца ў беларускамоўную рэкламу, але ж калі трэба штось напісаць (нават адрас «Звязды» на канверце з лістом у... абарону першай дзяржаўнай!), адразу пераходзім на рускую.

Адкуль проста безліч балючых, «чаму»? Вось тут і цяпер — толькі з аднаго, па-беларуску падпісанага канверта: «Чаму ў нашым мястэчку, — цікавіцца спадар Гаўрыш, — назвы вуліц напісаны акурат таксама, як і ў райцэнтры Хіславічы Смаленскай вобласці, з якім Чавусы маюць шмат стасункаў?.. Чаму ў краіне, дзе аб'яўляліся Год роднай зямлі, Год кнігі, Год беражлівасці, не аб'явіць Год роднай мовы?» Бо пакуль яна жыве — жыве і нацыя.

«Мая бабуля нарадзілася ў 1893 годзе, у школу хадзіла «паўтары зімы», але з ахвотай чытала кнігі, якія я прыносіў з бібліятэкі, і размаўляла па-беларуску, — чытаем у лісце спадара Гаўрыша. — Адкуль яна ведала гэтую мову? Ад сваёй маці. Я потым — ад сваёй. Да таго ж усе прадметы ў нашай вясковай школе выкладаліся па-беларуску... А вось у політэхнічным, куды потым паступіў, навучанне ішло ўжо на рускай мове, што здавалася вельмі нязвыклым... Затое якое ж задавальненне было, калі нас, студэнтаў, адпраўлялі на сельгасработы, «на бульбу», калі мы ехалі ў вёску і чулі там чысцюткую, амаль «коласаўскую» беларускую мову. «Быў час, быў век, была эпоха»... Сёння моўная сітуацыя, нават у вёсцы, змянілася карэнным чынам. Што ўжо казаць пра горад...

«Дзякуй, што ёсць беларускамоўная «Звязда», «...Чакаю газету, як некалі малым чакаў з кірмашу бацькоў: «А што ж цікавага і смачнага яны прывязуць?» — Немагчыма пераацаніць тую ролю, якую выконвае «Звязда» ў справе падтрымкі мовы тытульнай нацыі»...

Гэта — радкі з іншых лістоў, якія не могуць не цешыць. Хаця ў шматлікіх (назавём іх так) «моўных спрэчках» усё больш ахвотных назваць беларускую мову ўжо не матчынай і нават не бабулінай, бо, маўляў, яны (і маці і бабуля), нарадзіўшыся і жывучы ў Беларусі, размаўлялі ўжо па-руску...

Але — у кожнага з тутэйшых ёсць яшчэ адна маці, маці-Радзіма. І яе мова — менавіта беларуская. «Як заўважаю, размаўляючы са сваімі нашчадкамі, школьнікі да мовы ставяцца горш, — піша **Валянціна Пабягайла з Ляхавіч.** — Унучка мая добра ведае англійскую, бо перакананая, што яна ёй спатрэбіцца, а вось беларуская, кажа, — наўрад... Яе, мову, — падсумоўвае спадарыня Валянціна, — як і веру ў Бога, вельмі важна атрымаць з маленства». І тады (хай дасць Бог!)...

Раніцай сонца да нас зазірне,
«Зайку» падкіне малечы
ў калыску.
«Доброе утро!» —
прачнуцца ў Маскве.
«Раніцы добрай!» —
вітаемся ў Мінску.

Шчырага сябра ніхто не міне,
Стрэнецца недзе родны
ці блізкі.
«Здравствуйте, здравствуйте!»
— чутна ў Маскве.
«О, прывітанне! Дзень добры!»
— у Мінску.

Хутка ў турботах
дзянёк праміне.
Сонейка зойдзе,
заціхне вятрыска.
Скажуць: «Спокойной вам ночи!»
— ў Маскве.
«Любы, дабранач!» —
пачуецца з Мінска.

О, каб жа праўдаю гэта было,
І, як Масква размаўляе
па-руску,
У Мінску каб гутарку
стала чутно
Толькі на мове сваёй,
беларускай!..

Час пераменлівы.
Усё можа быць
(Я выдаваць тут прагноз
не бяруся)...
Мо і навучымся мы гаварыць
Па-беларуску ва ўсёй Беларусі.

Напісала гэты верш (за што асобны дзякуй!) **спадарыня Раіса Васільева з Гомеля**.

Што да яго дадаць? Хіба кароткае... У двор дома нехта папараць прывёз, пасадзіў ля самай праезнай часткі. Колькі разоў яе дратавалі, колькі наязджалі коламі машын — падліку не паддаецца! А яна ўсё роўна жывая...

Пакуль.

Чытала лісты Валянціна ДОЎНАР

■

■ Нераўнадушныя нататкі

ДЛЯ ЎСІХ? АЛЕ Ж І ДЛЯ СЯБЕ

Марафет на працоўным месцы ў пятніцу я навяла хутка, бо стараюся трымаць яго ў належным стане. І вось надышла субота. Зраблю гэты выхадны працоўным, вырашыла я. Падышла да нашага работніка па комплекснай уборцы тэрыторыі, так цяпер называюць дворнікаў. Рыма ўзрадавалася дадатковай рабочай сіле і адразу вызначыла фронт работ — тэрыторыю за нашым домам. «Сухую траву трэба зграбаць, каб хутчэй пайшла свежая. Акуркі змятаем у кучу. Пластыкавыя бутэлькі і шкляныя, што не прымаюць, складвай у асобны пакет і нясі ў спецыяльны кантэйнер», — указанні Рымы здаюцца простымі, і я прыступаю да сваіх абавязкаў. Найперш сабрала ПЭТ-бутэлькі і некандыцыйную шклатару. Пасля ўзялася за траву. Суседзі, што шыбавалі па сваіх справах, спыняліся і хвалілі мяне за грамадзянскую свядомасць, але самі чамусьці не спяшаліся далучацца. Паўдзельнічаць у тым, што не дае імгненнай выгады, сёння, на жаль, згодны не кожны.

Рыма, з якой мы шчыравалі на вялікай тэрыторыі, нібыта, прачытаўшы мае думкі, заўважыла: «Усе хочуць жыць ў прыгажосці, чысціні, але дзеля гэтага і пальцам не варухнуць. Ды што там, хоць бы не кідалі на зямлю ўсё, што заўгодна». І толькі жанчына прамовіла гэта, як на куртку ёй спікіраваў непатушаны акурак. Скінула я «бычок» са спіны напарніцы і прапанавала звярнуцца ў міліцыю: «Аштрафуюць хулігана на вялікую суму, зараз з курэннем у пад'ездах і на агульных балконах строга». Але Рыма толькі загадкава зазначыла: «Не трэба, я сама яго вылічу».

Вы любіце хатніх гадаванцаў: катоў ды сабачак? Я таксама. А вось іх несвядомых гаспадароў гатова парваць, як той Тузік грэлку. Сышоў снег і агаліў усё, што пакінулі чатырохногія сябры двухногіх істот. Рыма з такімі «падарункамі» спраўляецца сама — для яе гэта звыклая справа. А я проста назіраю, як паводзяць сябе гаспадары, што вывелі на прагулку сваіх любімчыкаў. Ніводзін не ўзяў з сабой шуфлік і пакецік, хаця, у адпаведнасці з правіламі ўтрымання жывёл, гэта трэба абавязкова рабіць. Дарэчы, правіламі прадугледжаны штраф за невыкананне патрабаванняў, але гэта не палохае гаспадароў: норма закона прымяняецца вельмі рэдка. Яно і зразумела: каля кожнага Шарыка міліцыянера не паставіш. Але чаму мы церпім такія нахабныя паводзіны сабачнікаў, ніяк на іх не рэагуем? Хутка дачакаемся, што ўвогуле нельга будзе прайсці па дварах — колькасць чатырохногіх гадаванцаў павялічваецца.

Але між тым, сёння можна сказаць, што ўсё больш людзей пачынае дбаць пра навакольнае асяроддзе. І мая калега пазнаёміла з такім чалавекам, якому дворнікі далі мянушку «ПЭТ-дзівак». Гэты чалавек, можна сказаць, пайшоў у наступленне на пластыкавыя бутэлькі. «Калі я даведаўся, што пластык не разбураецца ў зямлі некалькі дзесяцігоддзяў, то вырашыў: трэба пачынаць дзейнічаць, — зазначае Іван Фёдаравіч. — Па-першае, сам пачаў збіраць пластыкавую тару і адносіць яе ў жоўты кантэйнер. Па-другое, размясціў каля кожнага пад'езда інфармацыю для людзей: чым шкодная неўпарадкаваная тара, як на карысць нам яе можна перапрацаваць. І яшчэ: не маўчу, калі бачу, што хтосьці кідае бутэлькі з-пад соку ці піва абы-дзе. І, ведаеце, гэта дзейнічае, у двары стала чысцей». Эх, пабольш бы такіх неабыякавых, як пенсіянер Паноў! Глядзіш, і аўралаў па навядзенні чысціні не спатрэбілася б.

А тым часам праблемай засмечанасці мінскіх двароў і вуліц занепакоіліся гарадскія ўлады. Старшыня Мінгарвыканкама Мікалай Ладуцька даручыў разгледзець магчымасць увядзення штрафу за раскідванне смецця ў грамадскіх месцах. Асаблівая ўвага надаецца якраз прыдамавым тэрыторыям. На думку чыноўнікаў, увядзенне штрафу дазволіць выхаваць у людзей адказнасць і павагу да працы камунальшчыкаў. Гэта павінна распаўсюдзіцца і ў іншых рэгіёнах. Да слова, мера гэта не новая. У Чэхіі штраф за раскідванне смецця складае 50 еўра, у Іспаніі — 90, а ў Швецыі, якая так славіцца сваёй чысцінёй, — 170 еўра.

Дык што, будзем чакаць пакарання рублём? Ці ўсвядомім, што трэба паводзіць сябе па-людску не толькі ў сваіх дамах і кватэрах?..

Вольга ШАЦІЛАВА

■

Открытое акционерное общество «Хоум Кредит Банк»

Республика Беларусь,
220018, г. Минск, ул. Одоевского, 129.
Тел.: (8017) 229 89 91, www.homecredit.by

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 апреля 2013 года.

ОАО «ХКБанк»

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.04.2013	01.04.2012
1	2	3	4	5
1	**АКТИВЫ**			
2	Денежные средства	1101	25 313,4	10 547,5
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	-	-
4	Средства в Национальном банке	1103	382 370,3	227 712,8
5	Средства в банках	1104	194 326,3	51 842,2
6	Ценные бумаги	1105	39 533,6	-
7	Кредиты клиентам	1106	726 202,3	458 095,4
8	Производные финансовые активы	1107	-	64 873,4
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	-	-
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	21 271,0	13 741,9
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110	-	-
12	Прочие активы	1111	43 927,4	27 252,7
13	**ИТОГО активы**	11	**1 432 944,3**	**854 065,9**
14	**ОБЯЗАТЕЛЬСТВА**			
15	Средства Национального банка	1201	67 246,4	65 635,4
16	Средства банков	1202	268 702,5	90 294,8
17	Средства клиентов	1203	831 060,9	465 870,6
18	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204	-	-
19	Производные финансовые обязательства	1205	669,9	-
20	Прочие обязательства	1206	12 008,3	8 161,7
21	**ВСЕГО обязательства**	120	**1 179 688,0**	**629 962,5**
22	**КАПИТАЛ**			
23	Уставный фонд	1211	144 787,0	144 787,0
24	Эмиссионный доход	1212	-	-
25	Резервный фонд	1213	7 239,3	7 239,3
26	Фонд переоценки статей баланса	1214	5 039,4	3 777,9
27	Накопленная прибыль	1215	96 190,6	68 299,2
28	**ВСЕГО капитал**	121	**253 256,3**	**224 103,4**
29	**ИТОГО обязательства и капитал**	12	**1 432 944,3**	**854 065,9**

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ на 1 апреля 2013 года.

ОАО «ХКБанк»

(в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.04.2013	01.04.2012
1	2	3	4	5
1	Процентные доходы	2011	37 863,8	21 634,5
2	Процентные расходы	2012	62 015,3	49 762,6
3	Чистые процентные доходы	201	(24 151,5)	(28 128,1)
4	Комиссионные доходы	2021	111 776,2	58 453,6
5	Комиссионные расходы	2022	3 909,2	1 952,6
6	Чистые комиссионные доходы	202	107 867,0	56 501,0
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	-	-
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	-	-
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	(73,5)	(102,2)
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	(5 592,5)	(11 056,1)
11	Чистые отчисления в резервы	207	7 984,3	(15 969,2)
12	Прочие доходы	208	6 260,5	5 930,7
13	Операционные расходы	209	33 849,7	23 372,9
14	Прочие расходы	210	9 024,4	7 136,7
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	33 451,6	8 604,9
16	Налог на прибыль	212	3 595,8	3 989,9
17	**ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)**	2	**29 855,8**	**4 615,0**

Заместитель Председателя Правления **Сергеев С.В.**
Главный бухгалтер **Лаптенок Г.П.**
Дата подписания «17» апреля 2013 года.

Лицензия НБ РБ на осуществление банковской деятельности № 18 от 29.11.2007 г. УНП 807000056.

■ Здаровае харчаванне

НЕ ПЕРАЯДАЙЦЕ — І НЕ «ЗАШЛАКУЕЦЕСЯ»

Здароваму харчаванню трэба вучыцца. Будзем рабіць гэта з дапамогай спецыяліста па харчаванні, доктара медыцынскіх навук Элеаноры КАПІТОНАВАЙ.

Колькі бананаў у дзень можна ўжываць?

Звычайна здароваму чалавеку рэкамендуецца ўжыванне 1-2 бананаў у дзень — у якасці прыемнага дапаўнення да асноўных прыёмаў ежы. Бананы нярэдка спалучаюць з малочнымі прадуктамі (напрыклад, ёгуртам) або зялёнай гарбатай.

Лепей ужываць спелыя плады — з роўным жоўтым колерам і гладкай лупінай. Зеленаватыя плады варта загарнуць у паперу і пакласці даспяваць на пару дзён пры пакаёвай тэмпературы.

Якое яйка будзе больш карысным: варанае, смажанае або сырое?

Яйкі — практычна ідэальны прадукт харчавання. Любое яйка — гэта адна яйцаклетка, задача якой быць крыніцай жыцця і харчавання для зародыша, таму ў любым яйку практычна ідэальны склад бялку і іншых харчовых інгрыдыентаў (вядома, для зародыша таго віду, які запланаваны, а менавіта курынае — для кураняці, кракадзіліна — для кракадзільчыка і г.д.).

Яйкі лепш ужываць адваранымі ўсмятку, калі яечны бялок часткова «звярнуўся» ад цеплавога ўздзеяння, а жаўток застаўся паўгатовым і захаваў амаль усе карысныя вартасці. Далей па ступені засваення ідуць яйкі, звараныя «ў мяшэчак», затым — укрутую. Дэнатураваныя бялок і жаўток патрабуюць інтэнсіўнай работы страваваль най сісітэмы для іх расшчаплення і засваення. Горш за ўсё засвойваюцца яйкі смажаныя, таму рэкамендуецца не смажыць, а запякаць пад накрыўкай на патэльні з антыпрыгарным пакрыццём, на малым агні. Або прыгатаваць паравы амлет. Сырыя яйкі наогул ужываць не рэкамендуецца. Сыры яечны бялок парушае ўсмоктванне некаторых важных рэчываў, дрэнна расшчапляецца і засвойваецца арганізмам чалавека, паколькі змяшчае рэчывы, здольныя блакіраваць дзеянне страваваль ных ферментаў.

Салодкае лепш ужываць да яды ці пасля?

Гэта залежыць ад таго, якога эфекту вы хочаце дасягнуць. Калі салодкага хочацца, але страшна дадаць «лішнія» калорыі, можна з'есці салодкае перад ядой — гэта прыглушыць апетыт. Але гэта не натуральны варыянт.

Можна сустрэць у інтэрнэце інфармацыю, што салодкія стравы трэба есці праз 2 гадзіны пасля абеду. Ніякіх навуковых даных на гэты конт няма. А калі меркаваць лагічна, то салодкае пасля сытнага абеду будзе проста лішнім. Таму ў якасці дэсерту заўсёды лепш выкарыстоўваць не салодкае, а свежыя, запечаныя, зацукраваныя або сушаныя фрукты ў любым выглядзе. Але заўсёды варта падумаць, ці так ужо неабходны дэсерт пасля багатай трапезы. Акрамя таго, калі вугляводаў у ежы «перабор», то дадатковая нагрузка ў выглядзе салодкага дэсерту выкліча ўзмацненне брадзільных працэсаў, успушванне жывата, а ў некаторых выпадках — і дыярэю.

Заменнік цукру: каму і колькі?

Ужыванне цукру ў харчаванні — не неабходнасць, а толькі справа звычкі. Цукар у арганізме ператвараецца ў глюкозу, якая з'яўляецца асноўным пастаўшчыком энергіі. Але ў глюкозу ў выніку ператвараюцца любыя вугляводы — напрыклад, крухмал, які ёсць у бульбе, іншай гародніне, злаках, фруктах, макароне і г.д. Толькі з цукру глюкоза атрымліваецца хутка, а для таго, каб расшчапіць да глюкозы крухмал, арганізму трэба пастарацца.

Цукразаменнікі — не вырашэнне праблемы. Лепш выкарыстоўваць натуральныя вугляводы. Проста трэба кантраляваць іх колькасць і адвыкаць ад звычкі сыпаць цукар без меры. Натуральныя цукразаменнікі (кшталту сарбіту, ксіліту або фруктозы) дапушчальна выкарыстоўваць хворым на цукровы дыябет, і тое па прызначэнні ўрача і пад строгім кантролем колькасці.

За адзін прыём ежы кішэчнік здольны засвоіць прыкладна 20-30 г бялку — каля 150 г мяса ці рыбы. А калі чалавек з'еў 300-грамовы «кусманчык»? Значыць, 150 г пойдуць «у справу», а астатнія 150 дастануцца кішэчным мікраарганізмам.

Ці можна дадаваць у гарбату малако або вяршкі?

Шмат даводзіцца чуць аб тым, што малако ці вяршкі ў спалучэнні з кавай ці гарбатай нейтралізуюць карыснае дзеянне гэтых напояў, а тое і наносяць непапраўную шкоду. Аднак у навуковай літаратуры канкрэтных даных па гэтай тэме няма.

І каву, і гарбату людзі ўжываюць з даўніх часоў і выкарыстоўваюць гэтыя напоі для ўзняцця працаздольнасці, бадзёрасці, змяншэння пачуцця стомленасці. Гэта ўсё — дзеянне на арганізм кафеіну і падобных на яго рэчываў (тэабраміну і тэафіліну), якія знаходзяцца ў кававым зерні і лісцях гарбаты. Дарэчы сказаць, самі расліны (кававае дрэва і кусты гарбаты) сінтэзуюць гэтыя рэчывы зусім не для чалавека, а як абарону раслін ад насякомых. Кафеін валодае спецыфічным дзеяннем на нервовую сістэму, таму насякомых ён забівае, а чалавека, паколькі ён усё ж такі больш вялікі за жучка, толькі прыводзіць ва ўзбуджаны стан. Праўда, калі «накафеініцца» звыш меры, то і чалавеку мала не падасца. Дзеянне кафеіну на арганізм вывучана даўно і апісана ў навуковай літаратуры. У кубку кавы ці гарбаты колькасць кафеіну можа адрознівацца ў разы — у залежнасці ад гатунку і спосабу гатавання.

І каву, і гарбату стагоддзямі ўжываюць з малаком ці вяршкамі — хоць бы проста з-за смаку. Напрыклад, англічане, ад якіх і пайшла мода на гарбату з малаком, наогул не задумваліся, карыснае такое спалучэнне ці не. Яны проста бераглі свае фарфоравыя кубкі, каб тыя не трэснулі ад кіпеню, таму спачатку налівалі ў кубак малако, а потым далівалі заварку.

Дадаванне малака, відавочна, змякчае смак, дый элементарна змяншае канцэнтрацыю кафеіну ў порцыі. Індусы наогул заварваюць чайнае лісце гарачым буйвалінym малаком, дадаюць шмат цукру і вельмі любяць такі напой. Я і сама так гатую гарбату, толькі выкарыстоўваю звычайнае малако.

Калі ж гаварыць пра хімічнае ўздзеянне кафеіну і кампанентаў малака, то тут малако валодае буфернымі вартасцямі, ашчалачвае настой кавы ці гарбаты. Вядома, што ў шчолачным асяроддзі кафеін растварэцца горш. Такая ж з'ява назіраецца і пры зніжэнні тэмпературы, што таксама адбываецца пры дадаванні халоднага малака. Таму можна меркаваць, што такім чынам мы нейтралізуем пэўную частку кафеіну. З пункта гледжання ўрача, я б сказала, што гэта вельмі нядрэнна. Добры настрой і высокую працаздольнасць чалавеку павінны даваць цікавая справа і любоў, а не стымулятары. З другога боку, калі чалавек за дзень выпіе 1-2 кубкі любой кавы ці гарбаты, то з чым бы ён ні ўжываў гэтыя напоі, хоць з салёнымі агуркамі, гэта ніяк не падарве яго здароўе. А вось калі чалавек кожныя гадзіну-дзве бегае з чайнікам у руках, то сумарна ён можа нанесці арганізму шкоду — і кафеінам, і малочнымі дабаўкамі. Homo sapiens павінен кантраляваць працэс.

Ці праўда, што існуюць спецыяльныя дэтокс-кактэйлі, якія выводзяць шлакі і нармалізуюць дзейнасць страўнікава-кішачнага тракту?

Для таго, каб жыць, чалавеку неабходна аднекуль атрымліваць энергію. Ён вымушаны здабываць сабе ежу. Ежа ў арганізме праходзіць шэраг пераўтварэнняў і дае чалавеку энергію, будматэрыял для росту (пакуль чалавек расце) і для замены «адпрацаваных дэталяў» (клетак). Пры гэтым, вядома, утвараюцца біялагічныя адходы — тое, што называюць шлакамі з лёгкай рукі ўсякіх «лекараў», якія за плату гарантуюць пазбаўленне ад шлакаў і «ачышчэнне арганізма». На самой справе, наш арганізм уяўляе сабой унікальны біялагічны «механізм», здольны да самарэгуляцыі, самааднаўлення і падтрымкі балансу з навакольным асяроддзем. Таму ўсе «адходы» ён умее нейтралізаваць і вывесці самастойна, без дапамогі шарлатанаў.

Іншая справа, чалавек па ўласнай волі паста-янна перагружае арганізм непатрэбнымі, а часам нават шкоднымі для яго рэчывамі — ужывае ўсё без меры, злоўжывае алкаголем, нікацінам, лекамі, фарбавальнікамі і ўсім іншым, што ёсць у нездаровай ежы, ігнаруе сігналы арганізма аб неабходнасці даць яму больш вады для нармальнай працы. У такіх выпадках як бы ні працаваў арганізм, яму не ўдаецца справіцца з «завалам» адходаў. Просты прыклад: за адзін прыём ежы кішэчнік здольны засвоіць прыкладна 20-30 г бялку — каля 150 г мяса ці рыбы. А калі чалавек з'еў 300-грамовы «кусманчык»? Значыць, 150 г пойдуць «у справу», а астатнія 150 дастануцца кішэчным мікраарганізмам. Калі ж мяса пакінуць у цеплыні, то праз нейкі час яно распсуецца, пачнецца мікробная ўтылізацыя бялковага прадукту. Тое ж адбываецца і ў нашым арганізме пры лішнім харчаванні — лішняя ежа падвяргаецца мікробнаму браджэнню і гніенню. І такая «звалка» знаходзіцца ў нашым жываце. Дзякуючы гэтаму чалавек перагружае таксічнымі рэчывамі сваю печань, якая працуе без перапынку, пераводзячы таксіны ў бясшкодныя злучэнні, а таксама ныркі, якім неабходна ўсё гэта «выкінуць». Вось чаму і кажуць пра «зашлакаванасць» арганізма і прапануюць неверагодныя схемы «дэтаксікацыі». А схема тут можа быць адна: каб хутчэй ачысціць «смеццевыя завалы», калі ёсць падазрэнне, што яны назапасіліся, неабходна забяспечыць 1-2 разгрузачныя дні, але не чыстае галаданне, а фруктова-гароднінныя або злакавыя, каб ужыць больш клятчаткі, якая ўзмацняе перыстальтыку і стымулюе часты стул. Для паляпшэння жоўцеаддзялення, каб дапамагчы і печані, і страваванню, можна прызвычаіцца ўжываць 1 ст. л. ільнянога або аліўкавага, а тое і звычайнага сланечнікавага алею. І не забываць піць чыстую ваду. Патрабуецца прыкладна 30 мл на 1 кг вагі. А ў далейшым варта імкнуцца не пераядаць. Гэта нескладана, і нашмат больш эфектыўна за любы «дэтокс-кактэйль» або дыету.

P.S. *Больш інфармацыі па тэме здаровага харчавання можна атрымаць на сайце www.kapitonova.info.*

Святлана БАРЫСЕНКА

■

Наш культурны асяродак
Жыравандоля
Выпуск № 16 (186)

■ Кінакрокі

ІНШЫМІ ВАЧЫМА

У Японіі хочуць паглядзець сучаснае беларускае кіно

Сталічны кінапракат не перастае радаваць. І хаця засілле амерыканскага кіно ў Беларусі такое ж адчувальна-непераадольнае, як і ва ўсім свеце, час ад часу ў нас праходзяць паказы некамерцыйнага аўтарскага кіно. З 24 па 28 красавіка ў кінатэатры «Цэнтральны» ўжо традыцыйнымі сталі рэтраспектывы. Гэтым разам сталічныя кінагурманы маюць магчымасць пазнаёміцца з сучасным кіно Японіі — краіны, што зусім нядаўна пацярпела ад аварыі на АЭС Фукусіма-1, наступствы якой вельмі жудасныя...

Кадр з фільма Кодзі Фукада «Гасціннасць».

А калі прыгадаць, што пачынальнік беларускага кінематографа Віктар Тураў натхняўся творчасцю знакамітага японскага кінарэжысёра Акіры Курасавы, то, думаецца, японскае кіно нам нават нечым блізкае.

— У Мінску шмат думаючых, цікаўных, дапытлівых гледачоў, — перакананы **Васіль КОКТЫШ, генеральны дырэктар унітарнага прадпрыемства «Кінавідэапракат» Мінгарвыканкама**. — Таму ім патрэбная магчымасць паглядзець аўтарскае кіно на вялікім экране. На жаль, па камерцыйных прычынах, у нас няма магчымасці зрабіць так, каб яно пераважала над амерыканскімі блокбастарамі. Але такім рэтраспектывам мы заўжды рады. Вось, праект Cinemascope, што ў кінатэатры «Ракета», мае наведвальнасць больш за 60%.

Сапраўды, гэта даволі вялікі працэнт наведвальнасці ў прынцыпе, але калі ўлічваць, што зала для праграмы Cinemascope ўсяго на 30 месцаў, то гэта не такі ўжо і добры вынік. Аматары кіно непазбежна сыходзяць у інтэрнэт і на торэнты — спампоўваюць і глядзяць фільмы ў сябе на камп'ютарах. Але застаюцца і такія, хто нязменна хоча бачыць добрае кіно на вялікім экране.

У Японіі штогод здымаюць каля 300 мастацкіх фільмаў. З іх каля 100 — славутае японскае эратычнае кіно, якое з'явілася ў канцы 1950-х гг. для таго, каб вярнуць гледачоў ад тэлевізара да экранаў кінатэатраў. Але ў цэлым у кінапракаце Японіі сітуацыя такая ж, як і ва ўсім свеце.

— У вялікіх гарадах можна паглядзець рознае кіно, але амерыканскія фільмы дамінуюць, — расказвае малады **японскі кінарэжысёр, Кодзі ФУКАДА**, які прывёз у Мінск свой фільм «Гасціннасць». — Але за апошнія 10 гадоў людзі сталі актыўней хадзіць на японскія фільмы, што адметна. Раней хадзілі больш на еўрапейскія. І мне вельмі шкада, што ў нас не паказваюць сучаснае беларускае кіно. Па тэлебачанні часам паказваюць старыя савецкія фільмы, але новага беларускага нічога няма.

Праўда, напрыклад, разнастайнасць кінапракату Японіі ў тым, што там ёсць адмысловыя кінатэатры, дзе паказваюць дакументальнае кіно. У Беларусі, нягледзячы на тое, што наша дакументальнае кіно прызнана ў свеце, паглядзець яго на вялікім экране амаль немагчыма. Хіба што толькі падчас адмысловых фестываляў.

— На дзяржаву ў нас у сэнсе кінавытворчасці не асабліва разлічваюць, — гаворыць Кодзі Фукада. — Часцей за ўсё кіно, якое можна аднесці да катэгорыі незалежнага, здымаецца на спонсарскія грошы або сумесна з тэлебачаннем. Таму за мяжой многія японскія фільмы паказваць немагчыма: яны робяцца свайго роду серыяламі, якія без папярэдніх серый нельга зразумець. І таму многія японскія рэжысёры хочуць рабіць сумесныя праекты. У нас 80% рэжысёраў робяць свае фільмы пры нястачы грошай.

Сумесная кінавытворчасць — гэта лейтматыў усіх кінаперамоў. Сапраўды, разам грошы шукаць лягчэй. Таму ў кулуарах нават чуліся размовы пра тое, як цудоўна было б зрабіць з Японіяй сумесны кінапраект! Напрыклад, пра Іосіфа Гашкевіча, першага дыпламатычнага прадстаўніка Расійскай імперыі ў Японіі, які мае беларускае паходжанне. А ў наступным годзе будзе адзначацца яго 200-годдзе. Напэўна, цудоўна. Але чамусьці ўсе беларускія захады і жаданні пра сумесныя праекты не так ужо і часта ператвараюцца ў рэальныя фільмы.

А пакуль у кінааматараў застаецца яшчэ два дні для таго, каб паглядзець фільм «Цуд» Хіракадзу Корэ-эда і дзве гістарычныя карціны: сцёб з японскай гісторыі «Ножны самурая» Хітосі Мацумота і «Харакіры» Такасі Міке, аднаго з самых вядомых сучасных японскіх рэжысёраў.

Вольга ЧАЙКОЎСКАЯ

КУЛЬТУРНАЯ БЕРАЖЛІВАСЦЬ

Дзеля чаго рыхтуецца шматтомнае выданне «Гісторыя культуры Беларусі»?

Сутнасць слова «беражлівасць» сёлета тлумачаць усе. У кожнага знаходзіцца свая інтэрпрэтацыя. Але людзям, якія працуюць у культурнай сферы ці маюць дачыненне да яе, даўно зразумела: толькі зберагаючы тое, што зроблена папярэднікамі ці ўсім ходам гісторыі, можна рухацца наперад і працягваць узбагачаць. І не год, і не дзесяцігоддзе ўжо беражлівасць стала, як ні дзіўна, залогам развіцця айчыннай культуры: праз беражлівае стаўленне да традыцый беларускага народа, праз працу, якая накіравана на іх захаванне і папулярызацыю. І абсалютна зразумела, чаму гэтая тэма ўзнікла на Міжнароднай навуковай канферэнцыі «Традыцыі і сучасны стан культуры і мастацтваў». Навукоўцы, якія сабраліся ў Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, — людзі апантаныя і зацікаўленыя кожны ў сваёй тэме, сферы ці відзе мастацтва. Больш за 190 чалавек з самых розных краін прынялі ўдзел у абмеркаванні праблем і стану сучаснай культуры. Было пра што паспрачацца, было што ўдакладніць. Але немагчыма было абмінуць галоўнае. Немагчыма было абысціся без размовы пра глебу, на якой узводзіцца прыгожы і складаны будынак сучаснай культуры; немагчыма нават пачынаць абмяркоўваць нешта такое, што прынесла з сабой XXI стагоддзе, без таго, што было задоўга да яго. Бо ва ўсім ёсць глеба, падмурак, аснова. Традыцыя...

Напрыклад, **Аляксандр МАКСЯШЫН, прафесар,** які прыехаў з Расіі, разважаў пра гэта так:

— Мінулае XX стагоддзе аказалася настолькі багатым і непрадказальным у дачыненні да новых стылёвых кірункаў, відаў, жанраў, а тым больш тэрмінаў. Напэўна, кожнаму з нас трэба быць талерантным, нармальна ўспрымаць і ставіцца да ўсяго новага пад уплывам розных цывілізацый і культур. Але не варта забываць і пра свае традыцыі, якія пакуль яшчэ падсілкоўваюць сучаснае грамадства, без якіх немагчымы каларыт любой нацыянальнай культуры і мастацтва.

Так звычайна, здавалася б, чуць гэтыя словы. Звычайнымі — да болю — яны здаюцца менавіта таму, што ў нас у Беларусі гучаць вельмі часта: праблема захавання культурных адметнасцяў і праблема пераемнасці традыцый — наогул адна з самых актуальных у сучасным свеце. Мы — не выключэнне. Але ў нейкім сэнсе — усё-такі выключэнне, пакуль што мы яшчэ шмат маем і не ўсё страцілі. Беларусі нават за час яе вельмі драматычнай гісторыі ўдалося захаваць багаты пласт фальклорнай, этнаграфічнай спадчыны, народнай культуры, той, што ў шмат якіх рэгіёнах Еўропы прыходзіцца аднаўляць штучна шляхам рэканструкцыі. У Беларусі працягвае існаваць яшчэ жывая народная традыцыя, якая нейкім чынам прарываецца скрозь уніфікаваныя і безаблічныя ўзоры масавай культуры, якая вельмі лёгка падпарадкоўвае сабе агульныя густы, і што асабліва небяспечна: густы і тых, хто мог бы быць працягам жыцця традыцыі, якая робіць нас непадобнымі на іншых. Бо калі мы падобныя — то чым тады цікавыя?

Аляксандр КАВАЛЕНЯ, акадэмік-сакратар Аддзялення гуманітарных навук і мастацтваў Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, доктар гістарычных навук, прафесар, адзначыў:

Праблема захавання культурных адметнасцяў і праблема пераемнасці традыцый — наогул адна з самых актуальных у сучасным свеце. Мы — не выключэнне.

— Нацыянальная культура ва ўмовах глабалізацыі павінна стаць галоўным фактарам нацыянальнай дзяржаўнай самаідэнтыфікацыі. Негатыўныя працэсы глабалізацыі выклікалі актыўнае распаўсюджванне ў свеце масавай культуры, нівеліраванне этнічных і нацыянальных асаблівасцяў. Сёння нам прапануюцца знешне прывабныя праекты, якія часта маюць разбуральную сутнасць і накіраваныя на дэградацыю духоўнай сутнасці чалавека. Нездарма 32-я сесія генеральнай канферэнцыі ЮНЕСКА прыняла міжнародную канвенцыю аб ахове нематэрыяльнай культурнай спадчыны. Да гэтай канвенцыі далучылася Рэспубліка Беларусь. Сапраўды, існуе важная праблема пошуку месца традыцый культуры і мастацтва ў жыцці людзей і дзяржавы. На кожным этапе развіцця грамадства адной з найбольш важных задач заўсёды з'яўлялася фарміраванне гісторыка-культурнай свядомасці народа, якая ўяўляе сабой складаную і шматгранную духоўную з'яву. Асэнсаванае разуменне свайго мінулага — важнейшы фактар сувязі пакаленняў, які ўзмацняе свядомасць людзей і іх прыналежнасць да пэўнай культуры... Таму акрэслены важнейшыя задачы дзяржавы ў сферы культурнай палітыкі. Яны заключаюцца ў тым, каб падтрымліваць патрыятычны кірунак беларускай культуры, стварыць умовы для развіцця яе традыцыйных і сучасных формаў, каб выкарыстоўваючы гэты патэнцыял, умацоўваць міжнародны прэстыж нашай краіны. Актуальнасць даследаванняў у галіне культуры і мастацтва абумоўлена задачамі дзяржаўнага будаўніцтва Рэспублікі Беларусь і культурнага развіцця беларускай нацыі. Выяўленне і аналіз асаблівасцяў развіцця сучаснага мастацкага працэсу, традыцый, інавацый і пераемнасці з'яўляецца вельмі значным фактарам у фарміраванні нацыянальнай ідэі, фундаментальных прынцыпаў беларускай дзяржаўнасці.

У навукоўцаў, якія вывучаюць і аналізуюць беларускую культуру, сапраўды шмат працы. Яна вынікае як з нашай самабытнасці, так і з тых праблем, якія ўяўляюцца найбольш адчувальнымі і балючымі сёння і ў будучыні. Таму важна зафіксаваць формы, якія могуць знікнуць ці знаходзяцца пад пагрозай: каб потым паказваць і расказваць, як было. І важна актуалізаваць — паспрабаваць увесці ва ўжытак, нагадаць і навучыць, як было, каб людзі ведалі, чаму менавіта так, а не інакш. Важна даць і права гонару, засведчыўшы няпросты, але багаты культурны шлях Беларусі. Таму цяпер разгарнулася праца над шматтомным выданнем «Гісторыя культуры Беларусі», якое, мяркуюць, будзе актуальным і запатрабаваным у беларускім грамадстве.

Сёння асноўнымі носьбітамі традыцый лічаць жыхароў беларускай вёскі: векавая культура найбольш трывала ўтрымлівае культурна-духоўныя каштоўнасці, чым гарадская. Гэта, натуральна, цікавіць і прыцягвае навукоўцаў: цесная сувязь з жывымі носьбітамі будзе спрыяць грунтоўным даследаванням. Але ёсць і адваротны бок медаля. Гэтыя самыя людзі сёння вельмі чакаюць не проста цікавасці да сябе. Яны хочуць разумець і ведаць: што ж такога ўнікальнага ў іх вопыце, чым жа так каштоўныя іх песні, чаму ж так важна ўмець вышываць нашы традыцыйныя ўзоры і як гэта праз іх можна ўзняць эканоміку краіны? А хто патлумачыць ім? Аляксандр Каваленя засведчыў на ўласным вопыце: у рэгіёнах чакаюць і хочуць пачуць жывое слова навукоўцаў.

Папулярызаваць ёсць што: сёння ў Цэнтры даследаванняў беларускай мовы і літаратуры дзейнічае 18 аддзелаў. Уявіце: калі б кожны аддзел «пайшоў у людзі», праводзіў выязныя канферэнцыі ці «круглыя сталы», які быў бы рэзананс ад дзейнасці навукоўцаў! А галоўнае — яна была б больш набліжана да рэальнага жыцця.

Адна справа — апісаць бохан хлеба і расказаць, наколькі ён каштоўны і смачны, другая — ведаць і валодаць тэхналогіяй, якая б дазволіла такі бохан выпякаць.

Сяргей ВІЦЯЗЬ, намеснік дырэктара Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі:

— Паколькі мяняецца грамадская структура, мяняецца гаспадарчы ўклад, мяняюцца сферы дзейнасці, парушаецца традыцыйная сістэма рэтрансляцыі традыцыйнай культуры. Узнікае пытанне: ці могуць навукоўцы прапанаваць нейкія механізмы і нейкія шляхі для таго, каб зафіксаваць, захаваць і рэтрансляваць культуру? Адна справа — апісаць бохан хлеба і расказаць, наколькі ён каштоўны і смачны, другая — ведаць і валодаць тэхналогіяй, якая б дазволіла такі бохан выпякаць. Тое ж тычыцца любога абраду і вобласці яго кантэксту — маральнага і выхаваўчага. Напрыклад, тое, што раней у беларускай традыцыі называлася «свята» — з адпаведным падтэкстам і зместам, накіраваным на ўнутраныя высілкі духоўнага пераасэнсавання нейкіх жыццёвых сітуацый, — сёння ў большай ступені перацякае ў вобласць менавіта свята як дзеяння... Адным са шляхоў да захавання сутнаснага сэнсу традыцый можа быць інфармацыйная сістэма, якая апісвае найбольш поўна тыя дзеянні, якія ахопліваюць найбольшы пласт нацыянальнай культуры, а таксама накіраваныя на ёй з сябрам, калі не атрымліваецца пакуль цалкам гаварыць. Карацей — нешта рэальнае рабіць, а не «лайкаць».

— Якую незвычайную падзяку вы атрымлівалі ад сваіх юных чытачоў?

— Вельмі кранўў адзін допіс дзяўчыны... Яна чытала кнігу, маці пабачыла на старонцы слова «секс» і ўзяла чытаць сама. А потым яны разам — дачка і маці — прагаварылі да рання. Дзяўчына пісала, што яны абедзве сталі зусім іншымі, зусім іншымі сталі іх адносіны. «Мы з мамай цяпер разумеем адна адну» — дзеля адзінага такога ліста можна і трэба пісаць і дзесяць, і дваццаць кніг... Самы мой дарагі ліст...

Ларыса ЦІМОШЫК.

ПРЫВІТАННЕ З РАДЗІМЫ

Перадаюць на XX Міжнародным фестывалі мастацтва «ДАХ» у Мінску

Зноў бадай усе залы Музея сучаснага выяўленчага мастацтва насялілі творы жывапісу, графікі, фатаграфіі, музыкі, інсталяцыі, перформансу, кіно і паэзіі з усяго свету. Зноў мастакі і пракуратары-гладыятары (як яны самі сябе называюць) фестывалю «ДАХ» Алесь Родзін і Зміцер Юркевіч, натхнёныя знакамітай берлінскай арт-сядзібай «Тахелес», вырашылі паказаць мінчанам сусветнае сучаснае мастацтва. Праўда, сёлетні «ДАХ» мае трохі невясёлую афарбоўку... Гэта амаль некралог. І нават лозунг фэсту адпаведны: «ДАХ-КРАХ-XX»: «Напрыканцы канца...»

А рэч у тым, што ў верасні 2012 года, тэрыторыю, на якой месціўся берлінскі «Тахелес» і дзе збіраліся, жылі, стваралі мастакі з усяго свету і шмат хто з Беларусі, выкупіў адзін з самых буйных нямецкіх банкаў. Вядома, трымаць там мастакоў яны палічылі справай нявыгаднай. І сталі гвалтоўна іх адтуль высяляць. У выніку «Тахелес» ператварыўся ў вандроўную сядзібу. І невядома, колькі яшчэ яна праіснуе.

— Мне здаецца, што ў дачыненні да мастацтва ў свеце адбываюцца нейкія незваротныя працэсы, — мяркуе **мастак-перформер і адзін з куратараў «ДАХу» Зміцер ЮРКЕВІЧ**. — Быццам нехта проста хоча ўзяць усё мастацтва пад кантроль на сусветным узроўні. Таму што мастакі — гэта заўжды неспакойна, а мастацтва прымушае думаць. У Берліне амаль адначасова, акрамя «Тахелеса» закрылі яшчэ дзве арт-сядзібы.

Таму «ДАХ» гэтага года — гэта настальгія па «Тахелесе», успаміны пра яго. І таму Зміцер Юркевіч і Алесь Родзін адкрывалі фестываль неадназначным перформансам: мастакі вылезлі праз акно музея, аббеглі будынак і толькі потым запрасілі гледачоў на выставу, дзе нас сустрэла «Развітанне з радзімай» Міхала-Клеафаса Агінскага ў выкананні скрыпача. Мастакі развітваюцца з «Тахелесам», сваім домам, дахам, радзімай і перадаюць нам адтуль прывітанне. Цяпер іх дом перасоўны, калі такое, наогул, магчыма. Хаця Уладзімір Караткевіч і пісаў, што кожны носіць сваё неба з сабою.

Экспазіцыя «ДАХу» будзе мяняцца з пэўнай перыядычнасцю. Акрамя таго, па вечарах плануецца правядзенне імпрэз электроннай і жывой музыкі, так званых паэтычных чытанняў у авангардным музычным суправаджэнні, на якіх можна будзе пачуць Вольгу Гапееву, Арцёма Кавалеўскага, Ярылу Пшанічнага, Змітра Вішнёва, напрыклад. Адбудуцца пасяджэнні «круглых сталоў» на тэму сучаснага мастацтва, перформансы...

Што тычыцца непасрэдна самой экспазіцыі, то яна нагадвае, хутчэй, не дах, а паддашак. Мастацкія творы без традыцыйнага афармлення «рамка-шкло», раскіданыя паўсюль кавалкі чорнай тканіны, нейкія кардонкі і паперкі ды і непасрэдна самі жывапісныя працы ствараюць атмасферу нейкага хаосу, высялення наспех, нават уцёкаў. Гэта можна было б звязаць з трагедыяй «Тахелеса», але такая атмасфера была ўласцівая ўсім «ДАХам». Прынамсі, у гэтым можна было пераканацца ў 2010 і 2011 гадах, калі «ДАХ» ладзіўся ў сталічным Палацы мастацтва.

У пэўным сэнсе творы выставы — гэта нешта жывое. Ты трапляеш у залу музея і адчуваеш пах фарбаў, што сёння здараецца рэдка або з-за празмернай канцэптуальнасці і лічбавасці твораў, або проста таму, што яны схаваны пад шкло. На «ДАХу» пахне майстэрняй. І разам з тым, гэта яшчэ і мінус. Таму што ствараецца ўражанне нейкай незавершанасці, недароблянасці. І — вяртанне ў мінулае. Сам «Тахелес» быў створаны ў 1990 годзе. І на «ДАХу», такое адчуванне, уяўленні пра мастацтва з тых часоў не змяніліся...

Сёлетні фестываль куратары рыхтавалі ўсяго 4 месяцы. Тады як звычайна рыхтуюць каля года. Але вось менавіта куратараў і не хапае «ДАХу», як мне здаецца. Экспазіцыя вельмі вялікая, ды яшчэ і зменная. А большасць замежных твораў падпісана на мове арыгінала: італьянскай, нямецкай, французскай. Імёны замежных мастакоў не гавораць нічога, і такім чынам глядач проста выпадае з кантэксту: хто гэтыя аўтары, што яны хацелі сказаць, чаму вось тут вісіць партрэт Ангелы Меркель, гэта прызнанне ў любові альбо жэст крытыкі? І наогул, не магу сказаць, што ўсё гэта нешта новае, што яно абуджае. Гэта проста абстрактны дэвіянтны жывапіс, у нечым наўмысна правакацыйны, але даволі традыцыйны ў сваёй правакацыйнасці. І вось тут бачыцца крызіс не толькі «ДАХу», але і сучаснага мастацтва ў цэлым.

Стракатасць і жаданне спалучыць неспалучальнае — яшчэ адна характарыстыка фестывалю. Невялічкі закуток залы музея прысвечаны асобе Тадэвуша Рэйтана — ліцвіну, дэпутату ад Навагрудскага ваяводства Вялікага Княства Літоўскага на Варшаўскім Экстраардынарным Сойме 1773 года. Арганізатары перакананы: тое, што ў Польшчы Рэйтана лічаць за свайго, а ў Беларусі пра яго практычна не памятаюць і яго сядзіба ў Грушаўцы ў занядбаным стане, — вялікая памылка і сорам. І таму на выставе паспрабавалі прадставіць розную інфармацыю пра Рэйтана: копіі дакументаў, згадкі ў прэсе, партрэты ды іншыя звесткі, якія могуць пераканаць наведвальнікаў «ДАХу» ў тым, што Рэйтан нарадзіўся ў Беларусі, пачуваўся беларусам і бараніў сваю бацькаўшчыну, колькі хапала сіл.

Вось так поруч з інсталяцыямі існуе на фестывалі такі краязнаўчы асветніцкі куток, які сімвалізуе яшчэ і тое, што, акрамя ўсяго іншага, XX «ДАХ» прысвячаецца і Тадэвушу Рэйтану. Фестываль будзе працаваць да 15 мая, і, наведаўшы музей, вы зможаце атрымаць самаробную, раздрукаваную на прынтары, чорна-белую праграмку, якая паверхоўна выконвае функцыю гіда, куратара і дарадцы па мерапрыемствах фестывалю.

Вольга ЧАЙКОЎСКАЯ.

■ Прэм'ера

ЁН ЦЫРКАЧ, ДЫК ШТО Ж?

Пад маскай блазна можа аказацца перспектыўны жаніх

Яго называюць «містар Ікс». Яго імя — таямніца, якую імкнуцца разгадаць. Бо штосьці высакароднае ёсць у артысце цырку, які выступае заўсёды ў масцы і пакарае сэрцы сваімі небяспечнымі трукамі. Але ж нічога не павінна здарыцца. Прынамсі, па законах аперэты. Прэм'еру спектакля «Містэр Ікс» прапанаваў Дзяржаўны музычны тэатр. І хоць гісторыя, у прынцыпе, вядомая, гэтая аперэта Імрэ Кальмана — адна з самых папулярных, але ж музычныя тэмы з яе пазнавальныя, і менавіта іх прыгажосць і лірызм здольныя прывабіць публіку, можа быць, найбольш.

Наш тэатр ужо меў у афішы гэтую аперэту, якая ішла пад назвай «Прынцэса цырка». Чаму вырашылі звярнуцца да яе яшчэ раз? Напэўна, таму, што ёсць класіка залатая, вечная, якая для тэатра заўсёды бяспройгрышны варыянт. Да таго ж варыянт, які дае падставу для крэатыву рэжысёру. Па волі крэатыву Алы Маторнай акцэнт на галоўную гераіню-жанчыну зменены менавіта на галоўнага героя з загадкавай біяграфіяй. Разлік на жанчын-аматарак аперэты, якія, хутчэй за ўсё, будуць галоўнымі рухальнікамі ў запаўненні залы. Пагадзіцеся: гэта ж так рамантычна, калі ёсць высокае самаахвярнае каханне, на якое аказваецца здольны мужчына!.. Увасабляць гэтага героя на сцэне ёсць каму: гэта артысты Антон Заянчкоўскі, лаўрэат міжнароднага конкурсу Андрэй Марозаў, дыпламант міжнароднага конкурсу Сяргей Суцько.

Але крэатыў ад пастановачнай групы павінен адчувацца і ў лібрэта, якое пацярпела змены, і ў трактоўцы некаторых вобразаў. І нават прысутнасць цыркавой атмасферы, якая ў гэтым спектаклі — дадатковы нябачны персанаж. Натуральна, гаворка ўсё-такі не пра сучасны цырк, які сёння, можа быць, не так вярэдзіць розумы людзей, як у часы Кальмана. Гаворка менавіта пра цырк яго часоў і атмасферу 20-30-х гадоў мінулага стагоддзя, калі цыркавыя прадстаўленні былі даволі папулярнымі шоу, якія сапраўды вярэдзілі розумы. Як і дзяўчаты, якія выступалі ў цырку, — яшчэ адна цікавая тэма з гэтай аперэты, якую можна падаць «смачна». І якую можна спяваць, бо ў аперэце шмат музычных тэм, якія кладуцца на розум ці нават прывязваюцца, а пасля ходзіш і спяваеш іх. Вось бы хоць хітовая арыя містэра Ікс. Як жа яго не пашкадуеш, як жа стрымаеш свае эмоцыі да інтрыганаў і зайздроснікаў? І як не закахаешся ў такога героя разам з галоўнай гераіняй? Музыка вельмі натхняе. А ўсё астатняе — прыкладаецца да яе.

Ларыса ЦІМОШЫК

■ Літразмова

«А ПОТЫМ — КЛЕТКА АЖЫЛА»

Бывае, што ўяўленне пра чалавека не супадае з яго рэальным вобразам... Калі дзяўчынай-падлеткам зачытвалася аповесцямі Валерыя Гапеева, уяўляла яго зусім не такім, з якім сустрэлася ў нелітаратурна-мастацкай прасторы трох вымярэнняў.

Пакаштаваўшы на літаратурны смак творчасць Валерыя ГАПЕЕВА, адчуваеш у ім мяккую асалоду ад шчырасці і пранікнёнасці. Пазнаёміўшыся асабіста, разумееш: перад табой пісьменнік без пафасу і жадання празмернай увагі да сваёй асобы. Ён шчыры, неабыякавы, цвёрды ў сваіх перакананнях. Неяк недарэчна і дзіўна мне, 20-гадовай дзяўчыне, спрабаваць сказаць нешта вартае пра цэльную і гарманічную асобу гэтага пісьменніка. Дый навошта? Лепш яго проста слухаць і чытаць, чытаць і... разумець.

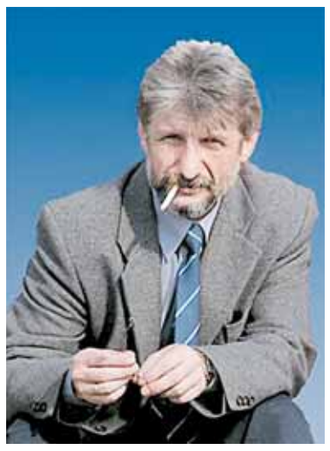

— Пачатак вашай працоўнай біяграфіі — гэта паслядоўнасць звыклых падзей ды месяцаў для тыповага савецкага грамадзяніна, але не пісьменніка. Мінскі электратэхнікум сувязі — армія — «Інтэграл» — івацэвіцкі завод. Як у гэтым ланцужку ўтварылася пісьменніцкае «звяно»?

— Ведаеш, вось ёсць звычайная клетка, жывёльная ці раслінная. У ёй праходзяць нейкія хімічныя і біялагічныя працэсы, мы кажам — клетка жыве. А потым раз — і клетка памірае. Глядзім на гэтую клетку і не можам зразумець: усё засталося на месцах, нічога не змянілася, той самы хімічны склад рэчываў — а яна стала мёртвай. Дзе ж тая няўлоўная прыкмета, якая адрознівае дакладна жывую клетку ад дакладна мёртвай? Няма такой прыкметы, не знайшлі вучоныя. Вось і творчасць для мяне нешта кшталту таго няўлоўнага, што робіць клетку жывой. Мабыць, нейкія здольнасці былі дадзены Богам, час ішоў... збіралася нешта кшталту вопыту і назіранняў, а потым — клетка ажыла.

— Ці была ў вас магчымасць выбраць іншую галінку свайго жыццёвага дрэва? Што б вы змянілі тады?

— Як ты ўгадала пра дрэва... Для мяне ўвогуле, і гэта маё цвёрдае перакананне, жыццё чалавека менавіта як дрэва, а чалавек як, ну калі не вусень, дык хай будзе вавёркай. Ствол адзін, а потым пачынаюцца сукі, ад іх вялікія галіны, далей — галіны меншыя... Мы самі выбіраем свой шлях. І магчымасць ці не кожны дзень існуе, а раней, у маладосці, дык і два разы на дзень. Ці хацеў бы што змяніць? Дакладна толькі адно: хацеў бы вярнуцца ў адну восень, калі мне 11 гадоў. У той самы вечар, калі бенгальскі агеньчык падае на саламяную страху хлява старой бабы Маруты. Я б абавязкова тады палез на тую страху, знайшоў нібыта згаслы агеньчык і скінуў бы яго на зямлю. І тады б не здарылася пажару, не задыхнулася б у склепе бабулька. І мы, трое сяброў, не неслі б на сабе цяжар віны за яе смерць.

— 50-годдзе. Для многіх — гэта своеасаблівая мяжа, якая падзяляе жыццё на «да» і «пасля». Як вы ўспрымаеце гэты ўзрост?

— Што мяжа, то мяжа. Па праўдзе, было страшна ўсведамляць, што табе столькі гадоў. Жыццё апошнія 10-15 гадоў не ідзе, а ляціць. Думаў, што гэта мне аднаму не хочацца старэць, але ж і мае аднагодкі кажуць, што не вераць у гэтыя лічбы свайго ўзросту. Перажыў... Цяпер лік маіх гадоў жыве асобна ад мяне самога. Вось пасля юбілею дык і не ўспамінаю, што мне — 50. Кажучы шчыра, азіраючыся на свае часы, сваіх сяброў у тыя гады, адчуваю, што мне вельмі сумна. Бо ў юнацтве мы не задумваліся аб сур'ёзных рэчах, нас не хвалявала і дзясятая частка таго, што сёння хвалюе сучасную моладзь. Хай не ўсю, але ж ёсць маладыя, якія не стаяць у баку ад грамадскіх, культурных, палітычных падзей. Ужо пасля арміі я працаваў Горкага «Жыццё Кліма Самгіна» і застаўся пад неверагодным узрушэннем: маладыя студэнты тых часоў ведалі столькі і жылі так, што мне стала сорамна. А якім актыўным было іх жыццё! Сёння я мяркую, што гэтая кніга была своеасаблівым плескачом па патыліцы: я спыніўся тады, азірнуўся... Пачаў многа чытаць. Не здзіўляйся, чытаў Леніна, апошнія работы, Маркса, Энгельса. Я хацеў сваім розумам дайсці да многіх рэчаў...

— Знайшла вось такія вашыя словы: «Я таксама маю права ненавідзець тых, хто ненавідзець тое, што я люблю». Каго і што вы любіце больш за ўсё?

Некалі ў Барыса Сачанкі прачытаў, што пісанне — як жанчыне нараджаць. Калі тэрмін цяжарнасці 8 месяцаў — дарэмна кіравацца ў радзільны дом

— Люблю сесці за маленькі столік з камп'ютарам на балконе з кубкам кавы, адсунуць раму акна, глядзець і слухаць, як лунаюць вольна, папіскваючы, ластаўкі... Таго простага, што я люблю, вельмі многа. Ну, а пра любоў да рэчаў нематэрыяльных гаварыць ці варта. Яшчэ, Люба, пытанне тваё правакацыйнае, адчуваеш? Любоў не можа мець градацыі ці ступені. Любіць больш ці менш немагчыма, гэта як пра тую самую жывую і мёртвую клетку...

— Сайт gapeev.info — адлюстраванне вашай душы. Не баіцеся яе так безабаронна «агаляць»?

— Рана ці позна кожны літаратар, журналіст распранецца цалкам. Чаго тут баяцца? Так, холадна часам толькі... ну, і аголены ж заўсёды выглядае безабаронным. Знойдуцца тыя, хто тваё ж прызнанне падхопіць, як добры камень, і шпурне ў цябе ж. Нічога не зробіш: калі ты аўтар, то ты — публічная асоба. Прывыкай і да камянёў.

— Ваша творчасць надзвычай пранікнёная і шчырая. Яна быццам ахутвае розум, пачуцці, і становіцца неяк утульна і... па-сапраўднаму. У чым ваш сакрэт?

— Ды няма ніякага сакрэту... Шчырасць. Тут нават не шчырасць, а абавязковасць стаць на месца свайго героя, стаць ім, прымераць яго абставіны жыцця на сябе. І яшчэ... веданне жыцця, скажам так. Калі, да прыкладу, я пісаў пра праграміста, дык з тыдзень задаваў самыя розныя пытанні рэальнаму праграмісту. Кажуць, у дробязях — д'ябал, таму так важна, мабыць, быць дакладным псіхалагічна і фізічна менавіта ў дробязях. Калі ствараецца вобраз — гэта як будуецца дом. Ты павінен ведаць усё пра гэты дом: пра падмурак і кроквы, пра дах і тынкоўку, у які бок будуць адчыняцца ўваходныя дзверы і колькі прыступак на лесвіцы на другі паверх...

— У якой атмасферы вы звычайна пішаце свае творы? Каб сесці і напісаць, трэба здарыцца нечаму адметнаму, ці вы проста адчуваеце, што «час надышоў»?

— Трэба адзінота... Раней пісаць мог у самых розных абставінах, а цяпер не. Цішыня. Утульнасць хоць адносная, нейкі куточак свой, дзе можна вольна раскласці свае паперы з запісамі, кубак з кавай паставіць, каб мышцы камп'ютарнай не перашкаджаў... Калі пачынаю пісаць? Калі саспее ў галаве. Некалі ў Барыса Сачанкі прачытаў, што пісанне — як жанчыне нараджаць. Калі тэрмін цяжарнасці 8 месяцаў — дарэмна кіравацца ў радзільны дом.

— Якога ідэальнага літаратурнага героя вы хацелі б стварыць? А можа, ён ужо існуе на старонках вашых кніг?

— Зноў пра ідэалы? Не, нічога ідэальнага ствараць не хачу. Іншая справа, якога б героя я хацеў стварыць... Будзем казаць, што ён створаны... Так, пакуль у рукапісе. Які лёс яго? Не скажу, і ніхто не скажа. А герой — просты беларускі малады чалавек. Якому баліць за Беларусь.

— У вас талент — яднаць моладзь. Вам сапраўды да-вя-ра-юць. Гэты поспех — заслужанае прызнанне ці своечасова занятае месца, якое раней было пустым?

— Ну, тут ты ўжо мяне дакладна перахваліла. Некалі даўно я зразумеў адну простую рэч: каб цябе пачулі, навучыся слухаць. І яшчэ: слухай і чуй. Гэта значыць, імкніся зразумець, стаць на месца свайго субяседніка. І ніколі не прымай чужыя праблемы, якімі б смешнымі, дробязнымі, дзіцячымі яны табе ні падаваліся, з паблажлівай усмешкай абазнанага ў жыцці. Не трэба нікога вучыць жыць. Чалавек чакае ад цябе не парады — супераджывання. Важна, каб яго пачулі, зразумелі. У шчырым дыялогу заключаны велізарны патэнцыял. Сама ведаеш: калі неаму, каму ты давяраеш, услых выказаць сваю праблему, рашэнне знойдзецца табой жа, нечакана для цябе.

— Дзе шукаць паратунку ад гэтай штучнасці і падмены каштоўнасцяў?

— У справе. Не трэба крычаць у сацыяльных сетках пра страту нацыяй беларускай мовы — трэба ўсяго напісаць верш ці апавяданне на гэтай мове, павітацца на ёй з сябрам, калі не атрымліваецца пакуль цалкам гаварыць. Карацей — нешта рэальнае рабіць, а не «лайкаць».

— Якую незвычайную падзяку вы атрымлівалі ад сваіх юных чытачоў?

— Вельмі кранўў адзін допіс дзяўчыны... Яна чытала кнігу, маці пабачыла на старонцы слова «секс» і ўзяла чытаць сама. А потым яны разам — дачка і маці — прагаварылі да рання. Дзяўчына пісала, што яны абедзве сталі зусім іншымі, зусім іншымі сталі іх адносіны. «Мы з мамай цяпер разумеем адна адну» — дзеля адзінага такога ліста можна і трэба пісаць і дзесяць, і дваццаць кніг... Самы мой дарагі ліст...

Любоў КАСПЯРОВІЧ

Считать недействительными страховые полисы СООО «Белкоопстрах»: по добровольному страхованию от несчастных случаев на время поездки за границу формы 2РН, 2РП серии БМ №№ 0503443, 0493369, 0500863, 0454704, 0553662, 0553967, 0553985; квитанции о приеме наличных денежных средств формы 1-СУ серии КС № 0885203; по обязательному страхованию гражданской ответственности владельцев транспортных средств на территории РБ серии ВС № 7273941; по добровольному страхованию транспортных средств граждан формы 2РН серии БГ № 0010110. *УНП 100706519*

БЕЛАРУСБАНК

Открытое акционерное общество «Сберегательный банк «Беларусбанк» информирует, что с 30 апреля 2013 года по вновь принимаемым срочным банковским вкладам (депозитам) и сберегательным сертификатам со сроком обращения 95 дней УСТАНАВЛИВАЮТСЯ СЛЕДУЮЩИЕ ПРОЦЕНТНЫЕ СТАВКИ:

- по срочному банковскому накопительному вкладу в белорусских рублях – в размере 30% годовых *(по ранее принятым вкладам, по которым не нарушена срочность, установленный размер процентной ставки применяется начиная с 30.05.2013 или со дня автоматического перезаключения на новый срок, начиная с 30.04.2013);*

- по срочному банковскому вкладу в белорусских рублях **«Гарантированный доход»** на 15 дней – в размере 20% годовых *(по ранее принятым вкладам установленный размер процентной ставки применяется с даты автоматического перезаключения на новый срок, начиная с 30.04.2013);*

- по срочному банковскому вкладу в белорусских рублях **«Сберегательный»** дополнительный доход – в размере 1,5% годовых *(по ранее принятым вкладам, по которым не нарушена срочность, установленный размер дополнительного дохода применяется начиная с 30.05.2013).*

- по срочному банковскому вкладу **«Ваш выбор»** устанавливается размер дополнительной ставки основного дохода:
- для ежедневного остатка вклада до 3000000 белорусских рублей (включительно) – 0,5% годовых;
- для ежедневного остатка вклада от 3000001–30000000 белорусских рублей (включительно) – 1% годовых;
- для ежедневного остатка вклада более 30000000 белорусских рублей (включительно) – 1,5% годовых.

(По ранее принятым вкладам «Ваш выбор», по которым не нарушена срочность, установленный размер дополнительной ставки основного дохода применять, начиная с 30.05.2013).

- по срочному банковскому вкладу в белорусских рублях **«Гостинец»** дополнительная процентная ставка дохода — в размере 0,1% годовых *(по ранее принятым вкладам, по которым не нарушена срочность, установленный размер дополнительной процентной ставки дохода применяется начиная с 30.05.2013);*

- по срочному банковскому вкладу в белорусских рублях Премиально-накопительный **«Детский»** основные проценты в размере ставки рефинансирования Национального банка Республики Беларусь плюс 4% годовых *(по ранее принятым вкладам, по которым не нарушена срочность, установленный размер основных процентов применяется начиная с 30.05.2013 или со дня автоматического перезаключения на новый срок, начиная с 30.04.2013);*

- по ранее принятым срочным банковским вкладам в белорусских рублях **«Новый 2010»,** по которым прекращено открытие новых вкладных счетов и не нарушена срочность, с 30.05.2013 устанавливается размер дополнительного дохода – 0,5% годовых;

- по вновь принимаемым срочным банковским вкладам (депозитам) в белорусских рублях **«Интернет-депозит»** устанавливается основной доход в размере 32% годовых *(по ранее принятым вкладам, по которым не нарушена срочность, установленный размер основного дохода применяется с 30.05.2013);*

- по вновь оформляемым сберегательным сертификатам со сроком обращения 95 дней процентная ставка устанавливается в размере 25% годовых.

Процентные ставки по вновь принимаемым срочным банковским вкладам в иностранной валюте устанавливаются в следующих размерах:
- по срочному банковскому вкладу **«Ваш выбор»** (в долларах США, евро, российских рублях) основной доход:
для вкладов в долларах США и евро:
- для ежедневного остатка вклада до 2000 (включительно) – 4% годовых;
- для ежедневного остатка вклада более 2000-15000 – 4,5% годовых;
- для ежедневного остатка вклада более 15000 – 5% годовых.
для вкладов в российских рублях:
- для ежедневного остатка вклада до 50000 (включительно) – 4% годовых;
- для ежедневного остатка вклада более 50000-350000 – 4,5% годовых;
- для ежедневного остатка вклада более 350000 – 5% годовых.

(По ранее принятым вкладам «Ваш выбор», по которым не нарушена срочность, установленный размер основного дохода применяется начиная с 30.05.2013).

По срочному банковскому вкладу **«Классик плюс»** (в долларах США, евро, российских рублях) основной доход — 5,5% годовых *(по ранее принятым вкладам, по которым не нарушена срочность, установленный размер основного дохода применяется начиная с 30.05.2013);*

По срочному банковскому вкладу **«Престиж»** (в долларах США, евро, российских рублях) доход — 3% годовых *(по ранее принятым вкладам установленный размер дохода применяется со дня автоматического перезаключения договора банковского вклада на новый срок, начиная с 30.04.2013).*

По ранее принятым срочным банковским вкладам в иностранной валюте, по которым прекращено открытие новых вкладных счетов и не нарушена срочность, процентная ставка с 30.05.2013 устанавливается в следующих размерах:
- по срочному вкладу в иностранной валюте (в долларах США, евро) с ежемесячной капитализацией – 2,5% годовых;
- по срочному банковскому вкладу в иностранной валюте (в долларах США, евро) на срок: 3 месяца – 2% годовых; 6 месяцев – 2,5% годовых; 12 месяцев – 3% годовых.
- по срочному банковскому вкладу в иностранной валюте на 40 месяцев – 4,5% годовых;
- по срочному вкладу в иностранной валюте **«Срочный»** – 2,5% годовых.

По ранее принятым накопительным вкладам в иностранной валюте, по которым прекращено открытие новых вкладных счетов, процентная ставка устанавливается с даты автоматического перезаключения на новый срок, начиная с 30.04.2013, в следующих размерах:
- 6 месяцев – 2,5% годовых;
- 12 месяцев – 3% годовых;
- 18 месяцев – 3,5% годовых.
- 24 месяца – 4% годовых;
- 36 месяцев – 4,5% годовых.

Более подробную информацию можно получить в отделениях банка, в Контакт-центре ОАО «АСБ Беларусбанк» по телефону 147
(единый справочный номер действует на всей территории Республики Беларусь)
и на сайте www.belarusbank.by

Информация о процентах, выплаченных по различным видам вкладов, депозитов в течение последнего финансового года с разбивкой по месяцам размещена на сайте www.belarusbank.by
Сохранность и возврат вкладов гарантируется в порядке, установленном законодательством Республики Беларусь.
Лицензия на осуществление банковской деятельности № 1 от 28.08.2008 г., выданная Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100325912.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

на повышение начальной цены

Предмет аукциона № 1, в состав которого входят:

№ п/п	Наименование имущества	Инвентарный №
1.	Здание склада №3	420/D-2608
2.	Здание АБК	420/C-2746
3.	Здание автовесовой	420/C-2744
4.	Здание КПП	420/C-2745
5.	Здание склада №2	420/D-2607
6.	Открытая эстакада	420/C-38230
7.	Контора на эстакаде	420/C-2806
8.	Подъездная ж/дорога	420/C-38232
9.	Весы автомобильные	32
10.	Котел отопительный	70
11.	Кран мостовой электрический г/п 16 т	3
12.	Кран мостовой электрический г/п 20 т	4
13.	Кран мостовой электрический г/п 20 т	392
14.	Кран – балка г/п 3,2 т.	9
15.	Кран – балка г/п 3,2 т.	6
16.	Кран – балка г/п 5,0 т.	7
17.	Электротельфер г/п 3,2 т.	49
18.	Комплект трансформаторной подстанции	70136
19.	Внеплощадочная линия электропередач 10 кВ	420/C-43423
20.	Внутриплощадочная канализация ливневая	420/C-43835
21.	Внутриплощадочная канализация хозфекальная	420/C-43424
22.	Внутриплощадочные телефонные сети	420/C-43429
23.	Внутриплощадочный водопровод	420/C-43426
24.	Внутриплощадочная линия электропередачи 0,4 кВ	420/C-43775
25.	Благоустройство и озеленение	420/C-43773
26.	Внеплощадочная канализация	420/C-43425

Местонахождение предмета аукциона – Гродненская область, Лидский район, Третьяковский с/с, в р-не дер. Долина (территория СЭЗ «Гродноинвест», 0,7 км от Лидской окружной городской дороги). Земельный участок с кадастровым номером 423685400024000001, назначение – обслуживание производственной территории.

Начальная цена предмета аукциона – 7 806 568 000 бел. рублей.

Сумма задатка – 78 065 680 бел. рублей.

Минимальная величина первого шага составляет 5 % от начальной стоимости реализуемого с торгов предмета аукциона.

Продавец имущества – УП «Гродноопторг эстейт» (230001, г. Гродно, ст. Лососно, тел.(0152) 55-40-63, (029) 6 922 644).

Организатор аукциона – УП «Гродноопторг эстейт» (230001, г. Гродно, ст. Лососно, тел. (0152) 55-40-63, (029) 6 922 644).

Собственник имущества – ОАО «Гродноопторг» (230001, г. Гродно, ст. Лососно, тел. (0152) 55-39-12, (029) 682 29 62).

Задаток вносится в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, по каждому из предметов аукциона, на которые регистрируется заявитель, на р/с 3012157752012 в Региональной дирекции № 400 ОАО «БПС-Сбербанк» г. Гродно, код 369, получатель – УП «Гродноопторг эстейт», УНП 591008011.

К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, индивидуальные предприниматели, заключившие соглашение с организатором аукциона о правах и обязанностях сторон при проведении аукциона, внесшие задаток и предоставившие организатору аукциона следующие документы: заявление на участие в аукционе; заявление об ознакомлении с предметом аукциона; копию свидетельства о госрегистрации (для юр.лиц и ИП); копию Устава (для юр.лиц); легализованные в установленном порядке копии учредительных документов, выписки из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иного эквивалентного доказательства статуса юридического лица в соответствии с законодательством страны происхождения, документа о финансовой состоятельности, выданного обслуживающим банком (без нотариального засвидетельствования (для иностранных юрлиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также при необходимости иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Победителем аукциона признается участник, предложивший наивысшую цену за продаваемое имущество. Наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах аукциона и не включает НДС. Победитель аукциона (покупатель) и продавец подписывают договор купли-продажи предмета аукциона в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона. Оплата стоимости приобретенного имущества, без учета НДС, осуществляется победителем аукциона (покупателем) в порядке, предусмотренном договором купли-продажи. В случае признания аукциона несостоявшимся в связи с тем, что на участие в аукционе подано заявление от единственного участника, предмет торгов продается единственному частнику, при его согласии, по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Победитель аукциона (покупатель) возмещает затраты на организацию и проведение аукциона в течение трех рабочих дней со дня его проведения в соответствии с порядком проведения аукциона.

Организатор аукциона имеет право не позднее чем за 5 дней до его начала снять с аукциона предмет торгов и отказаться от его проведения.

Аукцион проводится 29 мая 2013 года в 14.00 по адресу: г. Гродно, ст. Лососно, актовый зал. Заявки и документы, а также консультации по вопросам участия в аукционе осуществляются до 27 мая 2013 года включительно в рабочие дни с 11.00 до 16.00 по адресу: г. Гродно, ст. Лососно, административное здание. Заявки также можно присылать почтовым отправлением с уведомлением о вручении. Срок окончания подачи заявок – 27.05.2013 г.

ТЕЛЕФОНЫ ДЛЯ КОНСУЛЬТАЦИЙ И СПРАВОК:
(0152) 55-39-12, (0152) 55-40-63, (029) 682-29-62, (029) 6-922-644
Сайты в интернете: www.opttorg.grodno.by; www.gki.gov.by

УП «Минский городской центр недвижимости»

23 мая 2013 г. проводит повторный открытый аукцион № 05-Сф-13 по продаже земельных участков в частную собственность граждан Республики Беларусь

Вид аукциона: открытый (на повышение начальной цены).
Предмет аукциона: право частной собственности на земельный участок.
Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462.

На торги выставляются 19 земельных участков для строительства и обслуживания одноквартирных, блокированных жилых домов в г. Минске:

№ п/п	Месторасположение земельного участка	Кадастровый номер земельного участка	Площадь земельного участка, га	Начальная цена, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.	Расходы на подготовку документации для проведения аукциона, бел. руб.
1	2	3	4	5	6	7
1.	ул.Хмаринская, № 166 по схеме (Советский район)	500000000008005668	0,0914	1 068 070 500	110 000 000	7 437 326
2.	ул.Хмаринская, № 167 по схеме (Советский район)	500000000008005669	0,0914	1 068 070 500	110 000 000	7 437 326
3.	ул.Хмаринская, № 168 по схеме (Советский район)	500000000008005670	0,0914	1 068 070 500	110 000 000	7 437 326
4.	ул.Хмаринская, № 169 по схеме (Советский район)	500000000008005671	0,0914	1 068 070 500	110 000 000	7 437 326
5.	ул.Хмаринская, № 170 по схеме (Советский район)	500000000008005672	0,0914	1 068 070 500	110 000 000	7 437 326
6.	ул.Хмаринская, № 171 по схеме (Советский район)	500000000008005673	0,0914	1 068 070 500	110 000 000	7 437 326
7.	ул.Хмаринская, № 172 по схеме (Советский район)	500000000008005674	0,0914	1 068 070 500	110 000 000	7 437 326
8.	ул.Хмаринская, № 173 по схеме (Советский район)	500000000008005675	0,0936	1 093 900 500	110 000 000	7 437 326
9.	ул.Хмаринская, № 174 по схеме (Советский район)	500000000008005676	0,1006	1 175 695 500	120 000 000	7 437 326
10.	ул. Ангарская, 213 А (Заводской район)	500000000002008103	0,0564	442 985 400	45 000 000	6 530 359
11.	ул. Фучика, 7 (Заводской район)	500000000002007565	0,0574	453 454 720	45 000 000	2 134 249
12.	пер. Грибной, 46/19 (Заводской район)	500000000002008105	0,0477	374 645 700	38 000 000	6 791 106
13.	проезд Енисейский, 7 (Заводской район)	500000000002008102	0,0478	375 460 800	38 000 000	5 761 190
14.	ул. Чекалина, 49 (Заводской район)	500000000002008104	0,0440	345 602 400	35 000 000	6 100 140
15.	земельный участок № 1 (по генплану) в квартале улиц Папернянской – Иодковской – Проектируемой № 1, 3 (Советский район)	500000000008005469	0,0754	883 064 750	90 000 000	2 168 213
16.	земельный участок № 22 (по генплану) в квартале улиц Папернянской – Иодковской – Проектируемой № 1, 3 (Советский район)	500000000008005076	0,0736	861 990 290	87 000 000	1 864 388
17.	земельный участок № 23 (по генплану) в квартале улиц Папернянской – Иодковской – Проектируемой № 1, 3 (Советский район)	500000000008005482	0,0733	858 469 250	86 000 000	2 168 213
18.	земельный участок № 27 (по генплану) в квартале улиц Папернянской – Иодковской – Проектируемой № 1, 3 (Советский район)	500000000008005372	0,0700	819 824 110	82 000 000	1 864 388
19.	земельный участок № 32 (по генплану) в квартале улиц Папернянской – Иодковской – Проектируемой № 1, 3 (Советский район)	500000000008005371	0,0638	747 211 290	75 000 000	1 864 388

Сведения о наличии инженерных коммуникаций на указанных земельных участках содержатся в составе землеустроительной документации.

Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выдаваемыми эксплуатирующими и согласующими организациями.

Земельные участки, расположенные в квартале улиц Папернянской – Иодковской – Проектируемой № 1, 3 находятся в водоохранной зоне водных объектов г. Минска, имеют пониженный рельеф местности, высокий уровень залегания грунтовых вод, представлены торфяными почвами. Инженерно-геологические условия территории ограниченно благоприятные для строительства на естественном основании. Осложняющими факторами являются условия поверхностного стока, во влажные периоды года возможно застаивание атмосферных и талых вод в понижениях микрорельефа.

Условия, предусмотренные в решении о формировании земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона:

внесение платы за земельные участки;

возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения;

осуществление государственной регистрации прав на земельный участок в РУП «Минское городское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» в двухмесячный срок после утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся;

получение победителями аукциона в установленном порядке технической документации и разрешения на строительство жилого дома;

занятие земельных участков (осуществление строительно-монтажных работ) осуществить не позднее одного года со дня утверждения в установленном порядке проектной документации на строительство одноквартирного, блокированного жилого дома.

Аукцион состоится 23 мая 2013 г. в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 7 (зал аукционов).

Для участия в аукционе необходимо: внести задаток (задатки) **не позднее 18 мая 2013 г.** в размере, указанном в графе 6 таблицы (в случае участия в торгах в отношении нескольких земельных участков – задаток вносится для каждого из предметов аукциона), перечисляемый на расчетный счет № 3641000000016 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка – 795, УНП – 100690830, назначение платежа – 04901, получатель – финансовое управление Мингорисполкома (задатки вносятся в белорусских рублях в суммах согласно настоящему извещению);

представить в УП "Минский городской центр недвижимости" следующие документы:

заявление на участие в аукционе установленной формы;

документ, подтверждающий внесение суммы задатка, с отметкой банка;

подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, в соответствии с которым победитель аукциона либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на приобретение земельного участка, как единственный, подавший заявление на участие в аукционе, обязан возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения;

дополнительно представляются:

гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования;

представителем гражданина – нотариально удостоверенная доверенность.

При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь предъявляют паспорт гражданина Республики Беларусь, а представители граждан – документ, удостоверяющий личность.

Прием документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомление с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 6 со 2 мая 2013 г. по 18 мая 2013 г. включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 18.00 (по пятницам до 16.45).

Торги в отношении каждого земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов по каждому предмету аукциона признается участник, предложивший наиболее высокую цену.

Победитель торгов либо единственный участник несостоявшегося аукциона, выразивший согласие на приобретение земельного участка, как единственный, подавший заявление на участие в аукционе, в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся обязан:

внести плату за земельный участок (часть платы – в случае предоставления рассрочки ее внесения);

возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. Информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись и оплачивается по предоставляемому организатором аукциона счету-фактуре;

возместить Минскому горисполкому расходы по подготовке документации для проведения аукциона;

выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его в частную собственность победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона.

После совершения названных действий, но не позднее 2 рабочих дней, Минский горисполком выдает победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона выписку из решения об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его в частную собственность для строительства и обслуживания одноквартирного (блокированного) жилого дома, а также один экземпляр протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несостоявшимся.

Оплата стоимости предметов аукциона осуществляется по безналичному расчету за белорусские рубли. По заявлению победителя аукциона Минским горисполкомом предоставляется рассрочка внесения платы за земельный участок. Указанное заявление подается победителем аукциона в Минский горисполком не позднее одного рабочего дня после утверждения протокола о результатах аукциона.

Осмотр земельных участков на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.

Контактный телефон: + 375 (17) 226 16 72,
официальный сайт организатора торгов www.mgcn.by.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ 6 июня 2013 г. АУКЦИОНА

по продаже в частную собственность земельных участков для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома в СТРАДЕЧСКОМ СЕЛЬСКОМ СОВЕТЕ Брестского района.

№ лота	Местоположение земельного участка	Площадь, га	Начальная (стартовая) стоимость земельного участка, руб.	Целевое назначение земельного участка и его кадастровый №
1.	**Брестская обл. Брестский район, аг. Страдечь, ул. Зеленая, 7/1**	0,1150	9483000	Строительство и обслуживание одноквартирного жилого дома; №121280403101000814
	Сумма задатка, руб.		1000000	
	Расходы:			
	- на изготовление земельно-кадастровой документации;		4866959	
	- на регистрацию создания земельного участка, руб.;		300000	
	- на размещение объявлений в средства массовой информации		Согласно акту выполненных работ	
2.	**Брестская обл. Брестский район, аг. Страдечь, ул. Садовая, 16**	0,1514	7612000	Строительство и обслуживание одноквартирного жилого дома; №121280403101000753
	Сумма задатка, руб.		800000	
	Расходы:			
	- на изготовление земельно-кадастровой документации;		1559238	
	- на регистрацию создания земельного участка, руб.;		105000	
	- на размещение объявлений в средства массовой информации		Согласно акту выполненных работ	

Аукцион будет проводиться **06.06.2013 г.** в **10.00** по адресу: Брестский район, д. Страдечь, ул. Александрова, 60 (здание сельисполкома).

Для участия в аукционе необходимо подать заявление об участии, копию платежного поручения, подтверждающего внесение на расчетный счет Страдечского сельисполкома № 3600213010022 филиал № 100 ОАО «АСБ Беларусбанк», код 246, УНП 200035850, задаток; документ (паспорт) подтверждающий личность покупателя.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: Брестский район, д. Страдечь, ул. Александрова, 60 (здание сельисполкома) с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по рабочим дням. Последний срок подачи заявлений до **17.00 03 июня 2013 г.**

Контактные телефоны: 91 42 39, 91 41 11, 91 44 66.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНОВ по продаже в частную собственность земельных участков под строительство и обслуживание одноквартирных жилых домов

Организатор аукциона – ПРЯЛЬНИЦКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ Воложинского района Минской области

1. Аукцион состоится 24 мая 2013 года в 12.00 в здании Прольницкого сельского исполнительного комитета. Заявления и прилагаемые к ним документы на участие в аукционе принимаются с момента размещения извещения о проведении аукциона в СМИ по 20 мая 2013 года в рабочие дни с 8.00 до 17.00 по адресу: д. Пряльники, ул. Молодежная, д. 3, Воложинский район, Минская область.

№ лота	Кадастровый номер, площадь и адрес земельного участка, функциональное назначение	Наличие инженерных коммуникаций. Ограничения использования земель	Начальная цена объекта в руб.	Сумма задатка в руб.	Сумма затрат на организацию и проведение аукциона в руб.
1	Земельный участок с кадастровым номером 622084607601000171, площадью 0,2046 га, расположенный по адресу: д. Пряльники, ул. Заречная, уч. 4, для строительства и обслуживания жилого дома	Коммуникации отсутствуют. Ограничения: водоохранная зона водного объекта	13 400 000	1 340 000	7 214 800 Кроме того, расходы на публикацию извещения в СМИ
2	Земельный участок с кадастровым номером 622084607601000174, площадью 0,1406 га, расположенный по адресу: д. Пряльники, ул. Заречная, для строительства и обслуживания жилого дома	Коммуникации отсутствуют. Ограничения: водоохранная зона водного объекта	9 200 000	920 000	7 236 200 Кроме того, расходы на публикацию извещения в СМИ
3	Земельный участок с кадастровым номером 622084602101000027, площадью 0,2500 га, расположенный по адресу: д. Врублевщина, ул. Садовая, уч. 2, для строительства и обслуживания жилого дома	Коммуникации отсутствуют.	13 300 000	1 330 000	5 218 600 Кроме того, расходы на публикацию извещения в СМИ
4	Земельный участок с кадастровым номером 622084604101000089, площадью 0,2500 га, расположенный по адресу: д. Курдуны, для строительства и обслуживания жилого дома	Коммуникации отсутствуют.	13 300 000	1 330 000	1 773 000 Кроме того, расходы на публикацию извещения в СМИ
5	Земельный участок с кадастровым номером 622084604601000061, площадью 0,0988 га, расположенный по адресу: д. Макасичи, для строительства и обслуживания жилого дома	Коммуникации отсутствуют. Участок примыкает к асфальтированной дороге. Ограничения: водоохранная зона водного объекта	7 350 000	735 000	5 218 600 Кроме того, расходы на публикацию извещения в СМИ
6	Земельный участок с кадастровым номером 622084604601000062, площадью 0,1500 га, расположенный по адресу: д. Макасичи, для строительства и обслуживания жилого дома	Коммуникации отсутствуют. Участок примыкает к асфальтированной дороге. Ограничения: водоохранная зона водного объекта	10 100 000	1 010 000	7 236 200 Кроме того, расходы на публикацию извещения в СМИ

Аукционы проводятся в соответствии с Положением, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 г. № 462. Победитель аукциона – участник, предложивший наибольшую цену. Условие – наличие не менее двух участников.

Продажа земельных участков производится гражданам Республики Беларусь. Для участия в аукционе гражданину необходимо в сроки, указанные в извещении, представить в комиссию по проведению аукционов заявление об участии с указанием кадастровых номеров и адресов земельных участков, а также документ об оплате задатка, копию документа, содержащего идентификационные сведения.

Всем желающим предоставляется возможность предварительно ознакомиться с объектами продажи в Пряльницком сельисполкоме.

Задаток в размере 10% от начальной цены перечисляется на расчетный счет № 3600614130508 Главное управление МФ РБ по Минской области в ЦБУ № 605 г. Воложин, филиала № 500 Минского управления АСБ «Беларусбанк», код банка 601, г. Воложин, ул. Партизанская, 13, назначение платежа 04901, УНП 600059273.

Контактные телефоны: (8 01772) 31233, 31235, 31236.

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ

на право заключения договора аренды земельного участка и по продаже земельного участка в частную собственность.

Организатор аукциона – КАМЕНЕЦКИЙ РАЙОННЫЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ

№ лота	Местоположение земельного участка	Кадастровый номер	Площадь земельного участка, га	Целевое назначение земельного участка	Назначения земельных участков в соотв. с единой классификацией назначения объектов недвижимого имущества	Срок аренды, лет	Характеристика расположенных на участке строений, инженерных коммуникаций	Начальная цена объекта, руб.	Сумма задатка, руб.	Сумма подлежащих возмещению затрат на оформление и регистрацию участка, руб.
1	Брестская обл., Каменецкий район, Дмитровичский с/с, в 0,12 км северо-восточнее аг. Дмитровичи	124082000001000042	0,6371	Для строительства комплекса придорожного сервиса (гостиница с придорожным кафе)	Для размещения объектов иного назначения, (код 1 16 00)	25	Земельный участок представлен естественными луговыми землями	2 213 193	442 640	1 537 724 Кроме того, расходы по размещению извещения о проведении аукциона в СМИ
2	Брестская обл., Каменецкий район, дер. Дмитровичи, ул. Октябрьская, 45«а»	124082006101000178	0,2463	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома), (код 1 09 02)		Земельный участок с наличием инженерной и транспортной инфраструктуры. Ограничение в использовании на площади 0,0067 га в охранной зоне линии электропередач напряжением 0,4 кВ	4 622 070	924 420	1 051 211 Кроме того, расходы по размещению извещения о проведении аукциона в СМИ

1. Аукцион состоится *30.05.2013 г. в 14.30* в здании Каменецкого районного исполнительного комитета (зал заседаний) по адресу: Брестской обл., г. Каменец, ул. Брестская, д. 9.

2. Для участия в аукционе граждане, индивидуальный предприниматель или юридическое лицо (лично либо через своего представителя или уполномоченное должностное лицо) в установленный срок подает заявление на участие в аукционе с указанием кадастровых номеров и адресов земельных участков, которые предполагается получить **в аренду**, а также документ, подтверждающий внесение суммы задатка. Сумма задатка для участия в аукционе перечисляется в срок *до 27.05.2013 г.* на расчетный счет Каменецкого районного исполнительного комитета 3641370240068, ЦБУ №115 *филиала №100 Брестского областного управления ОАО «АСБ Беларусбанк» МФО 150501246, УНП 200056317, ОКПО 04062400.*

Для участия в аукционе на право заключения договоров аренды земельных участков представляются:

гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования;

индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;

представителем гражданина или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность;

представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;

представителем иностранного гражданина – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют документ, удостоверяющий личность.

Для участия в аукционе гражданин, юридическое лицо (лично либо через своего представителя или уполномоченное должностное лицо) в установленный срок подает заявление на участие в аукционе с указанием кадастровых номеров и адресов земельных участков, которые они желают приобрести **в частную собственность,** а также документ, подтверждающий внесение суммы задатка. Сумма задатка для участия в аукционе перечисляется в срок *до 27.05.2013 г.* на расчетный счет Каменецкого районного исполнительного комитета 3641370240068, ЦБУ №115 *филиала №100 Брестского областного управления ОАО «АСБ Беларусбанк» МФО 150501246, УНП 200056317, ОКПО 04062400.*

Для участия в аукционе представляются:

гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования;

представителем гражданина – нотариально удостоверенная доверенность;

представителем или уполномоченным должностным лицом юридического – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица.

При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь предъявляют паспорт гражданина Республики Беларусь, а представители граждан и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц – документ, удостоверяющий личность.

3. Условия, предусмотренные в решениях:

3.1. об изъятии земельного участка для проведения аукциона на право заключения договора аренды земельного участка:

- внесение победителем аукциона платы за право заключения договора аренды земельного участка;

- возмещение победителем аукциона расходов, связанных с проведением аукциона и формированием земельного участка, в том числе государственной регистрацией в отношении создания земельного участка;

- заключение победителем аукциона с исполнительным комитетом договора аренды земельного участка и в двухмесячный срок после принятия решения исполкома о предоставлении ему земельного участка осуществление государственной регистрации права на земельный участок;

- получение победителем аукциона в установленном порядке разрешения на проведении проектно-изыскательных работ и разработки строительного проекта на строительство объекта в срок, не превышающий 2 (два) года;

- использование земельного участка не позднее шести месяцев после разработки и утверждения строительного проекта и получения разрешения на строительство;

- снятие на земельном участке плодородного слоя почвы и использование его согласно строительному проекту;

- осуществление строительства объекта в сроки, определенные проектно-сметной документацией.

3.2. о формировании земельного участка для проведения аукциона по продаже земельных участков в частную собственность:

- внесение победителем аукциона платы за земельный участок;

- возмещение победителем аукциона расходов, связанных с проведением аукциона и формированием земельного участка, в том числе государственной регистрацией в отношении создания земельного участка;

- осуществление победителем аукциона в двухмесячный срок после принятия решения исполнительного комитета о предоставлении ему земельного участка государственной регистрации права на земельный участок;

- получение победителем аукциона в установленном порядке технической документации и разрешения на строительство жилого дома;

- снятие на земельном участке плодородного слоя почвы из-под пятен застройки и использование для благоустройства участка;

- занятия (освоения) земельного участка не позднее 1 (одного) года после получения свидетельства (удостоверения) о государственной регистрации права на него.

4. Заявление на участие в аукционе принимаются с момента размещения извещения о проведении аукциона в СМИ ***в рабочие дни с 8.00 до 17.00 по адресу: Брестская обл. г. Каменец, ул. Брестская, д. 9, каб. 6. Прием заявлений заканчивается 27.05.2013 г. в 14.30. Контактный телефон: (801631) 24299.***

5. В течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона победитель аукциона обязан оплатить стоимость объекта продажи, возместить расходы, связанные с организацией и проведением аукциона, в том числе затраты, связанные с изготовлением и предоставлением участникам необходимой документации и выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии или формировании земельного участка для проведения аукциона.

6. Аукцион проводится при наличии не менее двух участников.

7. Всем желающим предоставляется возможность предварительного осмотра земельных участков.

**Контактные телефоны: (

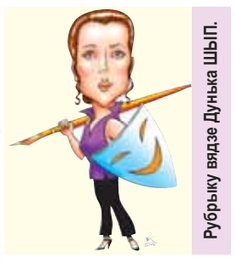

АДКРЫЦЦІ

1. Жанчыны — самыя пяшчотныя, самыя найлепшыя стварэнні ў свеце. Асабліва — калі ім нешта трэба...

2. Ясь нарадзіўся ў лістападзе. Значыць, вось які падарунак маці зрабіла яго бацьку на 23 лютага!

3. Вясна ўжо крочыць па планеце, а ты сядзіш у інтэрнэце.

Запісаў К. КАРНЯЛЮК,

г. Віцебск.

У нашым аддзеле з'явіўся новы супрацоўнік. Інжынер Арцёмаў. І хоць імя ў яго мілагучнае і прыгожае — Уладзіслаў Данілавіч, усе, не згаворваючыся, сталі называць яго толькі па прозвішчы. Відаць, таму, што калектыў наш ніяк не мог зразумець гэтага чалавека.

Мяркуйце самі. Праз кожную гадзіну, а то і часцей, у нас робіцца кава-паўза. Усе дзеляцца любімымі гатункамі, сакрэтамі іх прыгатавання, а таксама навінамі. Арцёмаў жа — ні ў якую! Працуе ўвесь час.

Яшчэ ў нас ёсць перакуры. І па адным на іх ходзім, і грамадой... Арцёмаў сядзіць на сваім працоўным месцы — ну як прыклеены.

Пасля працоўнага дня мы, па даўняй завядзёнцы, забягаем хто куды: хто піва выпіць, хто чарачку гарэлкі ці шклянку-другую віна. Арцёмаў жа на ўсе прапановы адмоўна круціць галавой — адразу імчыць на аўтобусны прыпынак, дадому спяшаецца.

Вось тут і сталі мы думаць-разважаць, што за чалавек ён: нейкі дзіўны, не з нашага свету? Сёй-той нават меркаванне выказаў, што Арцёмаў з'явіўся невыпадкова. Маўляў, усё фіксуе, запамінае, а потым... Не трэба і рэвізораў прысылаць...

Асабліва захваляваліся людзі старэйшага, перадпенсійнага ўзросту.

Першым не вытрымаў эканаміст Сядзёлкін — адмовіўся піць гарбату і ні разу за дзень не выйшаў пакурыць, хоць раней, бывала...

Затым яго прыклад пераняла рэферэнт Аксана Сямёнаўна. Яна ў два разы ўрэзала колькасць сваіх перакураў і замест чатырох кубкаў кавы стала выпіваць толькі два. Маўляў, не хачу свой арганізм нагружаць...

Літаральна праз тыдзень і астатнія супрацоўнікі перайшлі на новы рэжым — як і Арцёмаў, пачалі займацца справамі. А потым прызвычаіліся — адмовіліся і ад кава-паўз, і ад шматлікіх перакураў. Ведалі адно — працаваць...

Недзе праз месяц Арцёмаў з'явіўся ў аддзеле вельмі вясёлы. Заварыў сабе кавы, дастаў з партфеля пачак цыгарэт і падаўся ў курылку — раз, другі, трэці... Усе здзіўлена пераглянуліся, але ж працягвалі працаваць... А вось той і наогул — прапанаваў у піўбар зайсці.

— Як гэта зразумець, шаноўны Уладзіслаў Данілавіч? — звярнуўся да Арцёмава эканаміст Сядзёлкін. — То вы катэгарычна адмаўляліся ад перакураў, нават гарбаты з намі выпіць не хацелі, а цяпер разышліся на ўсе застаўкі...

— Дык раней дактары мне ўсё забаранялі — аперацыю зрабілі на страўніку. А цяпер абследавалі, сказалі, што ўжо здаровы! — адказаў Арцёмаў і дастаў з кішэні чарговую цыгарэту...

Міхась СЛІВА.

г. Рагачоў.

Прадметы сялянскага хатняга ўжытку ў беларускіх міфах, паданнях і павер'ях

Па гарызанталі: 1. Прыстасаванне для закрывання топкі печы. Як і вогнішча, у народных павер'ях прадстаўляе ўсю сялянскую сядзібу, а ў кантэксце вяселля звязваецца з цнатлівасцю маладой. **4.** Адна з назваў Вялікадня. Існавала павер'е, што пасля вялікоднага царкоўнага звону пачынаюць спяваць птушкі, найперш салавей. **8.** Персанаж беларускай міфалогіі ў вобразе жанчыны. Ёй прыпісвалі імкненне забаўляцца з мужчынамі, даводзячы іх да смерці; ноччу … заязджвала коней, на Купалле яе пудзіла спальвалі або кідалі ў ваду. **9.** …, крапіва — то чортава ярына, а жыта, пшаніца — то богава пашніца (прык.). **11.** Прыстасаванне для нашэння вёдраў з вадой. Забаранялася … біць карову, іначай яна застанецца ялавіцай; цяжарная жанчына пазбягала пераступаць праз …, іначай яе дзіця нарадзілася б гарбатым. **12.** Галаўны ўбор. Забаранялася есці ў …, бо іначай аглухне цешча; нельга было класці … на стале, бо распладзяцца мышы. Насіць добрую … азначала гонар і славу, а дзіравую — сорам. **15.** Прадмет хатняга ўжытку. Атаясамліваўся … з хатнім духам, забаранялася яго выкідваць; таксама яго клалі пад калыску, маладым пад падушку; успрымаўся … і як атрыбут нячыстай сілы, на якім лятае Баба Яга. **17.** Прадукт харчавання — сімвал дабрабыту, шчасця, дастатку. Існавала забарона выпраўляцца ў дарогу без …; у працэсе выпечкі … не дазвалялася сварыцца ці лаяцца ў хаце. («Калі ёсць … і вада, то не бяда» (прык.). **18.** Прыкмета чаго- небудзь. **21.** Вельмі карыснае насякомае. Па адным з міфалагічных сюжэтаў, … утварылася са слёз дзяўчыны-прыгажуні, якая горка плакала, седзячы на камені сярод сіняга мора. **22.** Моцнае захапленне, запал. **26.** …, або хатнік. У беларускай міфалогіі дух хаты, які жыве ў падпечшы, пячным слупе; дагаджае … тым гаспадарам, дзе жыве моцная, дружная сям'я, дзе пільнуюцца дзедаўскіх звычаяў. **29.** Праём у сцяне будынка. Лічылася, што пранікненне птушак праз … ў дом — прадвесце бяды; …— адна з умоў любоўнага спаткання; асабліва небяспечным лічылася пакідаць … адчыненым нанач, таму што праз яго могуць увайсці нячысцікі. **30.** Свойская жывёла, найбольш шанаваная ў беларускай міфалогіі. Апекуном … лічыўся святы Юр'я; беларусы верылі, што душа памерлых трапляла ў …. **31.** Тое, чым перамешваюць паліва ў печы і выграбаюць попел. Каб прывучыць курыцу да хаты, яе тройчы абводзілі вакол …; пад час калядных варожбаў на … скакалі дзяўчаты. **32.** Месца, дзе парацца. Як і ва ўсёй лазні, у …, паводле вераванняў, гаспадаром быў Лазнік, які жыве пад палком; на Каляды незамужнія дзяўчаты засоўвалі рукі ў дымнік: калі дакранецца Лазнік калматай рукой — будзе багаты жаніх, калі голай — бедны.

Па вертыкалі: 1. Месца, дзе стаяў замак. **2.** Сельскагаспадарчая ручная прылада. Жняям забаранялася класці … на зямлю; праз яго прапаўзала сурочанае дзіця; выкарыстоўваўся … і ў варожбах пра замужжа і лёс. **3.** Улез у …: ні ўзад, ні ўперад (прык.). **5.** Ліхі дух. Згадваецца ў выслоўях і праклёнах на Палессі. **6.** Прылада для касьбы. Лічылася, калі цераз … пераступіць жанчына, у яе можа адарвацца «вуха», таму нельга … класці на зямлю; з … звязаны і магічны прыём супраць дажджу. **7.** Лятучы прадукт гарэння. Паводле ўяўленняў беларусаў, … з'яўляецца адпаведнікам чалавечай душы, а рэзкі пах … адганяе хваробу ці ліхіх духаў. **10.** Прылада, якой таўкуць што-небудзь. Выкарыстоўвалі … у земляробчай магіі; лічылася, што толькі … здольны адолець Бабу Ягу. **13.** Насціл, па якім ходзяць у хаце. Заслаўшы … кажухом, на ёй завязвалі косы пад чапец нявесце; забаранялася плаваць на …; каб замовіць шчасце і дабрабыт у хаце, госці на навасселле кідалі на … манеты. **14.** Індывідуум. **15.** Міфалагічная істота, злая чараўніца. Паводле вераванняў, магла ператварацца ў жабу-рапуху, сабаку, кошку, гадзюку, муху. **16.** … або сурокі. Паводле народных уяўленняў, …— хвароба ці іншае няшчасце, выкліканае благім поглядам. У якасці засцерагальных ад … сродкаў выкарыстоўваліся «хвіга», чырвоная нітка, соль, вырабы з жалеза. **19.** Адзін з найстарэйшых персанажаў беларускай міфалогіі — дух печкі і хатняга агню. **20.** Тое, што і скаварада. Сувязь … з агнём і печчу надалі ёй ачышчальныя якасці; у асобных вёсках Беларусі, пасадзіўшы на …, прычэсвалі нявесту. **23.** Бедства, выкліканае агнём. Паводле павер'яў, лакалізаваць … магло ўкінутае ў полымя вялікоднае асвячонае яйка. **24.** Чортава вяселле, або …. У беларускай міфалогіі … асэнсоўваецца як праява дзейнасці нячыстай сілы; цяжарнай жанчыне, якая ўбачыла …, забаранялася бракаваць за бакі, бо тады дзіця народзіцца з чортавым рабром. **25.** Падлетак на судне. **27.** Прадукты харчавання. **28.** Прыправа для стравы. У сялянскім побыце … займае другое месца пасля хлеба. У Чысты чацвер … асвячалі ў царкве, выкарыстоўвалася … і ў любоўнай магіі: калі вакол асобы абнесці патаемна …, то неўзабаве абудзяцца гарачыя пачуцці.

Склаў Лявон ЦЕЛЕШ, г. Дзяржынск.

ПРАВЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ

Па гарызанталі: 1. Засланка. 4. Вялікдзень. 8. Мара. 9. Аост. 11. Карэлюсіеві. 12. Шапка. 15. Венік. 17. Хлеб. 18. Знак. 21. Пчала. 22. Азарт. 26. Ладанчык. 29. Акно. 30. Конь. 31. Кацярга. 32. Гарбузняк.

Па вертыкалі: 1. Замчышча. 2. Серп. 3. Нерат. 5. Лямец. 6. Каса. 7. Дым. 10. Таўкач. 13. Ладога. 14. Асоціна. 15. Ведзьма. 16. Нараўка. 19. Сонуха. 20. Патэльня. 23. Пажар. 24. Вихор. 25. Юнга. 27. Ежа. 28. Соль.

Аўтар малюнка Алег КАРПОВІЧ.

Мімаходзь

- Калі цябе пачынае адольваць склероз, час брацца за мемуары.
- Каб тваю думку не ўкралі, трымай язык за зубамі.
- Думкі, як і дзеці, проста так не нараджаюцца.
- У родным калектыве ён пачуваўся, як Архімед у ванне: ледзь пераадольваў выштурхоўваючую сілу.
- Не хвалі работніка за тыя якасці, якіх ты не знаходзіш у сябе. Гэта небяспечна для тваёй кар'еры.

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

АВЕН. Усе прынцыповыя пытанні вырашыць не атрымаецца. Будзьце ўважлівыя і асцярожныя падчас прыняцця рашэнняў, не грэбуйце вызначанай паслядоўнасцю дзеянняў. Ваша індывідуальнасць выкліча захапленне навакольных. Але не спыняйцеся на дасягнутым: наперадзе новыя прывабныя гарызонты.

ЦЯЛЕЦ. Вы, верагодна, ужо зразумелі, што, каб адчуць задавальненне ад стасункаў з людзьмі, трэба, у прыватнасці, убачыць тое, што робіцца для вас ад шчырага сэрца. Вашы веды і кампетэнтнасць не павінны мазоліць начальству вока. Уздым працаздольнасці дазволіць вырашыць шматлікія праблемы і паспець завяршыць запланаванае.

БЛІЗНЯТЫ. Тыя, хто прывык да цяжкасцяў, змогуць атрымаць карысць са свайго службовага становішча, выкарыстоўваючы па максімуме абаянне і дыпламатычныя здольнасці. Прамашкі на працы застануцца без наступстваў, варта толькі захоўваць упэўненасць у сабе і верыць, што ўсе змены — выключна да лепшага.

РАК. Атрымаецца наладзіць адносіны з дзелавымі партнёрамі. У прадпрымальнікаў і начальнікаў магчымыя канфлікты з падначаленымі, якія адыграюць сваю ролю ў аддаленай будучыні. Серада — дзень «дэжа-вю»: здаецца, вы ўсё гэта ўжо калісьці перажывалі, бачылі і чулі. Магчыма аднаўленне даўніх сувязяў. Усе справы, пачатыя ў чацвер, будуць удалымі. Паспрабуйце не паддавацца ляноце і зямным спакусам. Пазбягайце праявы жывёльных інстынктаў.

ЛЕЎ. Тыдзень можа пацешыць ажыццяўленнем даўняга праекта. Усё будзе цалкам залежаць ад вашай мэтанакіраванасці. Калі жадаеце дасягнуць поспеху, то для пачатку неабходна дакладна вызначыць, чаго вы жадаеце і на якіх умовах. Калі ёсць просьбы да кіраўніцтва, можаце смела з імі звяртацца, бо вынік будзе станоўчым.

ДЗЕВА. Можна смела задумваць нешта грандыёзнае і не баяцца аказацца без падтрымкі. Але не імкніцеся ўвесь час знаходзіцца ў першых радах: часам лепшым манеўрам бывае адступленне ў цень. Паспрабуйце не губляць выразнасць думкі і моцную дзелавую хватку, вашы дзеянні павінны быць дакладнымі і рашучымі. Будзьце ўважлівыя на працы: магчымая ўцечка каштоўнай інфармацыі, што будзе спрыяць узнікненню новых праблем.

ШАЛІ. Спатрэбіцца разважлівасць і стрыманасць: менавіта гэтыя якасці дапамогуць хоць неяк змякчыць вашу імпульсіўнасць. Выхад складаных сітуацыі на працы будзе залежаць толькі ад вас. Пятніца можа аказацца самым складаным днём тыдня: вас будуць выпрабоўваць на трывалась. Таемны заступнік можа дапамагчы ў пошуку новай працы, калі прадэманструеце высокі ўзровень свайго прафесіяналізму.

СКАРПІЁН. Рашучасць і імклівасць — асноўныя козыры тыдня, бо часам прамаруджванне смерці падобна. Паспрабуйце адэкватна ўспрыняць інфармацыю не зусім прыемнага зместу. Поспех будзе спрыяць тым, хто збіраецца адправіцца ў далёкую паездку. Паспрабуйце сураздмерваць сілы і не ціснуць на навакольных сваім аўтарытэтам.

СТРАЛЕЦ. Будзеце не вельмі схільныя да зносін, але ў той жа час зможаце ацаніць утульнасць свайго дома. Важныя справы лепш перанесці на наступны тыдзень. Паспрабуйце адпачыць ад мітусні і шуму. Пазбягайце кантактаў з сумніўнымі партнёрамі. Варта цалкам акунуцца ў працу.

КАЗЯРОГ. Неабходна праявіць сваю актыўнасць. Пажадана не выпускаць ініцыятыву, уважліва назіраючы за развіццём сітуацыі. У справах могуць з'явіцца канкурэнты. Але не перастарайцеся з ціскам на навакольных — па дробязях можна і саступіць. У аўторак лепш не абмяркоўваць сур'ёзных пытанняў з начальствам, не правакуйце яго на раздражненне і незадаволенасць.

ВАДАЛЕЙ. Зможаце ярка прадэманстраваць сваю індывідуальнасць, і ваша воля самавыяўлення значна ўзрасце. Магчымыя асабістыя здзяйсненні незалежна ад дапамогі і ўдзелу іншых людзей. Адпачынак у адзіноце дазволіць аднавіць сілы, выдаткаваныя на працы.

РЫБЫ. Паберажыце сілы, дайце навакольным магчымасць самім вырашыць іх уласныя праблемы. Магчымыя змены планаў у дзелавых партнёраў у спрыяльны для вас бок, аднак гэта прынясе мноства дадатковых клопатаў. «Замарожаныя» на час праекты пачнуць паступова развівацца. У справах будзе спадарожнічаць поспех, а прыкладзеныя намаганні прынясуць вынікі.

Даты Падзеі Людзі

1791 год — нарадзіўся Сэмюэл Морзэ, амерыканскі мастак і вынаходнік, першы прэзідэнт Нацыянальнай акадэміі малюнка. Усе ведаюць пра яго тэлеграфны апарат, які ён вынайшаў у 1837 годзе, і тэлеграфны код — азбуку Морзэ. Цяпер гэтую азбуку разумеюць адзінкі, але ў свой час яе стварэнне стала рэвалюцыяй. У першай палове XIX стагоддзя паштовым дыліжансам трэба было ехаць 44 гадзіны, каб даставіць навіны ці звычайную пошту з Нью-Ёрка ў Вашынгтон. Так што пасля дэманстрацыі сваёй вынаходкі Морзэ па рашэнні кангрэса адразу атрымаў 30 тысяч долараў, каб працягнуць першыя тэлеграфныя лініі ўздоўж чыгункі. Першае афіцыйнае паведамленне: «Цудоўныя справы твае, Госпадзе!» — было паслана з Балтымора ў Вашынгтон вясной 1844 года дачкой Морзэ. Тэлеграфныя лініі праводзіліся ўздоўж чыгунак, і на працягу больш чым 30 наступных гадоў жыццё Амерыкі практычна залежала ад закадзіраваных паведамленняў Морзэ, якія друкаваліся на стужцы і перадаваліся з адной чыгуначнай станцыі на другую.

1930 год — нарадзіўся Май Вольфавіч Данцыг, вядомы беларускі жывапісец, педагог, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі (1973), народны мастак Беларусі (1995). Сярод работ: карціны «Цішыня», «Мая Лагойшчына», «Віцебск — радзіма Шагала». З твораў манументальнага жывапісу — мазаічнае пано ў кінатэатры «Партызан», мазаіка ў гасцініцы «Юбілейная». Творчасць вызначае яркая індывідуальная манера, асноўнымі рысамі якой з'яўляюцца эпічныя, манументальна-абагульненыя трактоўкі формаў, экспрэсіўнасць каляровых рашэнняў, глыбіня псіхалагічных характарыстык. Лаўрэат прэміі Ленінскага камсамола Беларусі (1968).

1945 год — Беларуская ССР прынята ў склад членаў-заснавальнікаў Арганізацыі Аб'яднаных Нацый (ААН). Юрыдычнай асновай для гэтага стаў прыняты Вярхоўным Саветам СССР у лютым 1944 года закон аб прадастаўленні саюзным рэспублікам паўнамоцтваў у галіне знешніх зносін. Патрабаванне СССР на канферэнцыі ў Думбартон-Оксе ў жніўні 1944 года аб уключэнні ўсіх 16 савецкіх рэспублік у лік першапачатковых членаў было адхілена заходнімі краінамі. Былі ўключаны толькі Украіна і Беларусь — як рэспублікі, якія мелі найбольшыя ахвяры ў вайне.

Было сказана

Васіль ЦЯПІНСКІ (1530-я—1599), пісьменнік, гуманіст, кнігавыдавец:

«Людзі не рэчы, каб заставацца абыякавымі ды безуважнымі».

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

РЫХТУЕМСЯ ДА СВЯТА

САКРЭТЫ ВЫПЕЧКІ СМАЧНЫХ КУЛІЧОЎ

Калі спячы велікодны куліч па старадаўніх рэцэптах, то ён будзе захоўвацца да 40 дзён. Класічны куліч, як правіла, круглай формы.

❍ тэмпература ў памяшканні, дзе замешваюць цеста для куліча, не павінна быць ніжэй за 25°С;

❍ абавязкова трэба прасеяць муку;

❍ асаблівую ўвагу трэба надаваць кансістэнцыі цеста: яно не павінна быць занадта вадкім, інакш высокі куліч не атрымаецца. Але і густое цеста не вітаецца. Такі куліч будзе цяжкім і хутка зачарсцвее. Цеста правільнай кансістэнцыі павінна лёгка рэзацца нажом (без падсыпання мукі), не цягнуцца за ім;

❍ калі хочаце, каб кулічы ўдаліся, цеста трэба вымешваць як мага даўжэй. Яно не павінна прыліпаць да рук, посуду або паверхні стала;

❍ па правілах, цеста павінна падысці тры разы;

❍ у гатовае цеста можна дадаць разынкі, арэхі, карыцу і г.д. Памятайце, што ад спецый (кардамон, імбір, мускатны арэх, карыца) цеста набывае цёмны колер. Таму калі вы аддаяце перавагу беленькім кулічам, то спецыі лепш не дадаваць;

❍ некаторыя дадаюць у цеста алкаголь. Ён не дае водару, але ўплывае на кансістэнцыю цеста;

❍ перад тым, як ставіць кулічы ў духоўку, яе трэба нагрэць да 200°С. А падчас выпечкі пастаянна трымаць закрытай. Выпякаць сярэдняга памеру куліч трэба прыблізна 40 хвілін (калі куліч вялікі, то спатрэбіцца і гадзіна);

❍ пажадана падчас выпечкі стварыць у духоўцы вільготнае асяроддзе. Для гэтага неабходна на ніз духоўкі змясціць міску з гарачай вадой;

❍ змазваць куліч трэба пасля таго, як ён яшчэ раз падыдзе на блясе. Звычайна змазваюць верх яйкам з маслам і лыжкай вады;

❍ калі бачыце, што куліч усярэдзіне сыры, але зверху падгарае, накрыйце яго вільготнай паперай або калькай;

❍ пасля таго, як кулічы выпекуцца, не забудзьцеся накрыць іх ручніком.

-2928-

ПОЛЬСКІ КУЛІЧ З ВЯРШКАМІ

Спатрэбіцца: *1 шклянка малака, 2 шклянкі вяршкоў, мука (колькі возьме цеста), 30 г сухіх дражджэй, 10 яек, 800 г цукру.*

1 шклянка гарачага малака, 2 шклянкі гарачых вяршкоў, 2 шклянкі мукі размяшаць і даць астыць да тэмпературы сырадою. Затым дадаць дрожджы, разведзеныя ў невялікай колькасці ўзятага раней малака (з 1 шклянкі), 2 яйкі і паставіць у цёплае месца, каб цеста паднялося. Пасля гэтага дадаць 8 жаўткоў, расцёртых з 800 г цукру, муку (колькі спатрэбіцца), пасаліць, добра размяшаць і даць другі раз падняцца. Дадаўшы пасля гэтага яшчэ мукі, як мага лепш вымесіць, перакласці ў форму для куліча, даць падняцца ў трэці раз і пячы.

ЦАРСКАЯ ЗАВАРНАЯ ПАСХА З МІНДАЛЕМ

Спатрэбіцца: *тварог — 1 кг, сметанковае масла — 200 г, смятана — 400 г, яйкі — 5 штук, цукар — 1,5 шклянкі, міндаль — 1/5 шклянкі, ваніль.*

Працёрты тварог злучыць з расцёртым дабяла маслам. Жаўткі расцерці з паловай цукру, бялкі ўзбіць з рэшткамі цукру. Усе злучыць з тварагом, дадаць ваніль і варыць да з'яўлення першых бурбалак. Астудзіць, размяшаць і выкласці ў форму не менш чым на суткі.

КУЛІНАРНЫЯ ХІТРЫКІ

❑ Мяса звычайна соляць адразу перад тым, як смажыць, ці ў працэсе гатавання, пераварочваючы кавалак.

❑ Печань смажаць нясоленай, інакш яна атрымліваецца занадта цвёрдай.

❑ Калі вы збіраецеся смажыць рыбу, то яе трэба пасаліць за 10—15 хвілін да гатавання, тады падчас смажання яна не будзе развальвацца.

❑ Гародніну соляць мацней, чым мяса, але слабей, чым рыбу.

❑ Салату з сырой гародніны соляць непасрэдна перад падачай, каб гародніна не аддала сок, не страціла вітаміны і не стала нясмачнай.

❑ Каб не перасаліць страву, важна памятаць пра нормы ўжывання солі: на 500 г першай стравы ідзе 5 г солі, а на другія стравы выдатак складае 4 г солі на 300 г.

-2929-

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	— 5.42	20.33	14.51
Віцебск	— 5.28	20.27	14.59
Магілёў	— 5.32	20.24	14.52
Гомель	— 5.33	20.15	14.42
Гродна	— 5.58	20.48	14.50
Брэст	— 6.03	20.44	14.41

Месяц

Поўня 25 красавіка.
Месяц у сузор'і Блізнят.

Імяніны

Пр. *Аляксандра, Антона, Астапа, Івана, Марціна.*
К. *Зіты, Феліцыі, Андрэя, Сяргея, Тодара, Тэафіла.*

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

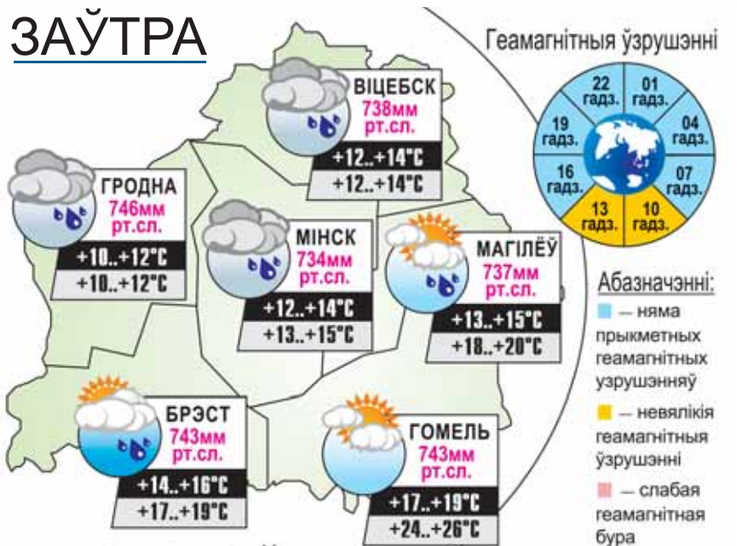

…у суседзяў

ВАРШАВА +9..+11°С	КІЕЎ +24..+26°С	РЫГА +5..+7°С
ВІЛЬНЮС +6..+8°С	МАСКВА +15..+17°С	С.-ПЕЦЯРБУРГ +6..+8°С

УСМІХНЕМСЯ

Назіранне фінансавых аналітыкаў. Дрэнна схаваная бацькава заначка ператвараецца ў мацярынскі капітал.

— Вось мы нядаўна ў горы паднялі-ся, вырашылі шашлык пасмажыць, а вогнішча развесці не змаглі.

— Ну, напэўна, высока забраліся, кіслароду не хапала.

— Ты чуў, што разумныя людзі кажуць? Кіслароду не хапала! А ты заладзіў: «Дровы патрэбны, дровы!..»

Няцяжка аддаць жонцы ўвесь свой заробак. Цяжка даказаць ёй, што гэта ўвесь.

caricatura.ru

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. КАРПЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара), В. КЛЮЧНІК (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Л. ЛАХМАНЕНКА, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК.

НАШ АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 61, юрыдычнага — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэрыі: 287 18 81.

http://www.zviazda.by;

e-mail: info@zvyazda.minsk.by,

(для зваротаў): zvarot@zvyazda.minsk.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.

Тыраж 25.007. Індэкс 63850. Зак. № 1803.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30 26 красавіка 2013 года.